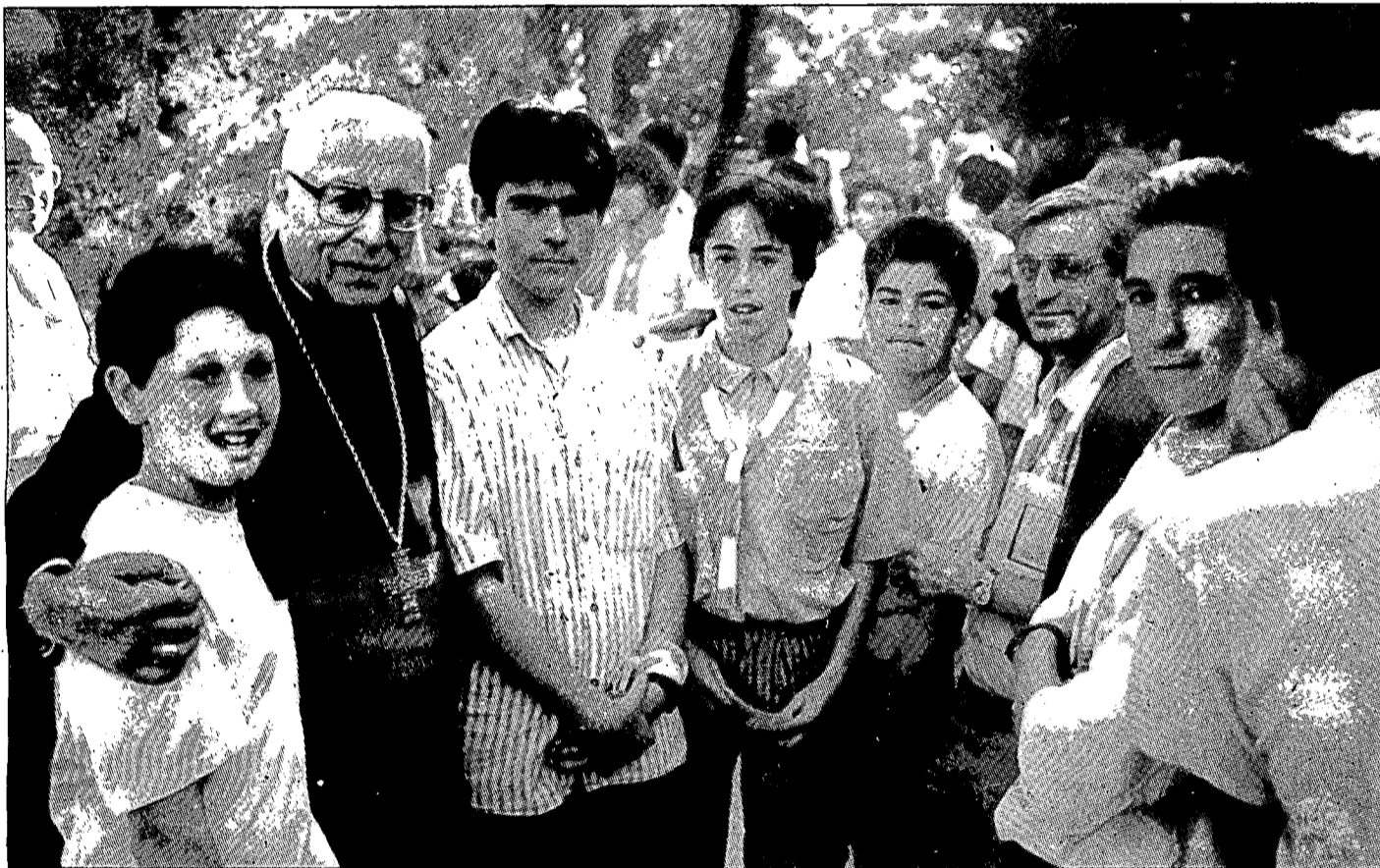

Morí el 26 de desembre després d'una llarga malaltia

El cardenal Jubany, pastor durant una època crítica

A punt de tancar aquest número ens arribava la notícia de la mort del cardenal Narcís Jubany. A les 19.45 del 26 de desembre lliurava la seva ànima a Déu. El seu llarg pontificat a la diòcesi de Barcelona es desenvolupà durant una època crítica. Després dels entusiasmes del Concili Vaticà II li tocà afrontar la crisi del postconcili. Aquesta difícil tasca l'exercí amb un tarannà dialogant i amb una actitud liberal, persuadit com estava que calia respectar les legítimes llibertats a tots els nivells de l'Església. Jubany contribuï a la pacificació de l'Església de Barcelona, després d'una època d'incertesa. Impulsà la instauració de la Facultat de Teologia de Catalunya i treballà per la constitució de la Universitat Ramon Llull, la primera d'inspiració cristiana a Catalunya. *Catalunya Cristiana* recull avui en un «especial» l'itinerari d'aquest bon pastor de la nostra Església. En un proper número informarem de l'acte de l'enterrament a la catedral de Barcelona.

Anàlisi de la Cimera de l'Alimentació organitzada per la FAO

És possible alimentar la població mundial

S'ha acabat l'Any Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa proposat per l'ONU. Això no obstant, davant d'aquest nou any que comença, aquest continua sent un dels objectius més urgents i importants per dur a terme. Per aquest motiu pren especial força la principal conclusió de la Cimera Mundial sobre Alimentació, que es va celebrar a Roma del 13 al 17 de novembre de 1996: reduir a la meitat, per a l'any 2015, els vuit-cents milions de persones que pateixen desnutrició al món. La conferència, patrocinada per la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'agricultura i l'alimentació), va confirmar que hi ha prou recursos per alimentar la població mundial, i va aprovar directrius per garantir la seguretat alimentària.

Més informació a pàgines 5 i 6

8 Entrevista a Tortell Poltrona, pallaso sense fronteres

10 Manifest contra el mal ús del nom de Déu

19 Missatge del Papa per a la Jornada Mundial de la Pau

Editorial

Impuls interreligiós

Pren força, actualment, la consideració del fet religiós des d'una perspectiva interreligiosa. Es projecta, fins i tot, un espai a Barcelona «on puguin expressar la seva fe els ciutadans de les diverses confessions i els col·lectius d'immigrants en particular» (diari *Avui*, 18-12-96). També és recent la creació a la Universitat Pompeu Fabra d'un àmbit per al silenci i la reflexió personal. Podem veure en tot això l'expressió d'una sensibilitat que recupera, d'alguna forma, els valors de la interiorització i de la transcendència. També és obvi que ens trobem en una societat marcada per l'intercanvi fàcil de les idees i per les migracions.

Especialment des de la trobada d'Assís, l'octubre de 1986, amb la presència del Papa al costat dels més alts representants de les grans religions, el diàleg interreligiós ha girat al voltant de la pau i ha deixat la mera especulació per esdevenir pregària compartida. Remarquem, en la mateixa línia, la «trobada interreligiosa de pregària», a Santa Maria del Mar de Barcelona, amb motiu del Dia Mundial de la Sida. «Totes les grans religions del món, va dir el cardenal Martini a la trobada de Milà del 1993, tenen en comú el sentit de l'oració, encara que la practiquin i la visquin de maneres diferents.» I va afegir encara: «Totes tenen també en comú —bé que amb fórmules i amb modalitats diverses, algunes grans àrees de pensament i de comportament, com la referència a una realitat transcendent, la percepció d'una immanència en el cor de l'home, la fretura d'una suprema bellesa, veritat, bondat, justícia... d'on deriva un programa ètic que comprèn compassió, misericòrdia, amor al proïsme, també el llunyà i diferent, i àdhuc

l'enemic.» Joan Pau II, per la seva banda, posà en relleu, a la mateixa trobada, l'aportació de les religions a la humanitat d'avui: «Quin important paper poden representar les religions! Pobres en mitjans humans, són riques en aquella aspiració universal que té l'arrel en la relació sincera amb Déu. Totes recorden als homes i a les dones d'aquest món que existeix un destí comú, el de formar l'única família de Déu.»

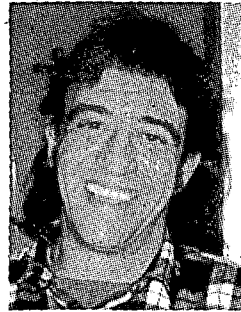
Aquests són els valors que hem de cercar a través de tot contacte interreligiós. Uns valors que malmetriem si banalitzàvem la significació de cada gran tradició religiosa cedint a la temptació de l'aiguabarreig o del relativisme. És des de la fidelitat i l'aprofundiment en les arrels de la pròpia religió que és possible d'enriquir els altres amb una aportació específica. És també des de la fidelitat i l'aprofundiment que descobrim aquelles comunes grans àrees de pensament i de comportament a les quals feia al·lusió Martini.

Hi ha qui, en lloc de valorar el testimoni del fet universal de creure en Déu, troba en la pluralitat de formes de creença un pretext per inhibir-se de la fe. Adopta, de vegades, una actitud de superioritat displicent: no valdria la pena comprometre's fins que es posin d'acord. És una reacció tan il·lògica, com la de qui de l'existència de la diversitat de llengües en concluïssim que més val no aprendre'n cap...

També seria un error de perspectiva desconèixer o no assumir la significació del cristianisme en la nostra història i en la nostra realitat cultural i religiosa, fingint que es tracta d'una de tantes religions...

És precisament la importància del diàleg interreligiós la que ens obliga a salvar-lo de tots aquests esculls.

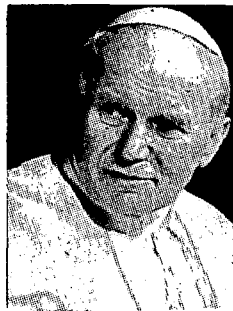
Sumari

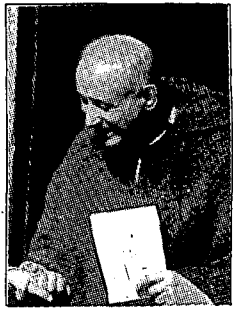
8
Entrevista a Tortell Poltrona, pallaso sense fronteres

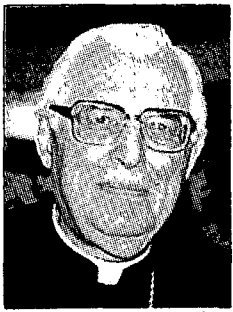
10
Manifest contra el mal ús del nom de Déu

19
Missatge del Papa per a la Jornada Mundial de la Pau

20
Mor Giuseppe Dossetti, personalitat de l'Església italiana

I-VIII
Especial en record del cardenal Narcís Jubany

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carriosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarin Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Colléll, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Diez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerència: Jaume Viñals i Rovira

Publicitat: Magda Revetlla i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Publiograf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30/17 77 - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
Membre de l'APPEC

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.
Resta d'Europa: 20.384 ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Comentaris

El segrest de l'any

L'any 1996 ens ha acomiadat amb un segrest dels que fan història. Almenys pel nombre de segrestats, prop de mig miler, i també per la seva qualitat, ja que s'ha dut a terme a l'ambaixada japonesa a Lima, i, en conseqüència, s'han mobilitzat totes les diplomàcies del món. El primer segrestat és ni més ni menys que el mateix ambaixador. Als segrestadors no els ha importat que l'immoble de l'ambaixada i el seu entorn siguin, per dret internacional, territori japonès. Els segrestadors, pertanyents al Moviment Revolucionari Tupac Amaru (MRTA) havien estudiat totes les circumstàncies, i la més important era que el dia del segrest precisament se celebrava una recepció amb motiu del dia nacional japonès, i hi havien estat convidats els ambaixadors acreditats al Perú, membres del govern, alts graus de l'exèrcit, personatges importants del comerç i de la indústria, etc.

Quan escrivim aquesta nota, els segrestadors han alliberat una sèrie d'ostatges, però en resten uns cent tres de retinguts, tots ells alts càrrecs de l'administració i de l'exèrcit, i continuen les negociacions, per evitar una massacre.

Hom pensa que els segrestadors escolliren l'ambaixada japonesa atenent els orígens de l'actual president del Perú, Alberto Fujimori. És una possibilitat.

El que és molt important és que, una vegada més, s'ha demostrat la inquietud social existent al Perú, no pas millor que la dels Estats veïns, on el desnivell econòmic és molt gran, on impera una minoria amb molts mitjans, sobre una majoria que no té, en moltíssims casos, ni el més elemental per viure. I aquest és el gran problema que els governs, un rere l'altre, van eludint i que cada dia és més greu.

No és estrany, doncs, que allí es produeixin aquests

Els segrestats a l'ambaixada del Japó a Lima reclamen per mitjà de cartells posats a les finestres, el subministrament d'aigua, aliments, llum i telèfon per poder-se comunicar.

fets que, en realitat, no són més que la mostra del cansament d'aquells pobles que s'adhereixen instintivament a qualsevol moviment que els prometi millorar les condicions de vida.

Esperem que aquest episodi no es transformi en

tragèdia, i voldríem, sincerament, que quan aquestes notes arribin al lector el problema s'hagi solucionat sense víctimes.

Oriol Camps

El fonamentalisme islàmic, amenaça per a la pau

El terrorisme islàmic ha esdevingut en els darrers temps una perillosíssima bomba de rellotgeria per als governs d'aquells estats àrabs que, de manera progressiva i esperançadora, han encetat una nova etapa històrica caracteritzada, d'una banda, pel respecte i la convivència pacífica amb els seus veïns i, per l'altra, pel rebuig total a la lluita armada. Aquests països han apostat ferm per dur a terme les negociacions diplomàtiques adients com a possible via constructiva per resoldre conflictes i han soterrat —esperem que definitivament— la destrucció de guerra. Els atemptats terroristes i la violència assassina del fenomen conegut amb el nom de fonamentalisme islàmic, la doctrina del qual és la intolerància maximalista, constitueixen actualment les principals amenaces per poder assolir la pau en el món àrab.

Israel ha criticat més d'una vegada el suport que l'Iran proporciona al terrorisme islàmic i ha alertat sobre l'imminent

perill que pogués convertir-se en una potència nuclear, cosa que faria trontollar no tan sols la pau al Pròxim Orient sinó arreu del món. Des de la instauració l'any 1979 de la República Islàmica de l'Iran, s'hi va establir el Consell de la Revolució Islàmica, integrat en la seva majoria per aiatol·lahs sota les directrius del seu guia espiritual, l'aiatol·lah Khomeini, com a òrgan suprem de decisió que va assumir totes les funcions del Govern iranià. Les actituds radicals de la revolució islàmica alenada per Khomeini van agreujar-se amb el pas del temps i van fer de la intransigència i el terrorisme el seu singular credo. La cruenta guerra amb l'Irak, al llarg d'una dècada, n'és un exemple. Els seus principals enemics són Israel i els Estats Units. Iran pateix un embargament comercial decretat pels Estats Units arran de les suposades connexions de Teheran amb el terrorisme internacional.

L'Iran és contrari al procés de pau

entre àrabs i israelians que es va iniciar l'octubre de 1991 a Madrid, a la conferència de pau per al Pròxim Orient, que va comptar amb la participació de delegats d'Israel, Síria, Líban, Jordània i l'OAP (Organització per a l'Alliberament de Palestina). Llavors, el radical aiatol·lah ira-

nià Abdolkarim Mussavi Ardebili va fer una crida a tots els musulmans a «revel·lar-se per tal de salvar l'islam». Actituds que no contribueixen a la conciliació entre els pobles, sinó tot el contrari.

Miquel Àngel Codina

TONA

XXVè PESSEBRE VIVENT D'OSONA

Desembre:

Dia 15 de les 7 a les 9 vespre
Dies 22, 25 i 26 de les 6 a les 9 vespre
Dia 29 de les 6 a les 9 vespre

Gener:

Dies 1 i 6 de les 6 a les 9 vespre
Dia 12 de 2/4 de 7 a les 8 vespre

A la falda del Castell

Informació: (93) 887 05 65 o 887 02 23

VIATGES I PELEGRINATGES 1997

Avanç de programació

Del 2 al 9 de maig
Del 4 a l'11 d'agost
Del 8 al 15 de setembre

Del 3 al 10 d'octubre

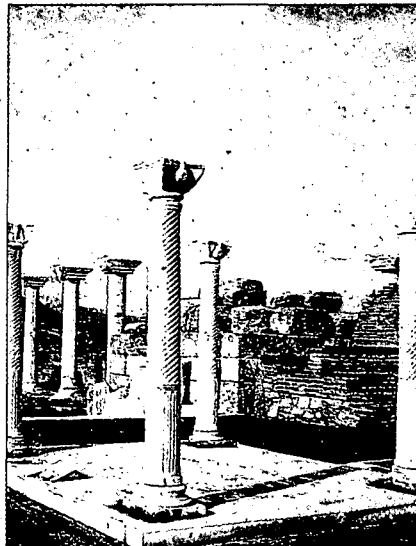
Del 20 al 27 d'octubre

Del 29 de desembre al 5 de gener

TERRA SANTA **El país de Jesús**

Anar-lo a conèixer és una preparació ben eficaç per celebrar el Jubileu de l'any 2000.

Del 3 al 20 de març
RUTA SANT PAU
Síria i Turquia

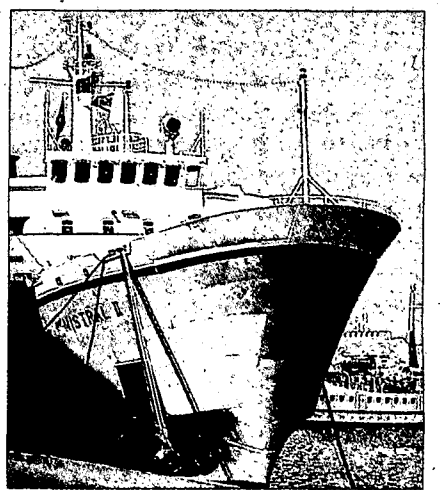
Per terres de l'expansió inicial del cristianisme.

Del 24 al 31 de maig
CASTELLA I LLEÓ
«Las Edades del Hombre»

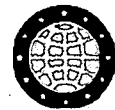
Civilitzacions i cultura de les esglésies hispàniques.

Del 13 al 20 de juny
ATENES i creuer per les illes gregues

Una incursió al món clàssic, bressol del saber humanístic.

AMB ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

Del 14 al 23 de juliol
BRETANYA / LISIEUX

Pels camins on la santedat fa que es trobin terra i cel.

Del 4 al 14 d'agost
BALI / JAVA / LOMBOK
(Indonèsia)

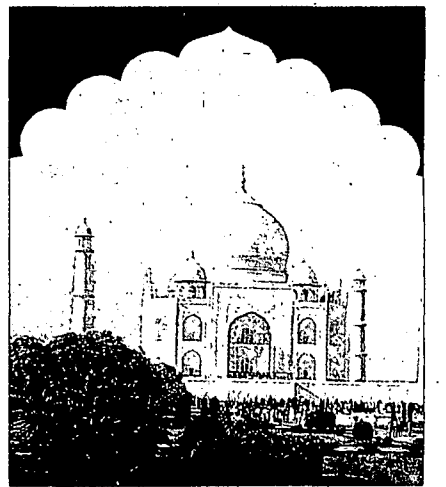
Un viatge molt exòtic per terres de l'Orient.

Del 3 al 8 de novembre
ROMA i el seu port d'Òstia

La ciutat per antonomàsia, clau de volta de tot un món.

Del 27 novembre al 14 desembre
L'ÍNDIA i el Nepal

Tot un mosaic de pobles, llengües, cultures, creences...

DEMANEU MÉS INFORMACIÓ JA DES D'ARA

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
 Plaça Urquinaona, 11, 3r 3a A - 08010 BARCELONA Telèfon: 301 37 18

És possible alimentar la població mundial

■ Conclusió de la Cimera de l'Alimentació organitzada per la FAO

S'ha acabat l'Any Internacional per a l'Eradicació de la Pobresa proposat per l'ONU. Això no obstant, davant d'aquest nou any que comença, aquest continua sent un dels objectius més urgents i importants per dur a terme. Per aquest motiu pren especial força la principal conclusió de la Cimera Mundial sobre Alimentació que es va celebrar a Roma del 13 al 17 de novembre de 1996: reduir a la meitat, per a l'any 2015, els vuit-cents milions de persones que pateixen desnutrició al món. La conferència, patrocinada per la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'agricultura i l'alimentació), va confirmar que hi ha prou recursos per alimentar la població mundial, i va aprovar directrius per garantir la seguretat alimentària.

La Conferència ha estat precedida per l'aprovació de la Declaració de Roma i del corresponent Pla d'Acció, signat per gairebé un centenar de caps d'Estat i de Govern al començament de les sessions. Aquests documents estableixen els set punts estratègics per assolir el que han definit com a «seguretat alimentària mundial».

Sobre el significat concret d'aquesta expressió, que surt moltes vegades en els documents, el Pla d'Acció ofereix una d'aquestes definicions pròpies de l'estil de l'ONU: «Hi ha seguretat alimentària quan totes les persones tenen en tot moment accés físic i econòmic a suficients aliments innoços i nutritius per satisfer les seves necessitats alimentàries i les seves preferències pel que fa als aliments, per tal de portar una vida activa i sana.» Un objectiu tan ampli que potser no està garantit ni als països rics.

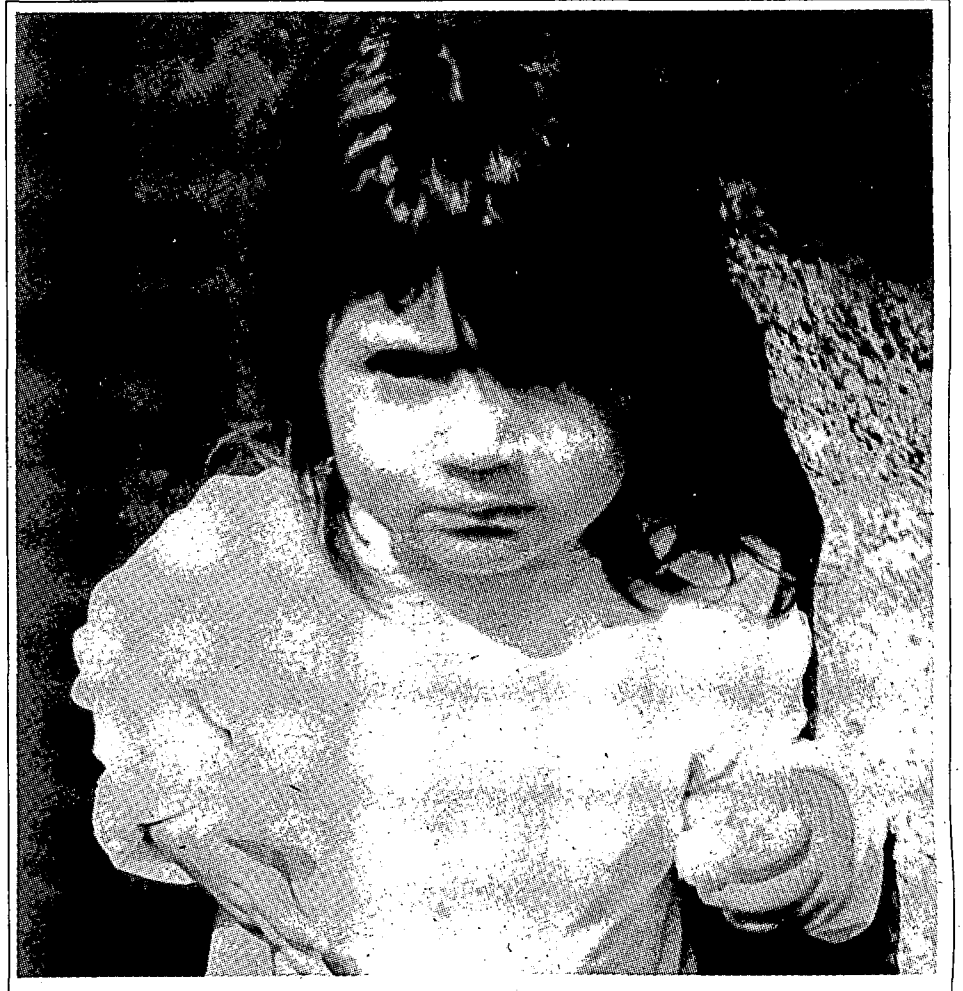
És el primer cop que una reunió d'aquesta envergadura organitzada per l'ONU comença amb un document aprovat. El text, de 46 pàgines, és fruit de sis mesos de negociacions entre els 440 delegats de 137 països. El document es basa en el pla global, per la qual cosa no hi ha referències a casos ni a països concrets. Potser l'única afirmació en la qual es podria albirar una referència a l'actualitat és quan s'adverteix que «els aliments no s'han de fer servir com a instrument de pressió política i econòmica», cosa que cal interpretar com un rebuig als «embargaments» (Cuba, Iraq, etc.), que desgasten més la població que els governs contra els quals es dirigeixen.

El document es basa també en un pla molt tècnic, per la qual cosa les referències a plantejaments o enfocaments conflictius, com podria ser l'alarmisme demogràfic, són inexistent. Sobre aquest punt específic, es reafirma que «la disponibilitat d'ali-

ments suficients per a tothom és un objectiu assolible», i que en els darrers vint anys la mitjana d'aliments per càpita ha crescut un 15%, malgrat que en aquest mateix període de temps la població es va incrementar en 1.800 milions de persones.

Ajuda alimentària només per a emergències

Un altre dels punts d'interès general escampats al llarg del text és la constatació que el nombre de persones afectades per catàstrofes naturals varia cada any, mentre s'ha produït un «augment espectacular» del nombre de víctimes dels conflictes civils. Cal ajudar aquestes poblacions de manera tempestiva, però se subratlla que «l'assistència alimentària d'urgència no pot ser la base d'una seguretat alimentària sostenible». Cal «facilitar la transició

La fam es pot eradicar, la terra produeix més del que és necessari per proveir tota la població del planeta.

del socors al desenvolupament».

Els governs també es comprometen a intensificar els esforços per complir amb l'objectiu de destinar el 0,7% del Producte Nacional Brut a l'ajuda

oficial al desenvolupament. Per això hauran de buscar noves formes de finançament, «entre d'altres coses,

(Segueix a pàg. 6)

Cinquè misteri joiós

El Nen Jesús perdut i trobat al temple

El Nen Jesús es va quedar a Jerusalem sense que els seus pares se n'adonessin. Aquests, pensant que era a la caravana, van fer una jornada de camí abans de començar a buscar-lo entre els parents i coneguts. Com que no el trobaren, van tornar a Jerusalem a buscar-lo. Al cap de tres dies el van trobar al temple, assegut entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. (...) La seva mare li va dir: —Fill meu, per què t'has portat així amb nosaltres? (...) Ell els respongué: —No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare? (...) Després baixà amb ells a Natzaret i els era obediènt. La seva mare conservava tot això en el seu cor (Lc-2, 41-52).

Consideració extreta de la litúrgia bizantina

Enmig de la festa t'endinsaràs al temple, oh saviesa divina, per ensenyar. Tu reprems els lletrats i els fariseus, i proclames davant seu: El que tingui set que vingui a mi i begui aigua de la vida i mai més no tornarà a tenir set; si creu en mi, torrents d'aigua en brollaran. Oh bondat suma! Oh misericòrdia il·limitada! Crist el nostre Déu, lloat siguis.

Peticció

Senyor Jesucrist, tu has seguit la voluntat del Pare en cada situació de la vida i l'has complert sense vacil·lar. Concedeix als governants orientals i occidentals la gràcia de posar-se incondicionalment sota la Llei de Déu, fomentar amb saviesa i força el seu respecte i fer-se d'aquesta manera dignes de la il·limitada misericòrdia de Déu.

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA
Lluís Antúnez, 24, 2n 2a
08006 BARCELONA - Tel. (93) 2373763

Jo m'haig d'ocupar de les coses del meu Pare.

A la cimera de la FAO es va afirmar que el problema de la fam el causa l'home.

(Ve de la pàg. 5)

mitjançant la reducció adient de les despeses militars excessives»; en un altre moment s'esmenta «l'alleujament del deute extern dels països en desenvolupament».

En el text hi ha dues referències aïllades a la planificació familiar. La primera apareix quan, en el marc de les estratègies de desenvolupament, es parla de «formular polítiques i programes demogràfics i serveis de planificació familiar adients, en consonància amb l'Informe i el Programa

d'Acció de la Conferència Internacional sobre Població i Desenvolupament (El Caire, 1994, Objectiu 1.2 c)». Una mica més endavant (Objectiu 2.4 a), es manifesta que cal «promoure l'accés de totes les persones, en especial els pobres i els grups més vulnerables i desvalguts, a l'atenció primària de salut, inclosos els serveis de salut reproductiva, d'acord amb l'Informe i el Programa d'Acció de la Conferència Internacional sobre Població i Desenvolupament (El Caire, 1994)».

Diego Contreras

Document de la Santa Seu sobre les causes de la fam

«El problema de la fam no depèn de l'escassetat d'aliments, sinó de la seva mala distribució, motivada per les «estructures de pecat» que provoquen que milions de persones no tinguin recursos per adquirir-los.» És aquesta una de les conviccions que recorren les 76 pàgines del document *La fam al món: Un rept per a tothom: el desenvolupament solidari*, elaborat pel Pontifici Consell Cor Unum, organisme de la Santa Seu que coordina el treball assistencial.

Deixant de banda situacions extremes, tampoc la densitat demogràfica no explica la fam. S'hi donen casos significatius que ho demostren, com el dels deltes i valls superpoblats d'Àsia, que satisfan amb escreix les necessitats alimentàries dels seus habitants, gràcies al fet que es van aplicar les innovacions agrícoles de la «revolució verda»; per contra, països poc poblats, com el Zaire o Zàmbia, presenten escassetat alimentària, encara que bé podrien proveir una població vint vegades més nombrosa, sense necessitat de grans instal·lacions de regadiu.

El document fa repàs dels motius econòmics, polítics i socioculturals que han fet que encara no s'hagi vençut la fam al món. Però se centra, sobretot, en la influència dels comportaments, ja que són els que han provocat, en alguns casos, «estructures de pecat». El text les defineix com «conjunts d'indrets i circumstàncies caracteritzats per costums perverses que fan que tot nouvingut, per no adquirir-les, es vegi obligat a donar prova d'egoisme»; les «estructures de pecat» produeixen una desviació contagiosa dels béns de la terra, destinats a tothom, cap a objectius particulars o esterilitzants. La corrupció és un dels mecanismes constitutius de les nombroses «estructures de pecat», i el seu cost per al món és força superior al total de les sumes malversades.

D.C.

Un problema de pobresa, no de producció

La persistència del problema de la fam al món d'avui no significa que no hi hagi recursos per alimentar tothom. L'experiència de les darreres dècades demostra que la producció alimentària ha crescut més de pressa que la població. Com declarava en aquests dies el director general de la FAO, Jacques Diouf, «el món produeix avui prou aliments per donar menjar a tothom, però no tothom hi té accés».

El problema no pot atribuir-se sense més ni més a l'excés de població. Mentre països amb una elevada població, com la Xina o Indonèsia, han aconseguit ser autosuficients, a països poc poblats de l'Àfrica subsahariana es passa fam per manca de conreus. En explicar per què en determinades regions, com l'Àsia de l'Est, han aconseguit alimentar millor la població, mentre que unes altres fracassaven, la fam es relaciona amb la guerra, les catàstrofes naturals i la socialització de la terra.

Si en aquests moments centenars de milers de refugiats al Zaire no tenen res per menjar, la causa no és una altra que la guerra que ha provocat el desplaçament de poblacions i la desorganització de la producció. El mateix pot dir-se de la situació al Sudan, a Libèria o a l'Afganistan. I, a Europa, la població de Bòsnia depèn avui de l'ajuda internacional, mentre

que abans de la guerra s'alimentava sense problemes.

Tot i que les ajudes humanitàries alleugen la fam en casos d'emergència, la FAO pensa que l'única solució duradora és l'augment de la producció local per assolir l'autoproveïment.

Una altra dada empírica és que la socialització de la terra i la planificació central són pitjors que una plaga per a l'agricultura. Sovint se cita el cas de la Xina, que no va començar a resoldre el problema de l'alimentació fins que el 1979 es va substituir el sistema de granges col·lectives per l'explotació familiar de la terra.

HI HA CRISI ALIMENTÀRIA?

En els darrers 40 anys, la disponibilitat d'aliments no ha deixat de créixer. Per tant, els preus reals dels productes agrícoles han tendit a la baixa. En canvi, en els tres últims anys l'oferta de cereals no ha pogut augmentar al mateix temps que la demanda. El 1995 la producció mundial de cereals es va estimar en 1.891 milions de tones, un 3% menys que el 1994, i els preus van experimentar un fort increment, la qual cosa va fer encarir la factura dels països pobres importadors. A la FAO li preocupa que les reserves

mundials de cereals hagin baixat al 14% del consum mundial, per sota del que es considera el nivell de seguretat.

Aquesta situació ha fet que alguns, com Lester Brown, president del Worldwatch Institute, pronostiquin una crisi alimentària deguda a la incapacitat dels recursos naturals per satisfer la demanda creixent de la població. Aquesta anàlisi ha estat descartada per uns altres experts, que atribueixen l'increment de preus de fa dos anys a un canvi conjuntural. Per una banda, la demanda està pujant, no tan sols per l'augment de la població, sinó també per la prosperitat. El desenvolupament implica un més gran consum de carn, cosa que exigeix més gra per alimentar el bestiar.

Alhora, l'escassetat de l'oferta tindria com a motiu la confecció de terres de conreu, decidida pels grans països exportadors de cereals, per reduir els stocks; el deteriorament de la situació a les antigues repúbliques soviètiques, i el mal temps. Segons aquest diagnòstic, l'augment de preus de 1995 no marca necessàriament un canvi de tendència i la producció estaria en condicions de respondre a la major demanda. Les primeres dades de la collita de 1996 semblen confirmar aquesta interpretació. (Aceptensa)

DES DE LLUNY, AMB AMOR...

Hem rebut cartes dels nostres missioners escampats arreu del món: són homes i dones que volen saber notícies de la seva Església i de l'Església universal i que tenen pel nostre setmanari un interès i un afecte que ens és estimulants. Sovint, però, una subscripció és un luxe fora de l'abast dels seus limitats mitjans.

Aquestes cartes ens acosten a la seva realitat quotidiana, tot demanant algú que els apadrini una subscripció. Ens escriuen des de lluny, amb amor...

Molt apreciats amics de *Catalunya Cristiana*,
Pau i bé!

Des del mes de gener de l'any passat que tinc la intenció de respondre a la vostra invitació, escrivint una carta amb alguna de les vivències de la missió que Déu m'ha confiat. Ara, quan tot just acabem d'encetar l'any vull felicitar tot l'equip de *Catalunya Cristiana*, amics i simpatitzants, i adjunto les quatre ratlles que he escrit en ocasió d'aquestes festes, que ens calen tan endins:

Cada setmana rebo força puntual el setmanari i veritablement m'és una ajuda en molts sentits i l'experimento com un lligam a la terra que, per molt que ens allunyem, mai deixem d'estimar.

Jo agraeixo a qui fa possible aquesta joia i em sento una privilegiada, ja que pel que es veu, hi ha molts altres missioners que encara no han tingut la meua sort.

Que sigui aquest Any Nou per a cada un dels «implicats» en aquesta aventura d'anar tirant endavant un setmanari tan positiu, l'ocasió de rebre moltes benediccions, entusiasme i perseverança, i això a tot el llarg de l'any 1997, que benvingut sigui!

Si és publicable l'escrit que adjunto, doncs... que passi. Tanmateix no he arribat a plasmar, com hauria volgut, el que Déu em «diu» a dintre en aquests últims temps.

Units en l'amor d'Aquell que fent-se tan petit, ens dona la possibilitat d'arribar fins a l'amor d'un Déu Trinitat, en la pregària (els asseguro la meua) i en la lluita pel Regne.

MONTserrat BARDOLET I SELLARÉS
Franciscana Missionera de Maria
Parròquia San Ildefonso, Caraz (Perú)

Grup d'habitants de Caraz (Ancash) al Perú.

Jo us ho demano, Déu meu! Com celebrar el Nadal aquest any?

Veig els homes i dones d'avui dia, de vegades força indiferents.

Miro el món que Tu estimes: guerres, amenaces, angoixes, mort.

La democràcia? Ben sovint és una paraula buida.

Amèrica Llatina? Terra rica, explotada en benefici de la «societat del benestar».

Jo visc al Perú. El govern vol donar prioritat a la lluita contra la pobresa, però la pobresa augmenta cada dia: més nens desnodrits, més tuberculosi, no hi ha feina, falta l'esperança. Ha dit el nostre bisbe: «Prefereixo que es faci una

guerra a favor dels pobres i no contra la pobresa, perquè segurament acabaran destruint-los i afavorint els més rics.»
Té tota la raó: en aquesta lluita envers el progrés i el benestar, els beneficiats sempre són els mateixos, i els més febles tenen totes les de perdre.

Jo us ho demano, Déu meu! Sempre us estic fent preguntes, a voltes, ho confesso, amb amargor i tristor i un cert ressentiment vers tots aquells que tenint-ho tot, encara busquen com prendre el poc que tenen els altres.

Jo us ho pregunto, Déu meu! I sento que dintre meu heu encès un llum, m'heu donat una resposta. Vos estimeu tot allò que heu fet, i tant ho estimeu que heu enviat el vostre fill, perquè fent-se home, redreçés el vostre pla d'amor, que nosaltres hem esguerrat. I ens heu fet per Ell, germans fills d'un mateix Pare.

Ens cal, doncs, formar una gran família on els més grans ajudin a portar la càrrega als més petits, on els més forts, treballin per als més febles.

Confio en Vós, Pare de tots. Per Crist, ens aneu conduint a un final feliç, de justícia, d'amor i pau.

Fem en aquest Nadal un pas ferm en el camí de la reconciliació universal.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

JOSEP L. CULEBRAS HIDALGO
Bishop's House
P.O. Box 25
Hwange
ZIMBABWE..... 25.584 ptes.

DOLORES SOLE
R. de San Jose
Carretera 6, Núm. 45-22
Bogotá, 8
COLOMBIA..... 25.584 ptes.

P. FERDINAD GUILLEN
Ekoan, Kalasans-PP. Piarist.
H-10. Cite Verte B.P. 185
Yaounde.
CAMERUN..... 25.584 ptes.

P. JOAQUIN BONMATI
B.P. 6
Akono
CAMERUN..... 25.584 ptes.

Només 340 missioners reben «Catalunya Cristiana» a tot el món. La resta, esperen un padrí.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms .....

Adreça .....

Població ..... Província ..... C.P. .... Tel. ....

L'import el faré efectiu mitjançant: xec que adjunto gir postal

Domiciliació segons la següent autorització:

Banc / Caixa ..... Oficina .....

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte / a la meua llibreta, els rebuts que li presentarà «CATALUNYA CRISTIANA»

Signatura:

CATALUNYA+ CRISTIANA

c/ Puiggari, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel. 490 59 88 - Fax 490 20 35

l'entrevista

Jaume Mateu, el pallasso català conegut com Tortell Poltrona, dirigeix aquestes festes de Nadal un espectacle de circ, «In fraganti», al Mercat de les Flors de Barcelona recomanat per a grans i petits. Després de Reis viatjarà a Colòmbia amb aquesta obra per portar una mica de màgia als

nens i nenes colombians. Serà una expedició més de les vuitanta que ha organitzat Pallassos Sense Fronteres (PSF), una organització humanitària que Tortell va fundar a principis de 1994 per tornar el somriure als nens víctimes dels conflictes i de les guerres d'arreu del món.

«Els nens del Primer Món pateixen de desamor»

■ Tortell Poltrona, president de Pallassos Sense Fronteres

Tortell Poltrona va fundar PSF per tornar el somriure als nens víctimes de les guerres.

—Després de tres anys de funcionament, Pallassos Sense Fronteres continua tenint tanta feina com al principi?

—Ens agradaria quedar-nos a l'atur perquè el món fos tan harmònic que ja no féssim falta, però malauradament hi ha una mina inesgotable de nens que pateixen. De fet, som molt lluny de tenir una eficàcia real, nosaltres intentem portar alegria a les persones, però no solventem conflictes.

—Quines són les expedicions més importants que hace fet?

—Vam començar en els camps de refugiats de Croàcia i Bòsnia, i hi seguim treballant perquè després d'haver

oferim tallers de formació per als mestres, perquè puguin explicar amb les tècniques del teatre diversos aspectes de salut, etc.

—Quanta gent col·labora en el projecte?

—No sé quants socis hi ha, però hi col·laboren unes 2.000 persones. El que més ens interessa és que els projectes que nosaltres endeguem en aquells països després tinguin una continuïtat amb la seva gent. Hem iniciat campanyes interessants, com per exemple una al Brasil per documentar els milers de nens que viuen al carrer.

—Els nens i nenes que us veuen actuar, ¿se sorprenen molt?

«Quan triem els governs ens hem de preocupar de la política exterior que faran»

patit tant, un espectacle dona sensació de normalitat. També hem actuat a Palestina, a la franja de Gaza, a la República Saharai, hem fet incursions a Àfrica, Centreamèrica i Sud-amèrica (Guatemala, Nicaragua, Colòmbia, Brasil, etc.). Per aquest any que tot just comença tenim un projecte a Moçambic per ensenyar als nens a distingir les mines antipersonals. També anirem a Haití, un dels llocs més pobres de l'Amèrica central, així com a les antigues repúbliques soviètiques.

—En què consisteixen els viatges i quan temps acostuma a durar cada expedició?

—Acostumem a estar fora tres setmanes o un mes. En els primers viatges que vam fer a Bòsnia els portàvem aliments i material, però ara ens limitem a dur el nostre espectacle i també

—Sí, n'hi ha molts que contemplen per primera vegada un espectacle de circ. Per exemple, quan vam anar a la selva de Guatemala ens deien: «No marxis, quedin-se amb nosaltres fins que es morin.» És molt entranyable.

—Què és el que més t'impacta de tots aquests viatges?

—El que més m'impacta és quan torno: el fet de veure que hi ha un 20% de la humanitat que tant li fa el que li passa a la resta. Els problemes de l'Àfrica no existirien sense els dictadors que tenen, si no haguéssim de pagar els crèdits al Primer Món. L'Estat espanyol els ven armes perquè es matin, empreses legalitzades i subvencionades per l'Estat. Gran part del que està passant en el món és culpa nostra perquè tenim uns governs escollits democràticament i quan els triem ens hem de preocupar de la política exterior que faran.

Ràdio Estel

*desitja un Bon Any 1997
als lectors de
Catalunya Cristiana*

Tortell Poltrona

president de *Pallassos Sense Fronteres*

—Amb pocs diners es pot ser feliç?

—Els diners no ho són tot, però ajuden molt. Però el que sí que és veritat és que la gent que menys en té és la que és més capaç de compartir. Ells tenen molt clar el sentit i la importància de la família, en canvi, en la nostra societat se n'ha anat en orris. Els nens d'aquí pateixen de desamor perquè els pares els compren les millors joguines per no escoltar-los. Els nens no conviuen amb la família, estan educats pels mestres i per la televisió. Estem creant «petits monstres». La falta de temps i d'afecte se'ls nota: són més maleducats, parlen cridant, etc. Jo he fet actuacions a Palestina per a 400 nens sense micròfon, hi havia un silenci obsolet, això aquí seria impensable.

Els països on he estat la gent és molt més sana de cos i d'esperit que molta d'aquí.

—Què recomanaries als pares perquè eduquessin millors els seus fills?

—Que viatgin molt però de veritat. Viatjar és compartir coses amb la gent, intercanviar històries, és molt enriquidor. Arribarà un dia que, quan la gent vulgui viatjar se n'anirà a passar el dia a Port Aventura perquè allà poden visitar amb un sol dia Tailàndia, la Xina, Mèxic, etc. Ja ho hem dit, això no és viatjar

—Què podem fer per ser més solidaris?

Tortell Poltrona envoltat d'un grup de nens després d'una actuació en un camp de refugiats.

—Tots podem ajudar, per exemple fent una cosa tan senzilla com és la recollida selectiva de brossa a casa. Només que conservem el món amb unes condicions ecològiques acceptables ja farem molt per als nens que han de venir. Ara bé, la solució no la poden donar els ciutadans, ni els pallassos, sinó els polítics, el Fons Monetari Internacional, etc.

—Què has demanat als Reis Mags?

—Un millor repartiment de la riquesa

perquè hi hagi més harmonia a la terra, i que PSF pugui realitzar més projectes, però per això és necessari que els Reis Mags ens portin socis nous. Cadascú pot ajudar segons les seves

possibilitats. Si us animeu, som al número 3 del passatge Prunera de Barcelona, (Tel. 423 04 94).

Glòria Carrizosa

«Amb la feina de pallasso trobes una utilitat a la vida»

Abans de fundar Pallassos Sense Fronteres Tortell Poltrona ja feia més de vint anys que voltava pel món fent riure la gent. Reconeix que ha triat aquest ofici per vocació i no pas per diners: «Amb aquesta feina no et fas ric, però sí que t'ho passes molt bé, fas riure els altres i trobes una utilitat a la vida.»

Va tenir la idea de fundar l'associació fa uns tres anys per una casualitat. L'escola Tidoc-Projecte, que mantenia relacions amb diferents camps de refugiats de l'antiga Iugoslàvia, va organitzar una festa al camp de Veli Joze i li van proposar d'anar-hi a actuar. «Per uns moments em vaig sentir com el flautista de Hamelin —recorda Tortell. En aquests llocs on hi ha tantes carències, riure té un to més superlatiu. El que més em va sorprendre va ser l'amor amb què et rebien aquells nanos.»

L'experiència va ser massa colpidora perquè se la pugués treure del cap, així que va decidir fer alguna cosa per a aquells nens refugiats. Volia muntar una associació configurada per artistes de tot tipus que es convertís amb la veu solidària dels nens víctimes de la guerra. D'aquesta forma va néixer Pallassos Sense Fronteres, «una organització de caràcter humanitari i projecció internacional, formada per pallassos i artistes de totes les arts que pretén vetllar i millorar les condicions en què viuen les persones, particularment els nens dels camps de refugiats d'arreu del món».

«Tots hem de compaginar la feina professional amb PSF, on tothom col·labora de forma gratuïta», afirma aquest artista del bon humor que ha fet realitat un dels seus somnis: que els nens que pateixen, recuperin, encara que només sigui durant una estona, la il·lusió i el somriure.

G.C.

28è Pessebre Vivent de Sant Fost

El Pessebre Vivent dels efectes especials de Catalunya

El Primer Pessebre Vivent del Vallès

DIES DE REPRESENTACIÓ

15, 22, 25, 26 i 29 de desembre 1996

1, 5, 6 i 12 de gener 1997

A les 6 i a les 7 de la tarda

Obsequi de pa torrat, amb aïl i oli i vi del poble a tots els assistents abans de les representacions

Barcelona

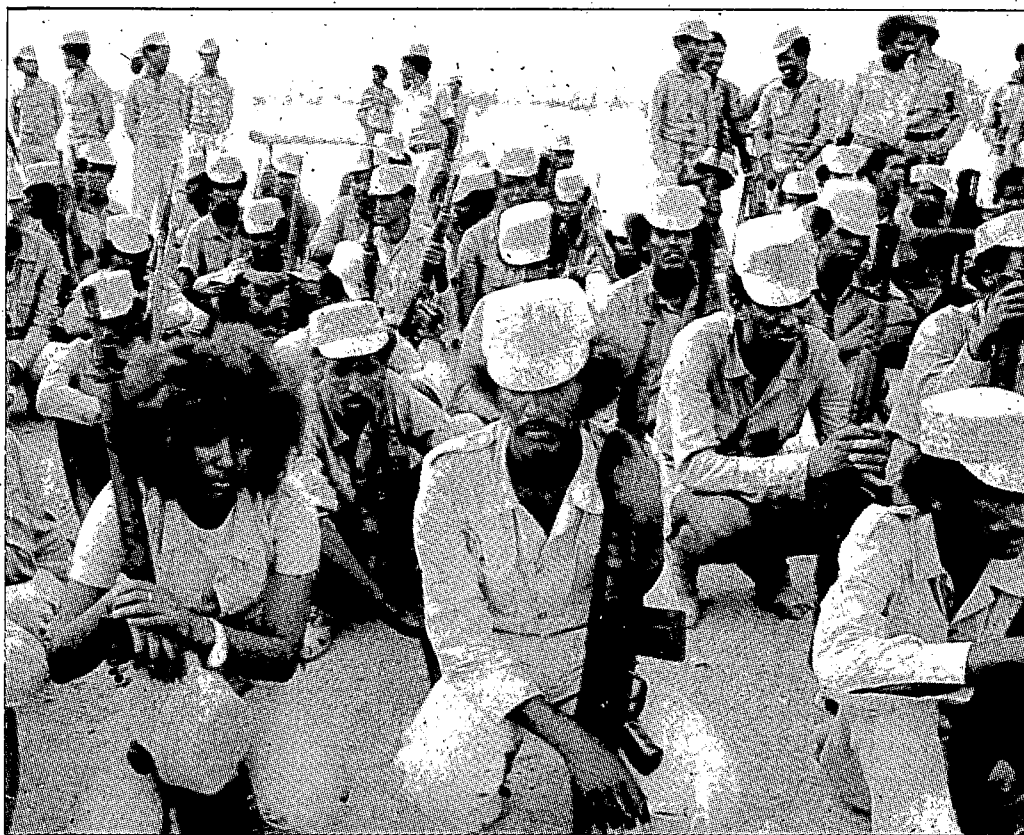
Manifest contra la utilització del nom de Déu per justificar guerres o assassinats

■ La Facultat de Teologia de Catalunya fa aquesta crida a la societat

BARCELONA.— Els professors i alumnes de la Facultat de Teologia de Catalunya han fet públic un manifest, per les festes de Nadal, en què refusen tota pena de mort, homicidi, assassinat o guerra que es vulgui justificar o legitimar sota el nom de Déu; i conviden la societat i els cristians en particular a adherir-se a aquesta crida. A continuació publiquem íntegrament aquest manifest.

*No prendràs el sant nom de Déu en va.
No mataràs.*

En temps passats, segurament cap institució d'aquest món no s'ha estat d'usar i abusar del sant nom de Déu en favor dels propis interessos, ni tan sols les institucions religioses. Ningú, doncs, no pot considerar-se amb dret a llançar la primera pedra. Per això, aquesta invitació i crida no és cap pedra contra ningú, ja que en el passat les situacions eren diferents de les actuals, és per la confusió dels dos ordres, civil i religiós, que difícilment podríem comprendre els mecanismes que portaven els nostres avantpassats a justificar en nom de Déu els seus actes de violència.

El manifest condemna qualsevol acte de violència en nom de Déu.

Justament gràcies al fet que en els darrers segles la diferència entre el camp civil i el religiós o eclesiàstic s'ha anat aclarint, creiem que ha arribat el moment de preguntar-nos si, en els nostres dies, la

consciència de la humanitat no ens condueix a excloure en endavant, tant de bo de forma definitiva, tot intent de justificar en nom de Déu, qualsevol forma de pena de mort, homicidi, assassinat, guer-

ra o croada, més enllà de l'estricta i inculpable autodefensa.

En conseqüència, els professors i alumnes de la Facultat de Teologia de Catalunya considerem que aquest és el temps en què tothom hauria de refusar, com a absolutament inhumana, qualsevol forma de justificar, encobrir o legitimar en nom o sota el nom de Déu tota pena de mort, homicidi, assassinat, guerra o croada més enllà de l'estricta i inculpable autodefensa.

Per això, ens adrecem a tothom, a cristians, a creients en Déu i a qualsevol persona de bona voluntat que escolta la veu de la pròpia consciència, amb la invitació i crida a aclarir i manifestar en aquest punt allò que creu ésser el comú sentit i exigència d'humanitat i, si, s'escau, de la pròpia fe.

Nota.— Qui vulgui adherir-se a aquesta invitació i crida pot manifestar i, si vol, explicar el seu acord, adreçant-se a: Facultat de Teologia de Catalunya, Manifest Nadal 96, Diputació, 231 - 08007 Barcelona. Fax 93/ 451 52 12.

C.C.

Farcells, una botiga de Càritas

BARCELONA.— Al número 9 del carrer dels Banys Nous, Càritas ha obert la botiga Farcells, on es venen objectes de segona mà en perfecte estat i a molt bon preu. El local ha estat cedit per les religioses carmelites missioneres.

Els articles que es troben a Farcells provenen de donacions que s'han fet a Càritas, i solen ser articles curiosos dels que es podrien trobar al bagul de l'àvia, o bé, mobles i altres peces amb regust antic. Els ingressos que proporciona la seva venda es destinen als programes socials de formació que té Càritas per a persones en atur. Per col·laborar es pot trucar al telèfon 268 02 00.

C.C.

Tarragona

Ramon Torrella s'acomiada dels preveres de la seva diòcesi

TARRAGONA.— L'arquebisbe de Tarragona i primat, Ramon Torrella Cascante, ha enviat una comunicació als preveres de la seva diòcesi on els anuncia que segurament durant el mes de gener serà nomenat el seu successor. Per aquest motiu l'arquebisbe, amb un to cordial i després de desitjar-los un bon Nadal i un joiós any nou, els fa algunes darreres recomanacions.

Els agraeix l'ajuda que ha rebut per practicar la corresponsabilitat i el diàleg, «dues coses molt importants en l'acció pastoral d'una Església diocesana». Algunes de les recomanacions que els fa és que intentin ser més humils, escoltin amb interès les persones grans i confiïn amb sinceritat en els joves. Finalment els demana que preguin per ell, «de la mateixa manera que jo també ho faré per vosaltres».

C.C.

CALENDARI DE BUTXACA 1997

REGALAR UN BON ALMANAC DE BUTXACA... POT CONVERTIR-SE EN UNA SUGGERÈNCIA ESPIRITUAL PER A TOT L'ANY!

OBRA CULTURAL-ROGER DE LLÚRIA, 4
08010 BARCELONA, TEL. 318 18 96

FACI REGALS EN CRISTIÀ A LES SEVES AMISTATS!

Preus: fins a 500 exemplars 12 ptes./unitat. Més exemplars: 10 ptes./unitat. Si a més voleu imprimir un pensament o text breu al revers: 6 ptes./unitat

Urgell

«Volem que Jesús transformi la nostra vida»

■ Pelegrinatge jove del bisbat d'Urgell a Terra Santa

BELLVÍS.— Van ser deu dies per conèixer la terra de Jesús i acostar-nos a la seva gent, als seus costums i tarannà. Potser deu dies són pocs per pair tants anys d'història —d'història sagrada— però hem tingut temps per tastar els racons de la història del poble d'Israel, aquells des d'on Jesús explicava les seves paràboles.

Una vintena de joves del Bisbat d'Urgell vam emprendre el viatge a Terra Santa sabent que es tractava d'un pelegrinatge i que, per tant anàvem a cercar alguna cosa més que indrets bonics, pedres centenàries o cultures diferents; anàvem a trobar la petjada de Crist en la terra. De vegades allí no t'ho posen fàcil. S'ha de saber extreure l'essència i anar una mica més enllà de la tradició i el fanatisme. No es pot pretendre trobar veritats inequívokes, perquè llavors Terra Santa decep, sinó que cal amarar-se de les olors, dels colors, dels sabors de la Terra Promesa ja que allò mateix és el que va tenir Jesús, Maria, els deixebles i els gran patriarques.

L'opinió entre nosaltres va ser generalitzada a l'hora de definir dos dels llocs més emblemàtics per als cristians: el Sant Sèpulcre i l'Església de la Nativitat. Ens vam sentir, en certa manera, enganyats. La nostra cultura occidental, i més la dels joves, no admet tantes joies i guarniments, tants crits i plors per representar la senzillesa i la pobresa absoluta: el pessebre de Betlem i el túró de la Gòlgota.

Per això, cal anar més lluny perquè si ens quedem només amb els llocs sagrats podem perdre l'empremta de Jesús que vam intentar seguir des que vam posar els peus en aquelles terres. L'empremta del Crist resta en les persones. I és això el que de veritat comou, que fa uns 2.000 anys

El grup de joves pelegrins davant de la ciutat santa.

alguna cosa molt important va passar a Israel. Alguna cosa que ha perdurat fins avui i que ha canviat la vida de molts homes i dones d'arreu del món i volem que, ara, ens canviï la vida a nosaltres per tal que sapiguem estimar sense mesura, de la mateixa manera que va fer el Mestre amb els seus.

Deixar-se sorprendre

La primera meitat del viatge recorreguérem el desert i Galilea, on Jesús de Natzaret va començar el seu ministeri. Va ser molt entenedor anar seguint la vida de Jesús, però un dels moments culminants per a tots va ser l'entrada a Jerusalem. Vam arribar cantant «Quina alegria quan em digueren anem a la casa del Senyor...» I només posar un peu a la porta de Damasc ens va envair un munt de sensacions noves. Jerusalem és una ciutat especial, per alguna cosa és tres vegades santa. La convivència de les tres grans religions monoteistes, la seva història, l'arquitectura, la seva gent i tots els pelegrins que acull fan de Jerusalem un lloc on els sentits no donen a l'abast per percebre tot el que ha passat i està passant al nostre voltant.

Tots ens hauríem quedat uns dies més, perquè marxàvem amb la impressió que ens quedaven moltes coses per veure i moltes experiències per viure. És un viatge molt recomanable, sobretot per als cristians, ja que conèixer de més a prop Jesús, és estimar-te'l una mica més i només per això ja val la pena creuar tot el Mediterrani

Montserrat Ferrer

Lleida

Els joves estudien els reptes que presenta la pobresa

LLEIDA.— La XV Assemblea de Moviments i Serveis Juvenils del Bisbat de Lleida va comptar amb l'assistència d'uns 125 joves que van debatre els reptes que presenta la pobresa, una de les resolucions del Concili Tarraconense que prioritza l'atenció als pobres i marginats.

Els joves que es van reunir al col·legi Montserrat dels germans maristes van participar en diversos tallers. La presentació del tema va anar a càrrec del germà Adrià de la Salle que va parlar del món de la pobresa i de la marginació a partir de la seva experiència de treball al carrer. Com a cloenda de l'acte es va celebrar una eucaristia presidida per Mn. Ventura Pelegrí, vicari general de Pastoral.

Jaume Montaña

Barcelona

Campanya de Reis del CCU

BARCELONA.— El Centre Cristià dels Universitaris participa en dues campanyes de Reis: «Cap nen sense joguina» i: «Cap avi/àvia sense companyia». La primera ofereix la possibilitat de viure una nit de Reis ben especial: col·laborant en una campanya ciutadana d'empaquetament i distribució de joguines per a infants d'ambients marginals. També el matí de Reis, alguns joves el dediquen a gent gran que viu sola, els porten lots d'aliments i d'obsequis que cada any envien els Amics de la Gent Gran al CCU.

C.C.

Girona

Quinze joves laics es plantegen ser missioners

GIRONA.— Joves de totes les diòcesis catalanes menys Vic es van aplegar al monestir de Sant Daniel de Girona durant el pont de la Puríssima per reflexionar sobre la possibilitat de ser missioners laics.

Un equip de missioners va aportar el seu testimoni. Treballen en promoció social, guarderies, formació professional, treballs de sanejament i l'acció missionera en les parròquies locals.

M.D.B.

EXERCICIS ESPIRITUALS PER A SACERDOTS I RELIGIOSOS

Del 3 al 8 de febrer

Director: Mons. Joan-Enric Vives,
bisbe auxiliar de Barcelona

• Comencen i acaben al matí

PER A INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:
CASA D'ESPIRITUALITAT DEL
SANTUARI D'EL MIRACLE
Telèfon: (973) 48 00 45 -
Fax: (973) 48 02 43
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

Cal «ser presents» en la societat

Actes que moltes vegades els tenim per intrascendents perquè els considerem com el compliment d'un simple tràmit, resulta que al cap d'uns dies, sedimentades les idees, es fa palesa la qualitat de l'essència del que es va viure. Tal com està passant amb l'Assemblea diocesana de Vida Creixent del 19 d'octubre passat.

En el record de la trobada esmentada sorgeix l'evidència d'una vitalitat acusada que es posà de manifest en l'especificació que es va fer des de la Memòria d'activitats realitzades. Però si això era el passat, de cara al futur es feia notori el gran potencial d'aquesta activitat envers sentir-nos integrats, a través del nostre Moviment, com a membres actius de la Pastoral de la Gent Gran.

Perquè si pensem una mica, direm: Déu n'hi do del que s'ha fet! Però si seguim el pensament veurem que: Déu n'hi do, també, del que encara podem fer!

Precisament en la glossa que el P. Romà féu sobre la «maduresa humana», ens invitava i estimulava a donar testimoni amb «paraula i vida». Conseqüència d'aquesta

invitació sorgeix la reflexió: En la societat actual, ¿com ens hi movem?... Caldria que féssim el propòsit de no «estar-hi» simplement, sinó de «ser-hi». Vol dir que fer-nos presents i actius, donant-nos a conèixer, sense por, als altres, fent evident que encara tenim habilitats, coneixements i experiències que són útils per compartir acompanyament i amistat, per oferir ajudes i consells, si se'ns demanen. Fem veure que la nostra història personal no només són unes pàgines, sinó que és un valor aprofitable.

Moltes vegades, però, portats potser pels grans contrastos actuals, ens limitem, resignats, a només «veure» quan caldria «mirar», a «sentir» en lloc «d'escoltar», i a «callar» per «por de parlar». Preguntem-nos, doncs: ¿Amb quins signes manifestem el que som?... Aquests dies de festa joiosos, tenim molt a mirar, molt a escoltar, molt a dir; moltes experiències per explicar i sentir-nos molt acompanyats. Tenim, més del que ens pensem, molt «Amor», humanament cristià, per donar.

Josep Alcañiz

«Mai el silenci m'ha apartat dels homes. Em sembla que ells entren en el silenci, i així els puc rebre com a l'entrada de casa meua.»
(Bernanos)

EL CONSILIARI DIU...

Quins reptes se'ns presenten de cara al 2000?

A les darreries del segle xx la humanitat té plantejats molts problemes que no es poden reduir ni incloure's reductivament al *demogràfic*, encara que es tingui en compte la urgència d'una *millor distribució de les riqueses existents i potencials*.

La llista, malauradament, resta oberta, però a títol indicatiu podríem citar a nivell social:

- els nacionalismes ètnics exacerbats i tirànics
- l'abús de la natura
- la solidaritat entre pobles i cultures
- el respecte a les institucions democràtiques
- l'abolició del comerç d'armaments i de la droga

Si hi afegim les motivacions de caire-religiós:

- els fonamentalismes religiosos
- el diàleg interreligiós
- l'ecumenisme

Si ens concretem al si de l'Església catòlica:

- la democratització interna de l'Església
- la recuperació de l'esperit del Vaticà II
- el celibat de iure del clergat,
- la redifinició de facto del rol de la dona en el si de l'Església
- la pastoral matrimonial
- la dispersió o concentració d'instituts religiosos
- com compaginar la justícia
- l'opció preferencial pels pobres
- la nova evangelització

Si l'afirmació que *fora de l'Església no hi ha salvació* està ja superada, caldria aprofundir i explicar degudament, si per algú encara és vàlida, l'afirmació que *fora de Crist no hi ha salvació*, per poder obrir un ampli horitzó amb l'afirmació interpellant que *fora de l'Esperit de Jesucrist no hi ha salvació...*

Deia Climent d'Alexandria que la filosofia grega podia ser contemplada com l'antic testament dels grecs..., i Justí afirmava que *en la cultura grega s'hi veien llavors de Crist...* ¿Serà impossible que en el món d'avui no hi trobem llavors de Crist i que en els signes positius de solidaritat i bons desigs d'un món més just, no sapiguem llegir com un antic testament d'una nova evangelització cristiana?

Lluís Antoni

De Família i gent gran al llindar del 2000.

Ed. STJ 1995

ELS PASTORETS DE BERGA

Una tradició nadalenca feta espectacle

ELS PASTORETS

DE SERAFÍ PITARRA

Amb un important text del que fou considerat el creador del Teatre Català, aquests són uns PASTORETS una mica diferents, on els esdeveniments d'aquell primer Nadal són viscuts per la nostre gent i a les nostres contrades: El Pedraforca, Pedret, Campllong o la Font del Guiu, són alguns dels paratges del nostre espectacle.

TEATRE MUNICIPAL DE BERGA

DESEMBRE 1.996 25 NADAL 10 NIT	DESEMBRE 1.996 26 ST. ESTEVE 5 TARDA	DESEMBRE 1.996 29 DIUMENGE 5 TARDA	GENER 1.997 1 CAP D'ANY 5 TARDA	GENER 1.997 6 ELS REIS 5 TARDA	GENER 1.997 12 DIUMENGE 5 TARDA
---	---	---	--	---	--

-Un espectacle en tres actes i 25 quadres.

-Més de 80 persones en escena.

Encàrrec de localitats al telèfon: 8210537 i 8211795.

PREU BUTACA PLATEA I AMFITEATRE 800.-Ptes.

Preus especials per a grups de més de 15 persones.

Tot un programa

Aquell mínim d'obertura que requereix la convivència, la comunicació, sembla que va desapareixent. I, en fer-se vell, això s'incrementa.

Davant d'aquesta deficiència, ¿no és oportú l'intent d'un renaixement de l'amistat? I si li sabem donar un sentit cristià que la sublima i fa més forta, ¿què hi ha de millor?

No es pot negar el sentit materialista que s'està donant a la vida. Injectar-hi una espiritualitat cristiana és d'urgència davant del perill que segueixi imperant el sentit de valorar les coses segons el profit que se'n pugui treure, més que pel que realment valen.

Topem a cada pas amb mancances de tota mena. Gent necessitada d'afecte, de consol, de pau... Hi ha qui pensa que fer apostolat és cosa d'herois. A vegades, un somriure, una companyia, un consell, compartir un mos...

També la gent gran és cridada a fer exercici d'aquests valors, però aplegant-nos, fent pinya, per tal que, agermanats, sigui més eficaç l'apostolat que realitzem.

J. R. G.

Tarragona

magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de
Barcelona

La festa dels Reis i la interioritat dels infants

L'infant i la buidor espiritual d'avui dia em sembla que és un tema adient per a aquests dies —avui i demà— que el record de Déu Infant és compartit d'una certa forma per molts nens.

Sembla com si la buidor espiritual de la infantesa encara no ha cridat gaire l'atenció dels investigadors. Per començar, tenim unes preguntes per fer-nos. ¿És que els infants no són proveïts de béns

espirituals? ¿Quins béns són aquests? I, al cap i a la fi, ¿són desitjables?

Un psicòleg ha escrit en relació amb aquests plantejaments: «Noto, davant l'increment de les patologies d'ansietat i depressives dels nens, com és d'important que se li reconeguin els drets a la vida interior i espiritual, després d'una colla de manipulacions que l'han abandonat a la seva superficialitat i l'han fet dependre dels desigs creats per la societat i, per tant, dels objectes de satisfacció que ella produeix.»

¿Què hem de dir, per exemple, dels abusos a què hom sotmet aquests dies la psicologia dels infants —i les possibilitats econòmiques de molts pares—, sobretot des de la televisió, incitant-los a desitjar unes joguines determinades?

Però, tornant al tema, ¿per què és patològica la buidor espiritual de l'infant? Perquè l'infant és manipulat, és a dir, educat, «malgrat ell mateix», a no posar per obra sinó una part de les seves potencialitats, «només una part d'ell mateix». Tot i tenir dret a ser introduït a la seva vida interior, la insistència de la societat en allò exterior el frustra, ja que li amaga una part essencial de la seva personalitat (Pierre Delooz).

¿Com s'ho fa la societat per privar els infants d'aquest dret a la vida interior? Atraient-los sense parar cap a objectes de satisfacció externa a ells

mateixos i fent que en depenguin.

Són atrets cap a una exterioritat seductora i confortable. Es podria dir que, en bona part, «els infants ja són a fora». No és que se'ls negui el dret a la interioritat, però els és pràcticament impedit. La qual cosa els priva, sense saber-ho, d'una dimensió de la seva existència, i sense que, potser, ningú no ho hagi decidit explícitament. Però em sembla que sí que s'ha decidit provocar les causes d'això; per exemple, manipulant els infants i els joves perquè es pensin que estant escollint ells lliurement allò que, de fet, els és imposat insistentment fins a aconseguir que els sigui necessari.

No caiguéssim, però, en la temptació de creure'ns que això estava abans ben resolt. Hi havia una diferència notable, i era que allò invisible era creïble, plausible, semblava existir tant com el que és visible, cosa que avui no passa. L'infant d'una comunitat tradicional, junt amb la cultura del seu temps, rebia el sentiment que existia allò invisible. L'infant contemporani rep el sentiment que només existeix el que és visible (Delooz). Perquè pugui prendre consciència del contrari, cal que s'obri a la interioritat. Una interioritat que només li pot arribar de la mà d'algú que no tan sols «sap» de la interioritat, sinó que la viu i la pot transmetre, juntament amb l'hàbit d'Aquell que l'habita, al més pregon de la nostra ànima.

Ramon Malla
Bisbe de Lleida

El perdó, camí de pau

Com cada any, el Sant Pare ens invita a què dediquem el primer dia, el dia 1 de gener, a pregar de manera especial per la pau del món. És una data molt escaient: tot just iniciant-se una nova etapa de

vida, de bell començament, ens assenjala una pauta de comportament inspirada en el sermó de la Muntanya: Benaurats els pacífics digué Jesús. És la festa de la Mare de Déu, Reina de la pau i mare del Príncep de la pau. Respon a una necessitat d'un món trasbalsat per molts conflictes, més o menys declarats, amb moltes morts de víctimes innocents, que necessita que s'implanti una pau veritable, fruit de la justícia veritable.

És cert que s'han de respectar els drets de tothom; que ha d'imperar la justícia. Però enguany el Papa ens assenjala un camí que s'inspira en el procedir de Déu i correspon a l'experiència de les relacions humanes. És el camí del perdó: «ofereix perdó; rep la pau».

En efecte. Aquesta és la via escollida pel Pare per tornar a la humanitat la pau de Déu, perduda pel pecat. L'home, a més, no podia pas reparar degudament el menyspreu que suposava la desobediència al manament del Senyor. Déu el perdona pels mèrits de Jesús que assumeix la naturalesa humana. Res té per tant d'estrany que, tenint present el que Déu fa amb nosaltres, a la pregunta de Pere, de si s'ha de perdonar fins a setanta vegades, Crist li

contesti amb la norma d'un perdó sense límit, sempre que faci falta.

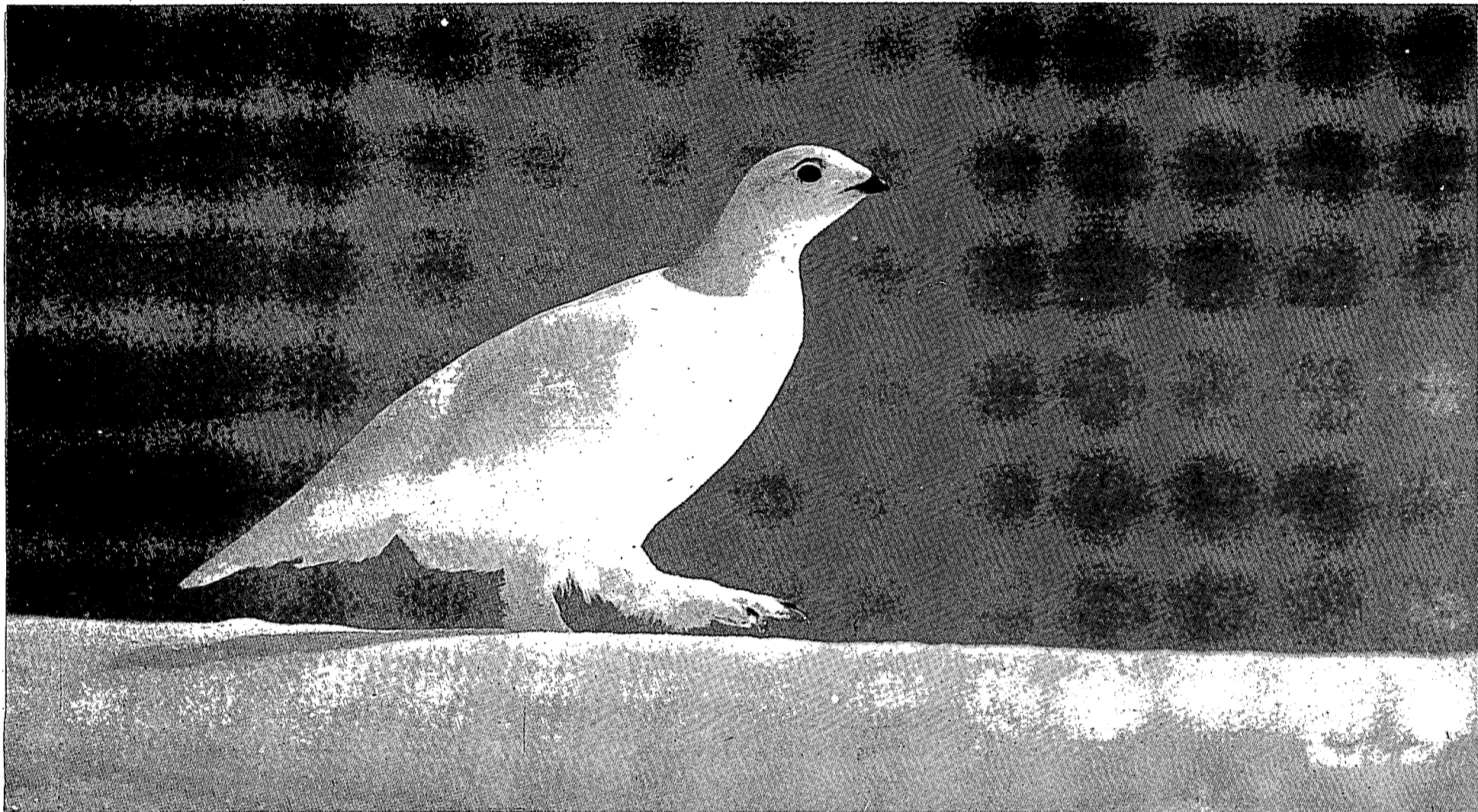
No és tracta pas de negar el dret que hom pugui tenir. Es tracta de ser realistes i de donar a la pau el relleu que ha de tenir en les nostres relacions. Perdonar no és negar que es tingui dret. És senzillament prescindir d'urgir-ne el seu compliment, portats per les exigències de la caritat i fins i tot per la comprensió de la psicologia egoista del pròxim. És tot un acte de generositat. El veiem practicat de manera admirable en els màrtirs, i en Jesucrist clavats a la creu referint-se als seus botxins. En tenim experiència freqüent en el si de les famílies. Quants litigis i trencaments s'evitarien si sabéssim perdonar en el moment oportú! Afegeixo, per acabar, que si bé és necessari perdonar, no ho és menys saber agrair el perdó, almenys en l'interior del cor, com exercici d'una humilitat que admet una possible exageració en la reivindicació del que es creu un dret.

Apliquem a les nostres relacions familiars, laborals i socials, la invitació del Sant Pare a considerar el perdó com a camí per la pau, i preguem perquè sigui també una norma en les relacions internacionals.

opinió

Zoom

Al colom blanc, símbol de la pau, no li queda altre remei que passejar per les silencioses geleres, perquè l'home es resisteix a aixoplugar-lo en el seu cor, on sembla que només hi tinguin lloc l'odi, i la venjança, i els somnis de grandesa.

Una Església en estat de missió (9)

Paradoxes del catalanisme eclesial

Una Església en estat de missió ha de viure arrelada al poble que vol evangelitzar. ¿Qui negarà que l'Església, a Catalunya, sent profundament aquest arrelament? L'Església mateixa, o millor encara, el cristianisme, és a l'origen de la nostra nacionalitat. La nostra Renaixença compta amb l'aportació específica d'homes d'Església, com mossèn Cinto Verdaguer, el canonge Collell i el mateix Joan Maragall, i a aquell moviment el bisbe Torras i Bages li donà profunditat i solidesa. Qui vulgui saber com la nostra Església viu i ha viscut aquesta inculturació a la nostra terra només cal que llegeixi atentament el document col·lectiu dels nostres bisbes *Arrels cristianes de Catalunya*. A ell em remeto. A més, hi ha una àmplia doctrina pontificia sobre els drets dels pobles, en la qual ens

Llindar

Manuel Valls i Serra

sentim bé i plenament entesos pel que fa a la defensa de la llengua i la cultura i a les aspiracions de la *sobirania espiritual* que el poble català posseeix i té el dret d'exercir.

¿No hi ha, però, el perill que algunes de les formes concretes d'exercir aquesta *catalanitat* de la nostra Església no ens ajudin prou en la tasca evangelitzadora que pretenem realitzar? Podria succeir que —sense voler— estiguéssim fent un *catalanisme eclesial* massa vinculat a un posicionament polític concret. Certes preses de posició, ¿no fan aparèixer l'Església com a agent o transmissora subalterna d'una política que a d'altres els podria semblar discutible? Perquè, des d'un punt de vista pastoral, hi ha un fet que no podem ignorar: la realitat és més complexa de com el *catalanisme polític* avui el presenta. Una part important dels nostres ciutadans, tenen el català com a segona llengua però habitualment continuen parlant en castellà. Aquest fet, com el de l'existència a Catalunya de diverses cultures, ¿no ha demanat ja un replantejament, en alguns casos determinats, de la nostra actuació pastoral? Quan a la nostra societat s'està obrint un debat sobre aquestes qüestions, fóra una paradoxa que nosaltres ens entestéssim a repetir de memòria, una vegada i una altra, uns plantejaments que no respongessin prou bé, pel que sembla, a la *complexitat* del problema tal com avui es presenta realment.

Una Església *missionera* ha de procurar d'ataçar-se als seus destinataris tal com són i ha de treballar al mateix

temps perquè la convivència civil entre tots els qui som a Catalunya sigui un fet sobre el qual puguem il·luminar i aixecar pacientment la nostra identitat nacional. Aquesta és la missió que té confiada l'Església. Però no crec que sigui missió de l'Església anar més enllà. En el tema de la llengua i de la cultura ha d'actuar amb suavitat evangèlica, ajudant perquè tots estimin i coneguin la nostra tradició més genuïna, però ha de procurar no caure en un exclusivisme irritant. Per això no estic pas segur que la redacció de missatges com els que algunes de les personalitats del *catalanisme eclesial* acaben de fer sigui el més oportú pastoralment. No ens és bo entrar en la roda dialèctica de respondre —de forma massa reactiva— al que s'interpreta com ofenses fetes a la nostra nacionalitat i a l'autonomia de la nostra Església *catalana*, per més carregats de raó que estiguem. Cal sospesar l'efecte d'aquestes abranda-des proclames en aquella part de la població catalana poc comprensiva encara d'aquest aspecte de la nostra societat, llevat que cerquem fer-nos antipàtics amb aquesta actuació. El que tots hem de fer és cercar amics per la causa que defensem, no crear-nos més enemics.

Una Església missionera necessita *vocacions* a la vida consagrada. I aquí la paradoxa és notable. Perquè resulta que moltes de les vocacions ens vénen del món de la immigració. La població més genuïnament *catalanista*, en aquesta etapa de secularització, és un camp poc fecund. Les diòcesis de la Catalunya profunda i vella a penes tenen vocacions. Fóra una terrible paradoxa que una certa manera d'invocar una Església més *catalana* pogués significar —ai las!— una Església més estèril, més erma, més impermeable a l'acció de Déu.

Pensar, pregar, fer bé a la gent

Ramon Masnou
Bisbe emèrit de Vic

Carta als reis

Pensar

Es diu que ara, de carta als reis, en fan els petits i els grans. Aquí també. No escriuré la carta als reis, sinó al Rei de l'univers, Jesucrist, que és el qui té la bötiga més proveïda de regals per a la gent gran. Al Rei Jesús, li demanaré, com veureu, coses que ens fan falta, almenys segons el meu gust. Tant de bo que encerti també la necessitat i el gust dels altres.

Oh Jesús, Rei de l'univers, que sabeu bé que a tots, petits i grans, ens falten moltes coses que no tenim, ni les demanem, ni sabem demanar; doneu-

nos el regal que a tot arreu i sobretot aquí, a Catalunya, ens convé més: «Que vingui a nosaltres el vostre regne», amb abundor de justícia de veritat, d'amor i de pau.

Porteu-nos, Senyor, un ajut especial a l'Església, que aquests darrers anys sofreix una persecució molt greu, que ve del mal del món i que es fa ara especialment contra el Papa, els bisbes i els capellans.

Un altre regal, Senyor: que el món ric, malgastador i cruel s'adoni de la seva enorme responsabilitat en el Tercer i en el Quart Món que pateix fam de pa i de manca d'evangeli; que plegui de malgastar en coses supèrflues i dolentes, i que al Tercer Món hi trameti pa i cultura i no armes i anticonceptius.

Us demanem també que us compadiu de tants germans nostres que—obertament o secretament—han fugit de l'Església, i que viuen, potser no segurs ni tranquils, en soledats íntimes que les modernitats ni postmodernitats no poden pas remeiar. Que trobin o retrobin Jesucrist.

Un altre regal que el món necessita, Senyor, és

un cop de mà, que s'hi conegui, contra la dictadura voluntària i vergonyosa de la sexofília que la majoria dels humans s'han imposat, mantenen i engreixen, i que malmet tants valors i vides. Que sigui fort i eficaç el cop de mà, però no sigui amb dolor sinó amb misericòrdia.

Que el primer vol dels adolescents cap als complicats núvols de la vida, i les volades de cada dia del jovent que té al davant tantes possibilitats belles, horitzons i promeses, però també amb tantes ales tallades i vista enfosquida, siguin ajudades i envigorides pel seny, el bon exemple i les pregàries de tots els cristians adults.

I encara un altre regal us demanem en la nostra carta als reis: que tots els catalans seguidors de Jesucrist vegin ben clar que la veritable societat del benestar dels pobles només pot venir del seny, la bondat i l'amor evangèlic.

Pregar

Qualsevol pregària d'aquesta carta, o totes.

Fer

Ajudar com es pugui aquestes necessitats.

Impromptu

Oriol Camps

El Dr. Jubany

En el moment que les celebracions familiars nadalenques arribaven al punt final, la notícia de la mort del cardenal Narcís Jubany m'ha sorprès. I no és que no tingués coneixement del seu crític estat de salut. Però la mort, per esperada que sigui, sempre sorprèn, sempre deixa rere seu aquest aire de buidor que, a poc a poc, el record amorseix.

Records del seu caminar pel món, de la seva manera d'enfocar els problemes, dels rebuigs i les acceptacions, de les decisions que potser s'haurien esperat diferents, però que ell creia adequades.

El record del seu saber apropar-se als fidels que li havien estat encomanats, del seu saber escoltar, pacient en les impertinències; atent sempre a les necessitats.

El record de la seva innata elegància en les celebracions, de la seva paraula fluïda, fàcil i convincent, que s'allargava moltes vegades perquè tenia ànsia d'instruir, de comunicar-se amb tothom, perquè la seva ment era una deu d'idees que volia transmetre.

També va tocar-li sofrir. I molt durament. Sobretot quan després del Concili va arribar la tràgica fallida de vocacions que es creien fermes i segures, les continuades i no esperades secularitzacions de sacerdots i religiosos. L'haver de tornar a començar un camí perdut aparentment.

I els seus silencis després de la jubilació, trencats de tant en tant per algun article a la premsa que donava fe de la seva erudició...

Descansi en pau el pastor insigne que durant tants anys va presidir la vida espiritual de la nostra arxidiòcesi, i que el nostre comiat sigui, del fons del cor, un càlid a reveure!

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

És més que un club

Segons informava *El Mundo deportivo* (21-XII-96), durant les festes de Nadal, el Barça va dur un obsequi d'il·lusió i de felicitat als interns del Cottolengo de Barcelona. Cada any per aquestes festes, els blaugrana visiten un centre assistencial, i enguany van triar el Cottolengo del pare Alegre.

L'expedició la formava la directiva i tots els jugadors de plantilla, a excepció d'alguns que es trobaven absents de Barcelona, com Ronaldo i Giovanni i altres lesionats. Hi hagué de tot: autògrafs, pòsters, postals, clauers, somriures, abraçades i unes paraules d'afecte.

Les religioses que tenen cura del centre acompanyaven els jugadors pels diversos pavellons d'homes i dones, al menjador, en el qual no hi faltava el pessebre, llocs de lleure, el jardí, etc.

«No es poden imaginar el bé que ens fan amb aquesta visita; són malalts que no surten en tot l'any d'aquí. N'hi ha d'incurables», digué la mare superiora. I afegí: «Tots subsisteixen gràcies als donatius que ens arriben—algun anònim—i a la divina Providència.»

Són interessants les reaccions i els sentiments que manifestaren els membres de la directiva, així com alguns jugadors. El vicepresident del club, Sr. Casaus, recordant els darrers problemes de l'equip blaugrana, deia emocionat com sempre: «Això sí que són problemes i no els dels Barça...» L'entrenador, Sr. Robson, va alabar el treball abne-

gat de les religioses: «Aquesta gent malalta no podria viure sense la devoció i les atencions que reben d'aquestes monges. A Anglaterra alguns clubs fan visites semblants, però no tots. En això es demostra l'ànima dels barcelonistes.»

Per la seva part, el jugador Vitor Baía va manifestar: «Visites com aquestes em fan sentir més fort espiritualment. Podem contribuir a què gent amb grans dificultats puguin passar uns moments d'alegria amb nosaltres. No tot és futbol a la vida.» Finalment, Amor ho va resumir així: «Ens preocupem per una grip o un escaixament fibril·lar i no ens adonem dels drames i desgràcies que hi ha al nostre entorn. Aquestes visites són per a mi una medicina d'humilitat.»

En Pep Guardiola encara tingué temps per visitar els nens i nenes de l'Institut Gutmann, un centre que acull pacients amb lesions medul·lars.

Pel que fa al president del club, hi hagué un detall bonic. Al final de la visita li regalaren un quadern de poesies escrites a mà per un malalt que és del Reial Madrid. «Encara té més mèrit», digué somrient el Sr. Núñez.

El preparador físic, Seirul-lo va comentar que aquestes visites haurien de ser més freqüents. És cert. També caldria que els altres mitjans d'informació, sobretot la ràdio i televisió, informessin d'aquests gestos emblemàtics d'humanitat i solidaritat, perquè també en això «el Barça és més que un club».

Tribuna

Alberto Monticone

Expresident de l'Acció Catòlica Italiana

Dossetti, un pioner de camins inexplorats

L'itinerari humà de Giuseppe Dossetti apareix avui, en el moment de la seva mort, molt precís en els seus contorns essencials que, tot i presentar una gran riquesa en cadascun dels seus traços, tenen una única línia de fons: la vida entesa com una aventura cristiana en el món.

Es pot dir, en efecte, que des de la dedicació de jove docent a la Universitat Catòlica del Sagrat Cor de Milà fins al testimoni del monjo, ell ha afrontat amb una sempre creixent novetat de projectes i d'accions el camí de la història, precisament en la forma del pioner que, amb la fe del cor, busca noves i audaces fronteres dins de la humanitat per descobrir-hi i fer possible la presència de Déu.

Cultura, política, sacerdoci, cap territori de la societat contemporània i cap espai de la comunitat eclesial va romandre desconegut per ell; si més no, va buscar penetrar en tots ells per estar-hi dins, per fer-se present i no només per aportar-hi quelcom. En l'àmbit del dret canònic i, més en general, en els estudis que fan referència a la història de l'Església, la seva empremta va tendir sempre a l'originalitat, a l'esforç per fer camins que altres encara no havien recorregut. Ell buscava una llibertat nova per tractar els esdeveniments eclesiàstics, buscant desvincular-se dels mètodes tradicionals del món acadèmic. Fins i tot en el rigor científic, i per donar-li a aquestes capacitats més profundes de fonaments lògics i ètics, ell va escollir el 1953 impulsar una generació de joves estudiosos en la investigació d'història de l'Església fora de la Universitat i, amb aquest objectiu, va fundar el seu Institut de Ciències Religioses —abans anomenat Centre de Docu-

mentació— buscant en les experiències internacionals i cercant afinar una metodologia laica i religiosa al mateix temps. Dossetti no ha escrit llibres d'història, però segurament ha estat un gran suscitant d'energies i d'activitats historiogràfiques: els estudiosos que l'han seguit en aquest camp, més tard han assumit posicions diverses en la historiografia sobre l'Església, però la seva indicació ha contribuït de manera determinant al canvi d'aquesta classe d'investigacions científiques, també a nivell internacional.

El segon àmbit d'interès i d'acció de Dossetti, el que és més conegut, és la seva participació en la Constituent i en la fundació de la República Italiana. També aquesta va ser per a ell una aventura de frontera, un terreny en el que la seva propensió a submergir-se en la història amb passió religiosa per compartir les esperances dels homes es va manifestar de forma exemplar en el treball per la redacció de la Carta Constitucional. No va estar sol, va formar part d'aquell grup de joves professors que, compartint ideals cristians, passió civil i recerca cultural van saber contribuir al diàleg amb les diverses cultures del país i donar d'aquesta manera una real marca ètica a les institucions que ens regeixen.

Mentre actuava a les aules parlamentàries i en els cenacles dels constituents d'inspiració cristiana, ell experimentava formes d'amistat i de convivència amb els companys de la política i de la cultura amb els que compartia una tensió espiritual comuna. Anàlogament, en les experiències dins de les files de la Dc entre els anys 1946 i 1953, Dossetti va dur a terme el seu fort desig d'anar al fons de les situacions, de buscar els llocs de base en els que el contacte amigable i existencial es conjugava amb la vitalitat dels projectes. Era diferent

d'Alcide de Gasperi, de la generació del primer populisme com el d'aquella Dc de 1943-1948: no era una diversitat de tendència més a l'esquerra o més social respecte del gran estadista trentí, més aviat es tractava d'una manera diferent de viure la fe religiosa en el cor de la política.

Va ser parlamentari i vicesecretari del partit, va dissentir de De Gasperi en punts importants de la política general, però certament Dossetti va ser un dels constructors de la Dc, que ell hauria volgut des d'un bon principi més com un moviment, més confiada a les experiències locals, més imaginativa en els projectes concrets. Ell es va trobar amb extraordinària consonància amb Giuseppe Lazzati i Giorgio La Pira, però les seves opcions polítiques van ser diferents fins i tot d'aquests, encara que en alguns moments va avenir-s'hi i va rebre els consells de Lazzati. L'abandonament de la política nacional, en el respecte i en l'estima per De Gasperi, no va significar efectivament un repliegament en la cultura i en el compromís eclesial: ell va prosseguir la política a Bolonya, endinsant-se sobretot en la realitat local que era, altra banda, la seva manera d'estar present en les situacions. Així mateix, la seva obra cultural va ser una acció altament civil i política, així com el sacerdoci i l'activitat en l'església bolonyesa, al costat del cardenal Lercaro, de qui sempre va ser el seu conseller més important durant el Concili. Dossetti no es va tancar a la sagristia, sinó que va buscar un altre camí per trobar el món.

D'aquesta manera, el tercer àmbit de la seva aventura es va revelar ben aviat: el de ser sacerdot d'una manera del tot especial, amb una radicalitat d'opcions no per distanciar-se de les coses terrenals sinó per estimar-les de forma més vertadera. Les estances a Palestina i la seva vida de monjo a la comunitat de l'Apení Emilià ha format part d'una etapa madura del seu desig perenne de fer trobar el món i l'Església, la quotidianitat i l'esperit, la gent i Crist.

La seva aventura terrenal ha conclòs: els historiadors diran quina va ser la seva contribució a la cultura, a la política, a la comunitat eclesial. Nosaltres, avui, podem remarcar, senzillament, l'exemplaritat i la rectitud de la seva vida, veritable encarnació de la laïcitat cristiana en el nostre temps, segons el model que el Concili Vaticà II va indicar i va confiar als creients d'aquest segle.

Pinzellades

Justo López Melús

Ascesi matrimonial

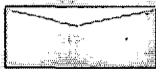
Una certa renúncia en la vida matrimonial no té perquè refredar l'amor. Al contrari, amb el temps es purifica i el pot fer créixer. En un llibre sobre la Xina, Gironella explica la seva visita a un matrimoni, Chandi i Sita. Ens van conmutar, diu, les seves fotografies, mirant-se un a l'altre amb amor.

I contràriament a la majoria d'àlbums, les fotografies de després de casats eren més entenedores que les anteriors. Es notava que cada dia s'estimaven més. Chandi ho va confirmar: «No hi ha opció. Si demà torneu a aquesta casa, estimareu Sita una mica més que avui. I si veniu una setmana sencera, deixareu l'avió de Katmandú i demanareu permís de residència.»

Humor

Cartes del lector

Agraïment a Ràdio Estel

Sr. Director,

Li prego que, des de les pàgines del seu setmanari —tan necessari en el nostre temps i potser encara massa poc conegut—, em deixi agrair a Ràdio Estel el comentari quotidià a l'evangeli del dia. És, a dos quarts de vuit del matí, una alenada d'aire fresc per començar la jornada. Permeti'm, al mateix temps, que felicités els redactors i les redactores d'aquesta emissió tan acurada. Ells i elles ens endinsen, quasi bé sempre entranyablement, a la millor intel·ligència del text de la Paraula divina.

MANUEL TORT, *prevere*
Barcelona

No a Carles Comín

Sr. Director,

Mai no podré entendre els elogis que tot sovint sento a dir referents a Carles Comín.

No podem aplicar el passatge de l'Evangeli on diu: «No es poden servir dos senyors...» i que Carles Comín ho va intentar de ple, de fer el contrari del que ens diu el Senyor?

Jo crec que, mai per mai, podem posar per model un cristià que no ho sigui íntegrament. Un cristià íntegre vol dir estar unit amb Déu Nostre Senyor i, per damunt de tot, disposat a fer la seva voluntat. En Carles Comín tenia aquestes característiques de cristià íntegre? Aquí també hem de recordar l'altre passatge de l'Evangeli on diu: «Guardeu-vos dels falsos profetes...»

Considero una monstrositat que un cristià cons-

cient i responsable sigui un militant marxista, en tot el que significa el marxisme: ateïsmes, violació de les consciències fins a extrems increïbles, ofegament de tota iniciativa personal i persecució a mort dels membres de l'Església. Li sembla poca cosa?

Jo penso que la cosa més vergonyosa de l'Església espanyola del segle passat fou que hi haguessin sacerdots carlins i, a més, algun bisbe, com per exemple el gran bisbe Caixal. I la cosa més vergonyosa de l'Església espanyola durant el segle xx és el fet que hi hagi hagut cristians marxistes, recolzats per un nombre important de cristians.

Em pregunto què diria Nostre Senyor Jesucrist de tot això? La pregunta queda sense resoldre. Perdoni per la gosadia.

JOAN ROVIRA ARBÓS
Vilafranca del Penedès

Els cants a les celebracions

Sr. Director,

Voldria fer algun suggeriment a la carta de la Sra. Montserrat Sabé i Colóm de Banyoles, del 24-10-96, en què parla del funcionament dels cants a tres parròquies.

Diu que a la primera parròquia tenen dos cantors, un llibre marró i un de vermell. No saben quin s'ha de prendre, perquè a vegades n'utilitzen un i a

vegades, l'altre. Primer, aneu-hi una mica abans de la celebració i pregunteu a algun mossèn o encarregat quin faran servir; segon, preneu-los tots dos; i finalment, preneu-ne només un i si no és l'adequat, aneu-lo a canviar.

En segon lloc, diu que en una altra parròquia no hi ha cantors ni folis, i que el sacerdot pretén que cantin de memòria. És veritat que és difícil cantar així!

Proveu de parlar-ne amb el mossèn. Ja ho heu fet?

Per acabar, afirma que en una tercera parròquia, a la Missa Jove, els cantaires criden molt i el to és alt, és arriscat i no hi arriben. Per què no intenteu cantar fluixet?

No pretenc corregir res, solament comentar els vostres problemes, però penso que tant de bo i amén de Déu que a totes les parròquies s'agrupi jovent que canti, encara que cridin massa.

A la nostra parròquia, a banda i banda de l'entrada, tenim uns cantors de color blau. Si la celebració és especial, fem fulls fotocopiats, i els distribuïm pels bancs. També tenim un indicador al costat de l'altar amb la numeració dels cants.

A la Missa Jove, els nostres nois i noies canten molt bé, potser sí que criden una mica, però els podem seguir; no tenim cap problema, o és que potser tenim bones veus?

MARINA RUBIÓ i ARMENGOU
Sant Just Desvern

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

La Vanguardia (22-12-96)

El flamíger canonge Collell

La figura del bisbe Torras i Bages ha fet ombra, sense proposar-s'ho, a la de Jaume Collell i Bancells, nascut fa 150 anys a Vic, el 18 de desembre. Tot i que va començar la seva carrera literària com a poeta amb *Cançons de Montserrat* (1880) i va estudiar la carrera civil de Filosofia i Lletres, la seva personalitat polifacètica es va forjar com a eclesiàstic i militant d'un catalanisme conservador, però radical.

Un malaurat mossèn i escriptor, Josep Junyent i Rafart, també vigatà, va publicar un llibre sòlid i amb un títol molt definitori: *Les campanes patriòtico-religioses de Jaume Collell*. Perquè el canonge va ser

Retalls

un dels motors de l'etapa final de la Renaixença i col·laborador molt íntim tant del bisbe Torras i Bages com del poeta Jacint Verdaguer. La correspondència entre els dos personatges, publicada afortunadament abans de la guerra civil, perquè durant el conflicte aquests papers de Collell van ser cremats, demostra que era per a tots dos confident i estímul.

Amb el seu temperament fogós i el seu verb flamíger, Collell podia fer afirmacions o prendre actituds que no quadraven gaire en Torras o Verdaguer. Una mica trabucaire, el canonge va ser un «agitador príncep del moviment regional», tal com el va anomenar Torras i Bages. Durant els anys vuitanta va ser també el braç dret del bisbe Morgades, de Vic, en la proclamació del mil·lenari de Montserrat i en la restauració de Ripoll, tots dos símbols de la Catalunya regida per un comte-rei.

És famosa l'anècdota de quan Collell va recitar davant de la reina regent un poema en els Jocs Florals de Barcelona 1888: «No captem el dret de viure, / dret que no es compra ni es ven, / poble que mereix ser lliure, / si no li donen s'ho pren. / Visca Catalunya / dintre el reialme espanyol.» El ministre de la Guerra, present, en sentir-lo, va fer un comentari dràstic: «Aquest canonge no arribarà a bisbe.» En aquell temps l'Estat tenia el dret de presentació dels bisbes. Més tard Collell i Torras van anar a visitar Pius IX.

Com a activista cultural va fundar la revista *La Veu del Montserrat* (1888-1902) y *La Veu de Catalunya*, que ben aviat es va transformar en diari. Va dirigir la *Gazeta de Vic*, signà el *Memorial de Greuges* i va participar a les *Bases de Manresa*. Se'l va considerar el periodista eclesiàstic per antonomàsia i va ser respectat pels intel·lectuals d'esquerra. A més d'obres recents que l'estudien, la seva vida té com a referents tres llibres de records del propi canonge: *Memòries d'un noi de Vic* (1908), *Del meu fadrinatge* (1920) i *Efemèrides dels meus 50 anys de sacerdot* (1938-1939). Va ser un intel·lectual de la Catalunya Vella que va saber compaginar la doble vocació, sacerdotal d'agitador cultural.

■ Albert Manent

ROCAFER

NTS

NUEVAS TECNOLOGÍAS DEL SONIDO

INSTAL·LACIÓ DE MEGAFONIA I CAMPANES
Pg. Fabra i Puig, 39. Atic 2.ª · 08030 Barcelona · Tels. 311 72 01 · 311 94 49 · Fax 311 75 61

església en el món

Vaticà

Missatge del Papa amb motiu de la Jornada Mundial de la Pau

■ No es poden perdonar els terroristes si no es penedeixen dels seus actes

ROMA.—«No podrà emprendre's mai un procés de pau si no madura en els homes una actitud de perdó sincer», afirma Joan Pau II en el XXX Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau, que se celebra l'1 de gener des de fa 30 anys.

Ofereix perdó, rep la pau, és el títol del missatge pontifici. Joan Pau II afirma que «sense el perdó, les ferides continuaran sagnant, i alimentaran en les generacions futures un tedi sense fi, que és font de venjança i causa de noves ruïnes. El perdó ofert i acceptat és una premissa indispensable per caminar cap a una pau autèntica i estable».

En aquest sentit, el Papa demana que es busqui la pau pels camins del perdó. «Sóc plenament conscient que el perdó pot semblar contrari a la lògica humana, que obeeix amb freqüència a la dinàmica de la contestació i de la revenja. Amb tot, el perdó s'inspira en la lògica de l'amor, de l'amor que Déu sent per cada home i dona, a cada poble i nació, així com a tota la família humana. El perdó de Déu es converteix en font inesgotable de perdó en les relacions entre nosaltres, ajudant-nos a viure-les sota el signe d'una veritable fraternitat.»

Contradiccions en el món modern

El Sant Pare indica que el món modern, malgrat les nombroses metes assolides, continua marcat per moltes contradiccions. Consta que el materialisme i el creixent menyspreu de la vida humana, assumeixen dimensions preocupants. «Són molts els qui es plantegen la seva vida seguint com a úniques lleis el profit, el prestigi i el poder.»

El resultat d'aquests fenòmens és que «nombroses persones es troben encerrades en la soledat interior; altres en la seva raça, nacionalitat o sexe, mentre la pobresa arrossega masses enormes al marge de la societat, i fins i

tot cap a l'anulació. Per a molts, la guerra s'ha convertit en la realitat dura de la vida quotidiana. Una societat que busca només béns materials i efimers tendeix a marginar tot el que no serveix per aquest objectiu». «El sofriment de tants germans i germanes no ens pot deixar indiferents!», exclama el Papa. Per tant, «tots hem d'estar disposats a perdonar i a demanar perdó».

També parla de la dificultat de demanar perdó davant del pes de la història, que porta darrere seu un feix gran de violències i de conflictes, dels quals no és fàcil desentendre's. Manifesta que el dolor per la pèrdua d'un familiar, —fill, germà—, a causa del terrorisme o d'accions criminals duen a la temptació de l'odi, i que en ocasions perdonar amb sinceritat pot resultar heroic. Amb tot, assenyala el Papa, «no podem ser presoners del passat: és necessari, per a cadascú i per a tots els pobles, una mena de purificació de la memòria per tal que els mals del passat no tornin a produir-se mai més.»

Acceptació de les diferències entre els pobles

Per tot això és indispensable, afirma el missatge, aprendre a llegir la història dels altres pobles evitant judicis sumaris i parcials, fent un esforç per comprendre el punt de vista dels que pertanyen a aquells pobles. El Papa insinua que l'acceptació i estima de les diferències és el primer pas per a la reconciliació. Així mateix, Joan Pau II insisteix en l'urgència de desenvolupar una sòlida cultura de la pau.

En aquest sentit, proposa accions concretes, com ara impedir el creixement de la indústria i del comerç d'armes. Fins i tot abans, cal un esforç de les diverses religions a favor de la pau,

El Papa diu que «no hi ha contradicció entre perdó i justícia».

aixecant la pròpia veu contra la guerra i afrontant amb valor els riscos conseqüents. En tot cas, assenyala que és essencial en aquesta matèria la tasca dels governs i de la comunitat internacional, «als qui correspon contribuir en la construcció de la pau mitjançant la creació de sòlides estructures capaces de resistir els estira-i-arrotons de la política. Algunes d'aquestes estructures ja existeixen, però han de ser reforçades».

Pel que fa al paper de l'Organització de les Nacions Unides (ONU), el Papa indica que «és convenient una adaptació dels mitjans a la seva disposició perquè pugui afrontar amb eficàcia els

nous desafiaments del nostre temps».

El Sant Pare torna a recordar que la pau duradora no només és una qüestió d'estructures i procediments. «Es recolza abans que res en l'adopció d'un estil de convivència humana capaç d'un perdó de tot cor. Demanar perdó és una via profundament digne de l'home i a vegades l'única per sortir de situacions marcades per odis antics i violents. El perdó no sorgeix de l'home de manera espontània i natural. El perdó, en la seva forma més alta i veritable, és un acte d'amor gratuït.»

Finalment, Joan Pau II explica que el perdó té també les seves pròpies exigències: la primera, el respecte de la veritat. «On se sembla la mentida i la falsedat, floreix la sospita i les divisions, la corrupció i la manipulació política o ideològica i s'ataquen els mateixos fonaments de la convivència civil, i se soscaven les possibilitats de realacions socials pacífiques.» Un altre premissa essencial del perdó i la reconciliació, segons Joan Pau II, és la justícia, «que té el seu fonament últim en la llei de Déu i en el seu afany d'amor sobre la humanitat». I

afegeix: «No hi ha cap mena de contradicció entre perdó i justícia. El perdó no elimina ni disminueix l'exigència de la reparació, que és pròpia de la justícia, sinó que tracta de reintegrar tant les persones i els grups en la societat, com els estats en la comunitat de les nacions. La porta cap al penediment i la rehabilitació ha de quedar sempre oberta.»

Segons diverses agències internacionals, el missatge del Papa per a la III Jornada Mundial de la Pau, ha tingut una gran acceptació per part de molts estats de diferents països, així com per part d'organitzacions no governamentals en favor de la pau.

C.C.

Itàlia

Mor Giuseppe Dossetti

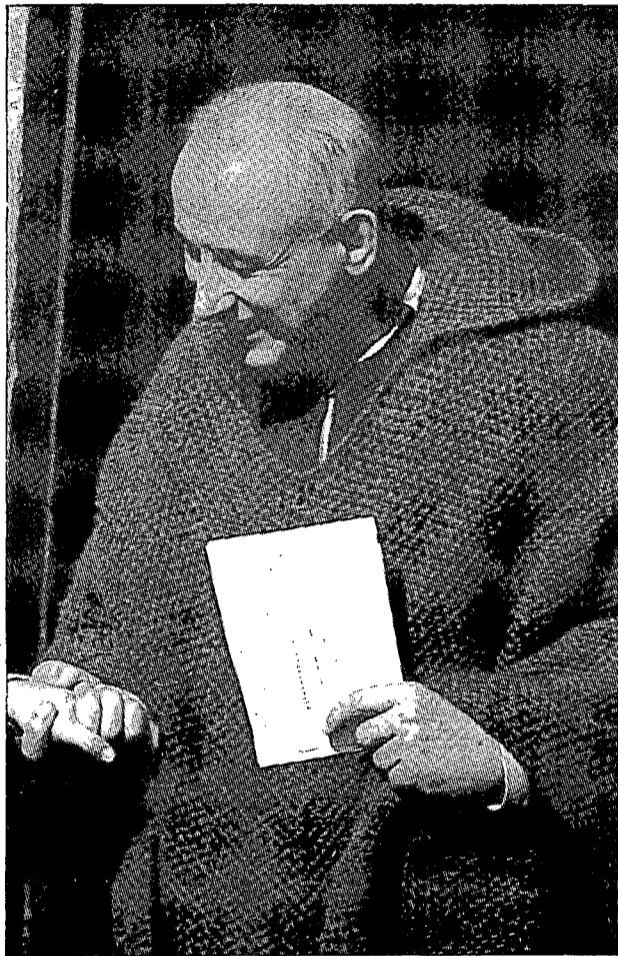
■ Era una de les figures més importants de l'Església i de la vida política italiana

BOLONYA.— El 16 de desembre moria a Oliveto, fracció del municipi de Monteveglio, Giuseppe Dossetti, una de les grans figures del catolicisme italià.

Tenia 83 anys. Va morir envoltat de l'estimació dels germans i germanes de la Petita Família de l'Anunciata (Piccola Famiglia dell'Anunziata), comunitat monàstica que ell havia fundat. Juntament amb Lazzati i La Pira, Dossetti va ser un dels catòlics més rellevants d'Itàlia i un dels pares de la Carta Constitucional. Profundament antifascista, va ser vice-secretari de la Dc per al Nord i membre de la comissió encarregada d'elaborar el text de la Constitució. Va militar a l'Acció Catòlica. Fa uns dos anys, aquest monjo —fou ordenat sacerdot el 1958 pel cardenal Lercaro— encara va fer escoltar novament la seva veu contra aquells que volien una modificació precipitada de la Carta Constitucional, els pressupostos suprems de la qual, segons ell, de cap manera són modificables.

El 1956 va fundar la Piccola Famiglia dell'Anunziata, una família monàstica que actualment està formada per un centenar de religiosos i religioses. L'estiu de 1972, Dossetti es va establir amb alguns monjos a Jericó, als territoris ocupats per Israel durant la guerra dels Sis Dies. Deu anys després també va instituir una petita comunitat a Jordània, a invitació del patriarca llatí de Jerusalem. El creixement de la «família» el porta a establir finalment la comunitat de Casaglia de Montesole.

Durant el Concili va ser pèrit personal del cardenal Lercaro. La seva contribució a la «col·legialitat episcopal» va ser notable així com el seu redescobriments d'una Església dels pobres que fos ella mateixa pobre. La seva presència intel·ligent i eficaç com a «secretari» dels moderadors del Concili no va agradar a la Cúria, la qual cosa va obligar-lo a retirar-se, sempre, això no obstant, amb humilitat i discreció, sense contestació. Segons Dossetti, el Concili va acabar

Dossetti, en una foto recent, a Monteveglio.

massa aviat. Ell hauria desitjat que quedés «obert» de manera que permetés als pares conciliaris un madurament adient, sobretot en el camp eclesiològic i en el lloc de l'Església al món i a la història. Va treballar intensament amb el cardenal Lercaro com a provicari de la diòcesi de Bolonya en l'aplicació del Concili i en la realització d'un Sínode diocesà.

En la secció d'opinió, a la pàgina 17, el lector pot trobar un interessant article d'Alberto Monticone sobre aquesta gran figura ara desapareguda.

C.C.

Significat del logotip del Gran Jubileu de l'any 2000

En un fons blau de forma circular —que significa l'univers— s'inscriu la creu, que sosté i regeix la humanitat recollida en els cinc continents, representats per cinc coloms.

La creu està dibuixada amb els mateixos colors dels coloms per significar el misteri de l'Encarnació: Crist assumeix la mateixa condició humana «fent-se un de tants». Déu entra en la història de la humanitat i la redimeix.

La llum que brota del centre vol indicar que Crist és la llum que il·lumina el món, Ell és l'«únic Salvador, ahir, avui i sempre».

La forma circular amb què són representats els coloms subratlla l'esperit de solidaritat que encoratja el Gran Jubileu de l'any 2000.

La vivacitat i l'harmonia dels colors volen recordar l'alegria i la pau com a moments peculiars de la celebració jubilar. (SIC)

El Líban

El govern tanca televisió i ràdios de l'Església

BEIRUT.— El Govern libanès ha ordenat la clausura de la televisió catòlica Tele-Llum i de les emissores radiofòniques La Veu de la Caritat i Alleluia. El patriarca maronita, el cardenal Nasrallah Sfeir, s'ha manifestat enutjat i ha denunciat que les autoritats de l'Estat tracten d'imposar una informació monòtona. El director de La Veu de la Caritat, per la seva banda, ha dit que la mesura respon a un «pla d'islamització» del Líban. Tothom està d'acord en la necessitat de posar ordre entre les 45 televisions i 150 emissores radiofòniques que operen al Líban, perquè ja s'ha arribat a una saturació que causa moltes interferències en les ones i freqüències; però tots, igualment, protesten perquè el Consell de Ministres només reconeix les emissores i televisions que són propietat de membres del Govern i del Parlament.

L'organització Reporters Sense Fronteres, amb seu a París, ha enviat una carta al primer ministre libanès per protestar contra les mesures que limiten la llibertat d'expressió. (OFIM)

CALENDARI MURAL PER A 1997

AMB EL CALENDARI MURAL DE OBRA CULTURAL TÉ A LA VEGADA; UNA PLACA DE MOTIU RELIGIÓS, EL SANTORAL DE TOT L'ANY I TEMES DE REFLEXIÓ PER CADA MES.

OBRA CULTURAL-ROGER DE LLURIA, 4
08010 BARCELONA, TEL.318 18 96

REGALI'L I OBSEQUII EN CRISTIÀ TOTES LES SEVES AMISTATS!

Models: Sagrada Família; Immaculada; Anunciació, Sg't Cor; V. Fátima; V. Lourdes; Coronació de la Verge; Jesús i els nens.

Preu: 250 ptes. unitat
A partir de 25 ex.: 215 ptes/unitat.
A partir de 100 ex.: 200 ptes/unitat

**Que la Flor de Nadal ens ajudi
a ser més fidels a Déu i al Poble.**

Mons. Antoni Deig,
bisbe de Solsona

LA FLOR DE NADAL

Autor: Francesc A. Picas

ELS PASTORETS DE L'AMETLLA DE MEROLA

Amb la col·laboració musical de JOSEP CONANGLA

PER NADAL, VÉVEN ELS FREDS,
I ELS CAMINS SÓN PLENS DE GEBRE,
MISSA DEL GALL, EL PESSEBRE,
EL TIÓ I ELS PASTORETS.

(Preludi de «La Flor de Nadal»)

SUPER ESPECTACLE NADALENC QUE RECULESSÈNCIA BÍBLICA I POPULAR DEL NADAL. PRESENTAT AMB TOTES LES NOVETATS TÈCNIQUES DE LLUM I ESCÈNIQUES.

VINT QUADRES PLENS DE COLOR, DE FANTASIA, DE MÚSICA I DE DANSES POPULARS I EXÒTIQUES.

TRES HORES D'ALEGRIA, D'EMOCIÓ I DE SIMPATIA.

UN NOU ESTIL DE PASTORETS QUE LES FAMÍLIES DE TOT CATALUNYA APLAUDEIXEN I GAUDEIXEN.

DIES DE REPRESENTACIÓ

SANT ESTEVE	26 DESEMBRE	1996
DIUMENGE	29 DESEMBRE	1996
REIS	6 GENER	1997
DIUMENGE	12 GENER	1997
DIUMENGE	19 GENER	1997
DIUMENGE	26 GENER	1997

HORA DE LES REPRESENTACIONS:

Tarda a 2/4 de 5

LOCALITATS: INFORMACIÓ, VENDA I RESERVA

A L'AMETLLA DE MEROLA

RAMON RIERA: c/ Vell, 18 - Tel. 839 02 36

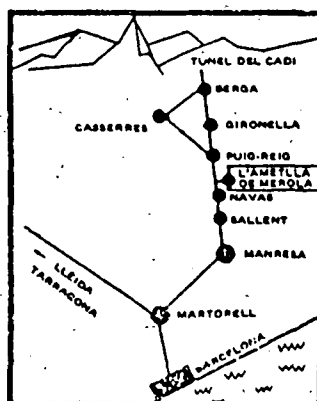
Cada dia de 7 a 9 del vespre. Dissabtes d'11 a 2 de la tarda.

A BARCELONA

PERE COSTA: Gran Via, 556, 2n - 08011
Barcelona, Tel. 454 77 01 - Fax 454 81 16

A MANRESA

VIATGES BAIXAS, S.A.:
Carretera de Cardona, 2
Tel. 872 35 69

Prefix telefònic de Barcelona (93)
Situació geogràfica: carretera de Manresa a Berga,
quilòmetre 21

1.997 anys després del naixement de Jesucrist

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Com anunciem Jesucrist?

Els dies de Nadal són especialment intensos en el plantejament d'aquest interrogant. Els cristians sabem i creiem què significa Nadal; però ens adonem també com al nostre entorn el sentit bàsic del misteri és gairebé ignorat o deformat. Uns pensen el Nadal en termes de rondalla per a infants, altres en forma de símbol d'una valors humans imprecisos, altres com a referència a experiències irrepetibles de la infantesa...

En aquest context, la pregunta es fa insistent: Com anunciem Jesucrist?

L'Any Nou

Heus aquí, però, que vuit dies després de Nadal comencem un altre any. Ens adonem prou del significat del nombre de l'any? És, enguany, el 1997 després del naixement de Crist. Així ho deien, correctament, els antics: *post Christum natum*. Posteriorment, simplificant, s'ha dit simplement: «després de Crist». Però aquesta fórmula no és bona: no hi ha un «després» de la persona de

Crist, puix Ell és el mateix ahir, avui i per sempre. Tothom sap el nombre de l'any corresponent, però molts s'han oblidat del punt de partida d'aquest compte: no és una batalla, ni una victòria, ni un fet tan sols humà, que la història engoleix. És un fet diví que, un cop entrat en la història dels homes, roman per sempre! Nosaltres creiem que els anys no són només després del naixement de Crist, sinó també «en» Crist.

Quan comptem els anys estem, doncs, parlant del naixement de nostre Senyor Jesucrist, estem anunciant Jesucrist. Explicar el sentit del nombre de l'any esdevé una acció evangelitzadora: és anunciar que Jesucrist, el Fill de Déu, ha entrat en la nostra història i l'ha marcada.

«És significatiu —diu el papa Joan Pau II— que el còmput del transcurs dels anys es faci gairebé arreu a partir de la vinguda de Crist al món, i així esdevé el centre del calendari més utilitzat avui. No és també, això, un signe de la incomparable aportació que per a la història universal ha significat el naixement de Jesús de Natzaret?» (*Tertio Millenio*, núm. 15).

L'any 2000 i el Jubileu

Si és veritat que explicar el nombre de l'any és una manera ben senzilla d'anunciar el naixement de Jesucrist, és clar que parlar de l'any 2000, i prepararlo amb sentit cristià, entra perfectament entre els mètodes de la nova evangelització que tothom preconitza com a necessària. Els cristians hem de considerar-ho com una oportunitat i un repte, alhora.

«Els dos mil anys del naixement del Crist —prescindint de l'exactitud del càlcul cronològic— representen un Jubileu extraordinàriament gran no sols per als cristians, sinó indirectament per a tota la humanitat, donat el paper primordial que el cristianisme ha jugat en aquests dos mil·lennis» (Vegeu *Tertio Millenio*, al mateix lloc).

Res d'estrany, ben al contrari, que el Papa exhorti a dedicar aquests tres anys que ens separen del 2000 a centrar la nostra atenció en Jesucrist i, per Ell, en tot el misteri trinitari. Hauríem de reflexionar, a la llum d'aquesta exhortació, sobre el nostre testimoni, sobre la

nostra catequesi, sobre la nostra predicació, sobre la manera com expliquem, preparem, i celebrem els sacraments...

Cadascuna d'aquestes accions té el seu centre i la seva motivació, objectivament, en Jesucrist. Però caldria que això fos explicat, visible. La referència a Jesucrist no pot quedar-se al nivell de la història passada: Ell és el Vivent! El testimoni cristià no és només d'unes idees o d'uns valors, sinó d'una persona en la qual es creu i amb la qual s'ha compromès la vida. La catequesi no pot quedar-se en un conjunt de mètodes que pretenen «fer entendre» la fe cristiana, sinó que és la transmissió de la fe en Jesucrist, Fill de Déu vivent, que és la de l'Església, i que cal «obeir» en si mateixa. El mateix cal dir de la predicació, que no pot pas quedar-se en exhortacions morals sobre la manera de comportar-se, sense proclamar com a principi la veritat de l'Evangeli, i no cal dir quan parlem dels sacraments: ¿Qui actua i qui trobem en els sacraments, sinó el Crist Jesús gloriós, que surt encara al nostre exemple, cada vegada, per oferir-nos la comunió de vida amb Ell?

La Bíblia a l'abast

Elegits de Déu

(Ef 1:3-6.15-18)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La perícopa

Proclamem avui el començament de la carta als efesis. En forma de pregària de benedicció, inspirada possiblement en un antic himne de la litúrgia baptismal, que sant Pau es fa seu, l'Apòstol un cop ha saludat els creients de l'església d'Efes, els revela el pla de Déu sobre la humanitat, concebut i acaronat des de sempre, i que la destina a ser la comunió universal —la gran família dels fills de Déu— el centre de la qual és Jesucrist i la força que la cohesionava és el seu Esperit. Vèu aquí, doncs, una perícopa, no sols important, sinó, i també, molt adient per a la nostra reflexió cristiana en aquest temps de Nadal, quan ens trobem als braços del nadó Jesús, el Déu encarnat, la gran llavor del fruit saborós que és la Pasqua, el Crist immolat i ressuscitat.

«Beneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor Jesucrist» (v. 3a). La benedicció consisteix a parlar bé, dir bé —*bene dicere*— d'algú com a reconeixement públic de les coses que ha fet i sobretot dels favors que hem rebut d'aquesta persona. L'Apòstol,

en aquest cas, parla bé de Déu pel que ha fet a la comunitat cristiana i a cadascun dels qui la integren. La *benedicció divina* de sant Pau passa per un catalitzador que fa convergir els raigs de llum —les obres de Déu— en un focus extraordinàriament brillant i càlid. El Déu d'Israel, el que ha fet obres prodigioses a favor del seu poble s'ha mostrat extraordinàriament gran en Jesús. Per això ara ens el presenta com el «Déu i pare de nostre Senyor Jesucrist». Ha passat ja l'antiga aliança. En la seva economia de la salvació, Jesús ens ha revelat la gran notícia: Déu és el Pare, nosaltres som els fills, gràcies al Fill que, en l'encarnació, ha esdevingut el germà gran de la humanitat nova. Per això Déu també ha dit bé dels homes. Ha parlat bé de nosaltres a través de la seva Paraula encarnada: «ens ha beneït en Crist» (v. 3b). La bona opinió que Déu té dels qui integrem la comunitat cristiana, destinada a ser l'església, l'aplec de tota la humanitat salvada, la treu de la contemplació de l'obra de la redempció que ofereix «tota mena de benediccions espirituals» (v. 3b). De la humanitat nova es poden dir tota mena de béns, no pre-

cisament degut a la seva condició natural, sinó gràcies a l'impuls de l'Esperit que ha estat difós en els nostres cors. Així «des del cel», el lloc on se suposava que vivia Déu, ell diu les grandeses de la salvació. Com en una nova creació de la humanitat, la paraula de Déu és eficaç i fa allò que diu. I també ara quan Déu contempla el que ha fet —l'encarnació-mort-resurrecció del Crist— veu que realment és bo.

La nostra vocació

El projecte de Déu entra de ple en l'activitat humana. Allò que havia estat planejat per ell des de tota l'eternitat —«abans de crear el món» (v. 4)— és realitzat plenament «en ell»: en Crist (v. 4); que ha vingut a renovar el món, a fer una terra i uns cels nous. De sempre, doncs, hem estat «elegits». Déu ens ha tingut present en el seu pensament. Voleu dir que hi ha lloc per al sentiment d'inferioritat que moltes vegades ens aclapara i esterilitza la nostra acció cristiana i humana? Des de sempre Déu ha pensat en nosaltres i ens ha escollit. Ho ha fet ell, que coneix de quina

mena de fang hem estat fets i té present tota la nostra història d'infidelitats. No ens ha escollit per sorpresa. Sabia el que es feia. Vet aquí el fonament de la nostra confiança. És ell qui ens ha embarcat i no ens deixarà sols, ni deixarà que naufraguem, que la seva obra fracassi. Ell ha volgut que «fóssim sants, irrepreensibles als seus ulls» (v. 4). En Jesucrist ha fet de nosaltres una víctima perfecta molt millor que les que s'oferien en el temple de Jerusalem. La clau de l'èxit està en l'amor. En l'amor de Déu. «Per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist.» És la gran gràcia —«la seva benèvola decisió» (v. 5)— que posa de manifest la qualitat dels dons que ens ha concedit «en el seu estimat» (v. 6).

Si Nadal és el naixement de Crist, el baptisme és el nostre Nadal personal i col·lectiu. Pel baptisme nosaltres som una sola cosa amb l'Estimat del Pare, som fills de Déu, estimats de Déu, la gran obra seva planejada de tota l'eternitat. «El qui és la Paraula s'ha fet home. A tots els qui l'han rebut els concedeix de ser fills de Déu» (Jo 1:12).

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial I)

Temps de Nadal

(Salteri: setmana 2)

GENER 1997

5. Diumenge

II després de Nadal. Blanc. Lectures: Eclesiàstic 24:1-4.12-16 / Salm 147 / Efesis 1:3-6.15-18 / Joan 1:1-18

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Telesfor, p. mr.; Roger de Todí, cfr.; Simeó Estilita; Santes, Emilià, Amèlia, Sinclètica i Apolinària, vgs.

6. Dilluns

Epifania del Senyor (S) Blanc. Lectures: Isaïes 60:1-6 / Salm 71 / Efesis 3:2-3a.5-6 / Mateu 2:1-12ALTRES CELEBRACIONS: *Santa Maria del Pi* (Barcelona). Sants, Melani, b.; Nilamó, cfr.; Santa Macra, vg. mr.

Festa Major: a Portbou.

7. Dimarts

Sant Ramon de Penyafort (MO) Blanc. Lectures: 1 Joan 3:22-4:6 / Salm 2 / Mateu 4:12-17.23-25

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Julià, b. de Toledo; Gener, mr.; Teodor, mjo.; Crispí, b. mr.; Carles de Sezze, cf.

Festa Major: a Espui, Fortià, Llers, Lliçà d'Amunt, Masllorenç, Ordís i Verges.

8. Dimecres

Fèria. Blanc. Lectures: 1 Joan 4:7-10 / Salm 71 / Marc 6:34-44

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Apolinar, Severí i Pacient, bs.; Llucià, b. mr.; Eladi, Teòfil i Eugenià, mrs.; Santa Gúdula, vg.

9. Dijous

Fèria. Blanc. Lectures: 1 Joan 4:11-18 / Salm 71 / Marc 6:45-52. Si es vol: *Sant Eulogi de Còrdova (MLI) Vermell.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Andreu Corsini, b.; Julià, Revocat i Jocund, mrs.; Marcel·lí, b.; Santes, Basilisa, vg.; Marciana i Marcionel·la, mrd.

Festa Major: a l'Arboç.

10. Divendres

Fèria. Blanc. Lectures: 1 Joan 4:19-5:4 / Salm 71 / Lluç 4:12-22a

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Agató, p.; Guillem Carter, arq.; Gonçal d'Amarant, cf.; Pere Urseol, mjo.; Nicanor, diaca.

Festa Major: a Nalec.

11. Dissabte

Fèria. Blanc. Lectures: 1 Joan 5:5-13 / Salm 147 / Lluç 5:12-16

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Higini, p. mr.; Alexandre, b. mr.; Teodosi, cenobiarca; Palemó, ab.; Salvi, mr.; Santes Honorata i Hortènsia, vgs.

Festa Major: a Argentona i Palou.

Lectures bíbliques

Diumenge II després de Nadal

Cicle B

Lectura primera Sir 24:1-2.8-12

*La saviesa de Déu
habita en el poble que ell ha escollit*

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

La saviesa s'elogia ella mateixa, es gloria enmig del seu poble, parla en la reunió del poble de l'Altíssim, es gloria davant dels seus estols, dient:

«El Senyor de l'univers em donà una ordre, el qui em va crear i m'assenyala on plantaré la meva tenda em digué: "Acampa entre els fills de Jacob, fes d'Israel la teva heretat." M'ha creat abans del temps, des del principi, i mai més no deixaré d'existir. Li dono culte davant d'ell al temple sant. Així m'he establert a Sió, m'ha fet trobar repòs a la ciutat que ell i jo estimem, exerceixo el meu poder a Jerusalem. He tret brotada en un poble ple de glòria, en la possessió del Senyor, en la seva heretat.»

Salm responsorial

147:12-13,14-15,19-20 (R.: Jo 1:14)

Glorifica el Senyor, Jerusalem,
Sió, canta lloances al teu Déu,
que assegura les teves portes
i beneeix dintre teu els teus fills.R. *El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle.*
O bé: *Al·leluia.*Manté la pau al teu territori
i et sacia amb la flor del blat.
Envia ordres a la terra,
i la seva paraula corre de pressa, no
[es detura. R.]Anuncia les seves paraules als fills de Jacob,
als fills d'Israel els seus decrets i decisions.
No ha obrat així amb cap altre poble,
no els ha fet conèixer les seves decisions. R.]

Lectura segona Ef 1:3-6, 15-18

*Déu ens ha destinat a ser fills seus per
Jesucrist*Lectura de la carta de sant Pau als cristians
d'EfesBeneït sigui el Déu i Pare de nostre Senyor
Jesucrist, que ens ha beneït en Crist amb tota
mena de benediccions espirituals dalt del cel;
ens elegí en ell abans de crear el món, perquè
fóssim sants, irrepressibles als seus ulls. Per
amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist,
segons la seva benèvola decisió, que dóna
lloança a la grandesa dels favors que ens ha
concedit en el seu estimat.Per això ara que he sentit parlar de la fe que
teniu en Jesús, el Senyor, i del vostre amor per
tots els fidels, jo no em canso de donar gràcies
per vosaltres, i us recordo en les meves
pregàries, demanant al Déu de nostre Senyor
Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi
els dons espirituals d'una comprensió profunda
i de la seva revelació, perquè conegueu de
veritat qui és ell: demanant-li també que
il·lumini la mirada interior del vostre cor, perquè
conegueu a quina esperança ens ha cridat,
quines riqueses de glòria us té reservades,
l'heretat que ell us dóna entre els sants.

Al·leluia Cf. 1Tm 3:16

Glòria a vós, oh Crist, proclamat a tots
els pobles;
glòria a vós, oh Crist, cregut en el món.

Evangeli Jo 1:1-18

*El qui és la Paraula es va fer home
i plantà entre nosaltres el seu tabernacle*

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

Al principi ja existia el qui és la Paraula. La
Paraula era amb Déu i la Paraula era Déu. Era,
doncs, amb Déu al principi. Per ell tot ha vingut
a l'existència, i res del que ha vingut a existir
no hi ha vingut sense ell. Tenia en ell la Vida,
i la Vida era la Llum dels homes. La llum
resplendeix en la foscor, però la foscor no ha
pogut ofegar-la.[Déu envià un home que es deia Joan. Era
un testimoni; vingué a donar testimoni de la
Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell
mateix no era la Llum; venia a donar-ne
testimoni.]Existia el qui és la Llum veritable, la que, en
venir al món, il·lumina tots els homes.Era present al món, al món que li deu
l'existència, però el món no l'ha reconegut. Ha
vingut a casa seva, i els seus no l'han acollit.
Però a tots els qui l'han rebut, als qui creuen en
el seu nom, els concedeix poder ser fills de
Déu. No són nascuts per descendència de sang,
ni per voler d'un pare o pel voler humà, sinó de
Déu mateix.El qui és la Paraula es va fer home i plantà
entre nosaltres el seu tabernacle, i hem
contemplet la seva glòria, que li pertoca com a
Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat.[Donant testimoni d'ell, Joan cridava: «És
aquell de qui jo deia: El qui ve després de mi
m'ha passat davant perquè, abans que jo, ell ja
existia.» De l'abundància de la seva plenitud
tots nosaltres hem rebut gràcia sobre gràcia i la
veritat ens ha vingut per Jesucrist.Déu, ningú no l'ha vist mai; Déu Fill únic,
que està en el si del Pare, és qui la revelat.]

Amics de Déu

Santa Genoveva, patrona de París, 3 de gener

En santa Genoveva hi ha una mescla de tradició històrica i de llegenda. La seva figura destaca en el floreament cristià primitiu que va substituir els antics ídols. El seu nom està associat a la vida dels habitants de París, que en aquells temps es deia

Lutècia. En aquesta ciutat, llavors sense gaire importància, va néixer Genoveva al segle v.

Els seus pares es deien Sever i Geròncia. Des de petita va cuidar del ramat del seu pare i molt aviat es va distingir per la seva pietat. Acostumava a posar-se de genolls damunt de l'herba dels prats i amb la mirada cap al cel, pregava Déu ferventment. Un cop acomplerta la seva feina dedicava les seves energies a la cura dels pobres i els malalts i era estimada i respectada per la gent.

Àtila, l'assot de Déu, el famós guerrer bàrbar, avançava cap a la petita ciutat de Lutècia a marxes forçades. Les seves hordes havien arrasat les ciutats de

Metz, Reims, Cambrai, Besançon, Langres i Auxerre i havien aniquilat els seus habitants. Lutècia semblava condemnada a sofrir la mateixa dissort.

Desesperats pel pànic, centenars de convilatans de Genoveva van acudir a casa de la noia, la qual, imperturbable, els va dir que Àtila no atacaria pas la ciutat i els va exhortar a què tornessin a casa seva. En efecte, Àtila va canviar la seva estratègia i es va desviar d'allà. La humil Lutècia s'havia salvat gràcies a les pregàries de Genoveva.

Pels camins de la Bíblia

Jeremies i Babilònia

Regnava a Jerusalem un bon rei, Josies, el qual aconsellat per Jeremies va fer tot el possible perquè el poble fos fidel a l'Aliança del Sinai, és a dir, perquè el poble complís la Llei que Déu va donar a Moisès a la muntanya del Sinai.

Josies va morir en una batalla. Jeremies va continuar predicant la Paraula de Déu, però els successors de Josies no en van fer cas, i Jeremies va anunciar el càstig que sofririen, així com la destrucció del temple de Jerusalem.

Déu va dir a Jeremies:

—«Posa't a la porta del temple i crida'ls: Canvia poble la teva forma de portar-te i aleshores jo —el teu Déu— viurà amb vosaltres en aquest lloc.

Si canvies la teva conducta i les teves accions, si no explotes el foraster, l'orfe i la vídua, si no mates ni adores falsos déus, llavors habitaré amb vosaltres a la terra que vaig donar als vostres pares.»

Però el poble no féu cas de la veu de Déu anunciada per Jeremies.

Així Déu digué també per boca del profeta: «Doncs, com que no m'escotes, ni obeeixes quan et parlo, i continues obrant el mal, et foragitaré del meu temple.»

I el rei de Babilònia, Nabucodonosor, va conquerir Jerusalem, es va emportar captiva molta gent important de Judà i es va apoderar del tresor del Temple.

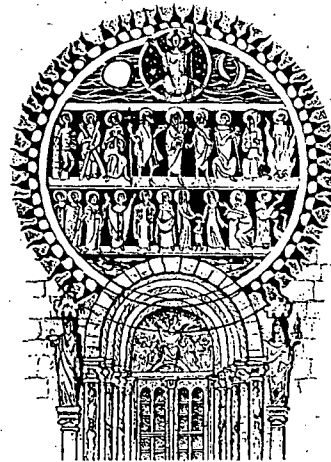
Fem Catequesi

L'Església és santa

Quan resem l'himne *Glòria a Déu a dalt del cel*, diem a Jesucrist: «Perquè vós sou l'únic Sant, vós l'únic Senyor, vós l'únic Altíssim Jesucrist», amb aquestes paraules reconeixem i proclamem que Jesucrist és Déu, l'únic Sant. Déu ha volgut que l'Església participés de la seva santedat i fos santa.

L'Església és santa per quatre motius:

1. Perquè Jesucrist, el seu fundador, és sant.
2. Perquè ensenya una doctrina santa: l'Evangeli.
3. Perquè fa sants els seus membres mitjançant els sacraments, la pregària i l'ensenyament.
4. Perquè la seva finalitat és la comunió dels sants en la glòria de Déu.

Encara que l'Església sigui santa, els seus membres que vivim a la terra som pecadors. Tots tenim defectes i podem obrar malament. Això no ha d'escandalitzar-nos, ni fer que deixem de creure en la santedat de l'Església, sinó que ha d'ajudar-nos a ser conscients del mal que hi ha en nosaltres, a demanar perdó a Déu i a sol·licitar que ens deslliuri de qualsevol mal.

Les figuretes del pessebre

El rei Melcior

Rosa M. Borràs Piñol

El rei Melcior era el més vell dels tres reis-savis que, venint de l'Orient i seguint l'estel, van arribar a Betlem per adorar el Nen Jesús.

Melcior va ser el primer a veure l'estel màgic. El va veure brillant al cel com si fos d'or, no sabia què era, es va gratar el cap i la seva mà va topar amb la corona. Se la va treure, la va mirar i va tornar a mirar l'estel.

És clar! L'estel brillava com l'or de la seva corona! Al seu país, d'or només en tenien els reis, allà on hi havia or arribava el poder del rei.

Així que aquell estel volia dir que hi havia un rei molt poderós que regnava per damunt de tot el creat, que tenia poder sobre el món, els estels i els homes.

Melcior va comprendre que hi havia un Rei per damunt de tots els reis i que ell havia d'anar a oferir-li el seu regne que només era d'homes.

Va fregar i fregar la seva corona fins que gairebé va lluir tant com l'estel misteriós, la va posar dins d'un cofre i va anar a veure el seu amic Gaspar, que passava uns dies amb ell, per si volia acompanyar-lo a veure el Nen-Rei.

L'Oriol i la Laia

per Xesc

cultura

«Amics, parlem-ne», un cant a la fe i a l'amor

■ Presentació del segon llibre del franciscà Esteve Sala i Martorell

L'auditori de la Fundació Joan Maragall de Barcelona es va fer petit el 27 de novembre passat quan va acollir l'acte de presentació del llibre *Amics, parlem-ne*, del franciscà Esteve Sala i Martorell. Religiosos, familiars i amics, que es van desplaçar des de diverses poblacions de Catalunya: van voler ser presents en aquest acte per mostrar el seu suport i l'estimació profunda que senten vers el pare Sala.

L'acte va començar amb les paraules del director de comunicació de Sant Pau Grup Editorial, Lluís Xavier de Moxó, que va explicar que l'editorial Sant Pau, que té la seu a Madrid, havia confiat per segona vegada en l'obra del pare Sala i que ho havia fet respectant la llengua en la qual s'expressa l'autor, el català. El llibre és un recull de les reflexions fetes a través de cinc emissores que tenen contacte amb la secció de ràdio del Departament de Mitjans de Comunicació Social de l'Arquebisbat de Tarragona durant el darrer any i mig. Moxó es va mostrar

content perquè els llibres de Sala tenen una bona acollida i va assegurar que el mes d'abril *Amics, parlem-ne* s'editarà en castellà, per tal que els lectors de llengua castellana puguin també gaudir de «les historietes de la vida que explica el pare Sala amb frases tan boniques».

La importància de la consciència personal

L'acte va acabar amb la intervenció del seu autor, que va agrair la presència dels assistents i de totes aque-

lles persones que l'havien ajudat a donar forma al llibre que es presentava. El pare Sala va dir que *Amics, parlem-ne* era fruit de les vivències viscudes a l'Hospital de Vilanova i la Geltrú, i de la seva tasca com a director espiritual.

També va explicar que el llibre s'apuntalava sobre sis fonaments. En primer lloc, la fe: «Perquè per a mi no té sentit viure sense fe i dono gràcies a Déu per la fe que m'ha donat.» Com a segon pilar, va esmentar l'amor i l'esperança: «És un cant a l'amor. He intentat copsar l'amor que hi ha al nostre entorn, tot i que hi ha molta dificultat per estimar.» En tercer lloc, la importància de la consciència personal: «Dóna la sensació que qui no és corrupte és ximplè. Cal dir que hi ha persones que no són corruptes. Els cristians hem de ser capaços de no ser ximplès ni corruptes. Per això és molt

important tenir la consciència personal com a últim reducte i no deixar-se emportar pel que diu la majoria, ja que no sempre és el més bo.»

Com a quart principi en què es basa la seva obra, va fer referència a la pregària: «Sense pregària es perd una dimensió de la persona. Cal parlar a Déu de cor a cor, com deia sant Agustí.» En cinquè lloc, la profunda creença en la vida eterna: «Perquè per a mi res no té sentit en aquesta vida si no hi ha eternitat. Hem de viure els nostres actes amb un sentit d'eternitat iestic convençut que els que estem en aquesta sala ens veurem a l'altre món, encara que no serà a la manera humana, sinó a la manera de Déu.» Finalment, va dir que en tot el llibre havia volgut donar el sentit de saber gaudir de les coses bones de la vida.

M.M.

MULTIFESTIVAL DE LA SALUT

HORARI

DISSABTE, 15 DE FEBRER

- 10.00 h Arribada i inscripcions
- 11.30 h Presentació i Tertúlies: Entrevistes i actuacions amb personatges del món de l'espectacle i de l'esport
- 13.00 h Descans
- 13.15 h Tertúlies II part
- 14.15 h Dinar
- 17.00 h Taller I
- 18.15 h Descans i canvi de taller
- 18.30 h Taller II
- 19.45 h Descans
- 20.00 h Concert: Taliakoum (França)
- 21.30 h Sopar
- 23.00 h Concert: Luis Alfredo, Xavier Morlans, Roberto Bignoli (Itàlia)
- 01.00 h Descans

DIUMENGE, 16 DE FEBRER

- 09.00 h Llevar-se
- 09.00 h Pregària (optatiu)
- 10.00 h Esmorzar
- 11.15 h Assaig de cants
- 11.30 h Missa
- 13.30 h Festa popular
- 14.30 h Dinar
- 16.00 h L'hora dels adeus i comiat

COL·LABOREN:

CATALUNYA CRISTIANA

Pastoral de la Salut, Diocèsi de Catalunya

DAVID

Celebrem la vida

15 i 16 de febrer • SALOU

En la línia del Multifestival David, una trobada que ajuda a viure una experiència de fe a través de l'art i la música, les delegacions de la Pastoral de la Salut de les diòcesis de Catalunya, convoquen un cap de setmana per celebrar la vida i fer un cant a l'esperança.

Tallers, música, festa, convivència, concerts, diàlegs, celebració...

Tot això i molt més en un ambient agradable, en espais oberts i adaptats (No hi ha barreres arquitectòniques). Podeu escollir les activitats. Tallers per a tothom.

Convocatòria oberta a totes les persones que treballen en el món de la salut (malalts, minusvàlids; voluntaris; família, personal sanitari, gent gran...)

VINE, NO T'HO PERDIS!

GURRÍCULUMS

ROBERTO BIGNOLI

Cantautor italià, que malgrat la seva minusvalia, s'ha realitzat en el món de la cançó. Ha actuat recentment en el Palau Sant Jordi.

XAVIER MORLANS

Capellà i teòleg, animador d'assemblees cristianes, que acaba de celebrar els seus 30 anys de cantautor.

LUIS ALFREDO

Cantautor uruguaià, afincat a Catalunya, amb un ampli repertori de cançons i produccions discogràfiques. Actua a Amèrica i a Europa.

JACQUES RONDREUX

Françès. Baterista, percussionista, enamorat del rime i de la gent. Conegut amb el nom artístic de Taliakoum.

LOC

HOTEL VENÈCIA PARK ***
Vendrell, 13-17
43840 Salou
TARRAGONA
Tel. (977) 38 04 16 / 38 17 16
(a partir del 15 de febrer)

PREU:
9.800 ptes. (pensió completa)

PER A MÉS INFORMACIÓ:
(93) 317 15 97 (matins)
Delegació Pastoral de la Salut
(93) 412 24 24 (de dilluns a divendres, hores d'oficina)
(Organització multifestival)

INSCRIPCIONS:

Data límit: 10 de gener
50% a l'hora de fer la inscripció.
La inscripció no serà vàlida sense l'ingrés a "la Caixa", oficina 3200, c.c. 2201164178.

NOTA: Sortint de l'autopista direcció Salou. Arribant a la plaça d'Europa. Després direcció Tarragona. Un cop direcció Tarragona, el primer semàfor a la dreta. Després seguint plaçol.

El llibre de la setmana

Retrobar la dignitat amb la venjança?

Fa poc que l'hem vista a la televisió, petita, grassoneta, amb ulls vius, amb cara de nena innocent. Tot contemplant-la, gairebé no la podríem identificar amb la dona que ha contat la seva vida, duríssima i cruel, a les pàgines que s'acaben de publicar en un llibre interessant i impactant.

La història d'aquesta dona índia, Reina dels Bandits, té dues vessants molt significatives: d'una banda, és una crònica de la humiliació i de la vexació a què es veu sotmesa una casta inferior, i especialment les dones d'aquesta casta; de l'altra, és la seva reacció de venjança, sàdica, sense misericòrdia davant de tots els que han aixafat la seva vida i la seva nissaga.

Els primers capítols d'aquest llibre ens donen a conèixer fins a quin punt es pot transformar en un infern la vida d'un ésser de casta inferior: La submissió a tradicions familiars i socials que creen situacions absurdes i inacceptables, com ara el matrimoni de les noies als onze anys, per esbarjo i desfogament bestial dels que es creuen amos i senyors dels seus cossos per a satisfaccions personals, i el poder dels que tenen diners i terres i dicten i fan la seva llei per a profit i avantatge propis, i en detriment de tots, donen un marc de misèria física i moral que explica qualsevol reacció de rebel·lió i de venjança.

És estremidor —ja ho hem dit— llegir tot el que ha patit Phoolan Devi. Però també resulta estremidora la seva reacció de venjança, la seva capacitat de violència, la

seva voluntat destructiva. Una llei de talió portada a l'extrem, i presentada com el recurs inapel·lable davant de la passivitat d'una justícia corrompuda i ineficax davant la violació dels drets més elementals de la dona i de les castes inferiors.

Per a qualsevol persona és humiliant saber que actualment es donen aquests quadres de sadisme, de baixesa i de submissió degradants. I, alhora, els detalls de lirisme i d'ingenuïtat fan veure que hi ha una ànima sensible i una persona amb un cor entranyable darrere de tant de crim i de tanta irracionalitat.

És una història tan cruel la que se'n explica que, tot i que és carregosa per la seva insistència repetitiva a partir de la meitat de la narració, la lectura d'aquest llibre no es pot abandonar, potser amb l'esperança que aparegui un raig de llum entremig de tant desastre físic i moral. I interessa, perquè darrere d'aquest coratge d'una dona analfabeta i humiliada pels homes fins a una degradació total, hi ha una ànima que necessita alliberar-se. La seva recerca de la resposta dels déus silenciosos des dels primers capítols ens descobreix un món interior que no es pot sotmetre a la condemna d'una vida horrible, marginal, sense cap altre horitzó que el mal, i sense cap més arma que l'odi i la venjança. Pobra Phoolan Devi, i pobra civilització la nostra, que contempla aquesta vida talment com si es tractés d'un espectacle que no ens afecta!

Phoolan Devi no és un personatge d'Emilio Salgari, és una dona real que ha contat la seva vida, que segons sembla ha trobat, per fi, el camí per ajudar els

Phoolan DEVI,
Yo, Phoolan Devi, reina de los
bandidos.

Ed. B, Barcelona 1996, 350 pàg.

seus germans aixafats pels poderosos. Ens semblaria absurd, però, que per a la majoria de nosaltres es tractés d'una anèdota curiosa que se'n ensenya per la televisió, de la qual se n'han escrit unes quantes pàgines, i amb la qual farà l'agost algun productor cinematogràfic. S'ha de fer alguna cosa més que treure el cap, o preocupar-se per aquests problemes de la dona, tanmateix la Reina dels Bandits no és més que la punta de l'iceberg d'aquest problema... I la dignitat no la va retrobar justament en la venjança, sinó en la seva voluntat de fer que no es repeteixi tot allò que ella va patir.

Cristóbal Sàrrias

També hem llegit...

✓ Arturo Pérez-Reverte, *El capitán Alatriste*. Alfaguara, Madrid 1996, 237 pàg. Aventures en el decadent Madrid dels Austriats. Estil fàcil i dinàmic, sense gran erudició. Interessa a la gent jove i pot entretenir als més grans.

✓ J. Agustín Goytisolo, *Veintidós poetas catalanes para el s. XXI*. Lumen, Barcelona 1996, 580 pàg. Edició bilingüe dels nostres millors poetes. Traducció correcta i força fidel.

La sardana i la dansa

Josep Olivella i Astals

El 15 de desembre es va celebrar a Sabadell una audició de sardanes com a homenatge al músic Josep Olivella i Astals, que va néixer a Sabadell el 24 de desembre de 1896, i que ara s'ha complert el centenari del seu naixement.

La cultura popular catalana sempre s'ha caracteritzat per la profusió de persones com el mestre Josep Olivella, que han treballat intensament, i molt sovint, amb humilitat i discreció. El seu objectiu era fonamentar ensenyaments de caire divers al poble, assignatures que no s'imparteixen a les escoles però que s'han impartit en ateneus, centres culturals, corals, grups teatrals, i tota l'àmplia gamma de possibilitats que es poden oferir.

Josep Olivella va ser incansable en l'ensenyament de l'àmbit musical, principalment en la coral. Orfe de pare prematurament, ben aviat va haver de combinar els estudis amb la feina. Ell mateix havia tingut una humil carrera musical, però en la seva trajectòria professional consta la seva incorporació a la coral La Industrial, de

Sabadell, durant gairebé seixanta anys. Sota la seva direcció, la coral va aconseguir veritables triomfs i també, paral·lelament al transcurs d'aquests anys, va col·laborar en deu corals més que reclamaren la seva intervenció. A més a més, s'han de citar els ensenyaments que va oferir a grups infantils i a nens hospitalitzats.

També va treballar en el camp escènic, va ser professor de l'Escola Municipal de Música de Sabadell i mestre auxiliar de l'Orfeó de Sabadell. En la seva biografia, la llista dels noms de centres i entitats on va col·laborar és extensíssima i justifica plenament la Medalla de Plata de la Ciutat que se li va lliurar l'any 1978. Va morir el 1981 i dos anys després se li va dedicar una placa amb el seu nom i un monolit en la seva memòria.

Ara, en el centenari del seu naixement, Sabadell ha recordat la seva figura, la d'un treballador incansable de la música i la cultura popular.

Josep Ventura

UN BON REGAL PER ALS NOSTRES INFANTS:

SEGUIM JESÚS

Col·lecció de 3 volums amb estoig

ELS MANAMENTS DE DÉU

LES BENAURANCES

LES OBRES DE MISERICÒRDIA

Textos catequístes exposats en llenguatge de fàcil comprensió. Nombroses il·lustracions a tot color, de caire summament atractiu i orientador.

BÍBLIA INFANTIL

2 volums amb estoig

ANTIC TESTAMENT I NOU TESTAMENT

Comprendi de tots els llibres bíblics en un llenguatge adient a la mentalitat infantil. Il·lustracions a color en totes les pàgines, que fan la lectura més amena i entenedora.

DE VENDA A LES LLIBRERIES

EDITORIAL REGINA, SA

Mallorca, 87-89 - Tel. 322 17 11 - Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

Un estudi sobre la Bíblia

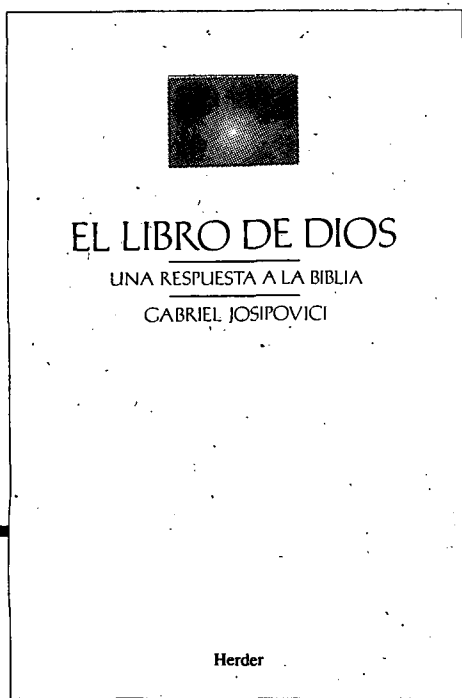
Un estudi sobre la Bíblia, no fet per un biblista, sinó per un científic de la literatura —i literat alhora—, que intenta oferir al lector modern tots aquells aspectes del «llibre de Déu» que poden fer-li suggestiva i atraient la seva lectura.

Aquest enfocament literari —que prescindeix, sense negar-la, de la perspectiva estrictament historicocrítica— no oblida en cap moment que la Bíblia és considerada per molts com a «paraula de Déu» i, per uns altres «llibre sagrat» o, si més no, summament «autoritzat». Partint del caràcter singular i únic de la Bíblia, l'autor analitza amb finesa i perspicàcia alguns dels punts més destacats dels llibres sants que mostren el seu alt valor literari i estètic. I el que més li preocupa és suscitar en el lector una resposta a la Bíblia —com diu el subtítol de l'obra— intel·ligent i cordial.

Gabriel Josipovici és professor de llengua anglesa a l'School of European Studies de la Universitat de Sussex (Anglaterra). En aquesta obra fa servir a fons la seva capacitat de valoració de la literatura universal, així com la seva interpretació personal de les possibilitats del gènere narratiu. La seva minuciosa anàlisi textual no tan sols eleva la crítica biblicoliterària a un nou nivell, sinó que converteix la Bíblia en un llibre accessible a la nostra època secularitzada.

C.C.

Gabriel Josipovici,
El libro de Dios. Una respuesta a la Biblia. Editorial Herder, Barcelona 1995, 516 pàg.

Testimoniatge de vida cristiana

Paraules de llum i llum d'imatges captades a la vida. Paraules collides en el temps i més enllà del temps, que guien l'esguard després d'haver-lo conquistat. Esclats de llum que il·luminen la vida de l'home en el seu sentit més radical d'obertura a l'infinit i d'intim acolliment de l'Altre i de qualsevol altre en Ell.

A través d'aquestes pàgines és, sens dubte, possible copsar alguna cosa de la profunda i riquíssima experiència —autènticament comunicable— que l'autora ha viscut i expressa. Vida cristiana, però que —precisament perquè ho és obertament— s'ofereix per ser acollida per tothom. A qualsevol home o dona que viu l'autenticitat de la pròpia persona en l'obertura a la unitat amb tots els éssers humans: objecte i subjecte d'un amor que faci passar la set de bellesa i de veritat de les quals ningú no pot prescindir.

Chiara Lubich, nascuda a Trento (Itàlia) el 1920, va iniciar el 1943 un moviment d'espiritualitat que ha trobat un extraordinari ressò arreu del món entre dones i homes de diferents estaments socials; polítics i religiosos; laics i famílies; religiosos i sacerdots; infants, nois, joves i adults. És el moviment dels Focolars, el programa del qual és contribuir a la realització arreu del món de la unitat entre tots els homes, mitjançant el compromís personal i comunitari.

CHIARA LUBICH

esclats
de llum

meditacions i imatges

Ciutat Nova

Chiara Lubich, Esclats de llum.
Meditacions i imatges.
Editorial Ciutat Nova, Barcelona
1996, 136 pàg.

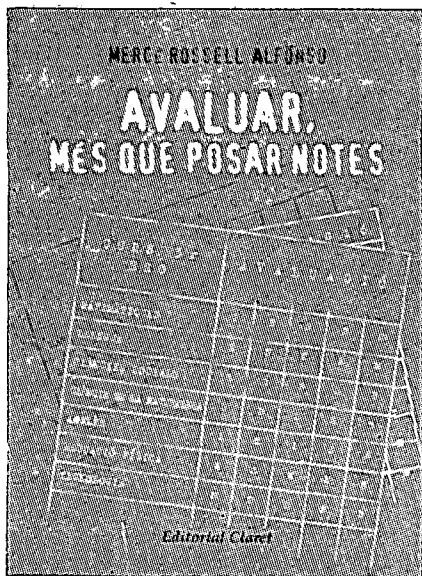
L'avaluació, clau del procés educatiu

S'ha parlat tant de l'avaluació que tornar a tractar aquest tema pot semblar agosarat i fins i tot redundat. La realitat, però, ens demostra que la insatisfacció sobre aquest aspecte tan rellevant del procés educatiu és força important. En acabar una junta d'avaluació, un ampli sector del professorat té la sensació massa sovint d'haver posat en molts casos notes, però no pas d'haver avaluat.

L'autora, Mercè Rossell Alfonso, professora de l'IB L'Alzina de Barcelona, ha fonamentat aquest llibre a partir d'un projecte que durant dos cursos s'ha dut a terme

al seu institut. Aquesta experiència, contrastada amb professorat de l'ICE de les universitats Centrals i Autònoma, ha permès que les reflexions que fa al voltant de la nova concepció d'avaluació que introdueix la reforma educativa, així com les propostes i estratègies d'avaluació que ofereix per a les diferents àrees del currículum, parteixin de la realitat de les aules, del dia a dia, i no de meres especulacions allunyades de la realitat docent.

Mercè Rossell Alfonso,
Avaluar, més que posar notes.
Editorial Claret, Col·lecció
Fer Escola, Barcelona 1996, 175 pàg.

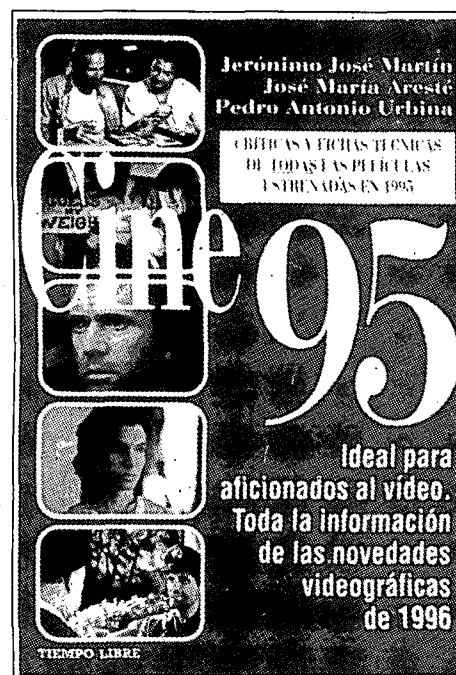

El cinema estrenat a l'Estat espanyol

Avalat per l'èxit dels dos volums anteriors, es publica ara aquest magnífic anuari cinematogràfic. De cadascuna de les pel·lícules estrenades a l'Estat espanyol durant 1995 —més de 300—, ofereix una crítica clara i ponderada, així com una completa fitxa tècnica amb les dades principals, incloses valoracions sobre la qualitat artística, el públic adient, el llegatge utilitzat i el tractament de la violència i el sexe.

Tot aquest desplegament informatiu, juntament amb un gran esforç dels autors —crítics a l'agència Aceprensa i a d'altres publicacions—, fa que aquest llibre, a més de ser una magnífica obra de consulta a l'hora de triar una pel·lícula o un vídeo, serveixi també per aprendre a veure cinema.

Jerónimo José Martín i altres autors, *Cine 95,* Ediciones Palabra, Colección Tiempo Libre, Madrid 1996, 352 pàg.

Crítica de cinema

Meritxell Cucurella Jorba

Marcello Mastroianni

Un petit poblet proper a Roma el veia néixer a les acaballes del setembre de 1924, el número 91 de la *rue du Seine* de París l'ha vist morir a les acaballes del desembre de 1996. El món sencer ha sentit la seva mort, la mort de l'actor italià més internacional de tots els temps.

La Fontana di Trevi s'ha vestit de dol. Aquella Fontana di Trevi que el va immortalitzar, al costat d'Anita Ekberg, a *La dolce vita* (1959). La Fontana di Trevi s'ha recobert de guarniments negres, negríssims, tan negres com aquells *Ulls negres* (1987) que li van proporcionar l'Oscar al millor actor. Mastroianni deia que Txèhov no havia creat aquell personatge dut a la pantalla per Nikita Mikhalkov, deia que aquell personatge, en realitat, era ell mateix: Marcello Mastroianni, MM.

Ha mort el *latin lover* que amb la seva mirada condescendent va conquerir les ànimes de directors, d'espectadors i de tota la gent que l'envoltava. Marcello tenia molts amics, els estimava, l'estimaven.

Ens ha dit adéu un home que va viure *Le notti bianche* (Luchino Visconti, 1957); que va gaudir de *La dolce vita* (Federico Fellini, 1959); que va fer un

Divorzio all'italiana (Pietro Germi, 1961) per viure al costat del gran mite del cinema francès, Catherine Deneuve; va ser l'alter ego de Fellini a *Fellini otto e mezzo* (1963); va passar *Una giornata particolare* (Ettore Scola, 1974) amb una encantadora Sofia Loren; va compartir pantalla amb el també malaguanyat Massimo Troisi a *Che ora è?* (Ettore Scola, 1989); i ara dorm *Par dela les nuages* (Michelangelo Antonioni & Wim Wenders, 1995) mentre a les pantalles cinematogràfiques encara el podem veure en una de les seves darreres interpretacions, a *Sostiene Pereira* (Roberto Faenza, 1995). Mastroianni se n'ha anat. Se n'ha anat i ens ha deixat més d'un centenar de pel·lícules, sens dubte, el millor llegat per als amants del setè art.

Una vegada va dir que volia morir per Nadal, ha estat així. Morir dalt d'un escenari li semblava massa majestuós, preferia morir dolçament al seu llit de malalt. *Verrà la morte e avrà i tuoi occhi*, deia Cesare Pavese, però tant se val com siguin els ulls de la mort, ara la mort s'ha endut la mirada penetrant d'un gran actor que, malgrat tot, ens continuarà mirant des del cel, envoltat de dolços núvols.

Secció a càrrec de: Telespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules recomanades

Dijous 2 de gener

La 2 **Indochina** (1992)
22.30 *Director:* Régis Wargnier. *Intèrprets:* Catherine Deneuve, Vincent Pérez.
Argument: Durant la rebel·lió que va protagonitzar, als anys trenta, la població d'Indoxina sotmesa al domini francès, una dona rica propietària en aquelles terres, que havia adoptat una petita indígena, veu com es fa gran i li crea massa problemes. **

La 2 **Los railes del crimen** (1966)
01.45 *Director:* Costa-Gravas. *Intèrprets:* Yves Montand, Simone Signoret, Pierre Mondy.
Argument: Daniel fa un viatge a París amb tren. Durant el viatge fa amistat amb una altra passatgera. De sobte, al comboi es produeix un assassinat. Quan ja han arribat a la ciutat es produeixen nous assassinats de la resta de passatgers del mateix vagó. **

Dissabte 4 de gener

La 2 **Muñeco diabólico 3** (1991)
22.20 *Director:* Jack Bender. *Intèrprets:* Justin Whalin, Perry Reeves.
Argument: Chucky, el ninot amb ànima d'assassí, reneix de les seves cendres després de ser tirat a un forn de fundició de plàstics i torna decidit a venjar-se del seu anterior propietari. *

La 2 **Están todos bien** (1990)
01.00 *Director:* Giuseppe Tornatore. *Intèrprets:* Marcello Mastroianni, Michele Morgan, Marino Cenna. *

Valoració de les pel·lícules: *Aceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra
 Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

07.30 *Sábado fiesta*

Inclou: Los trotamúsicos
 La banda de Mozart
 La princesa Starla

09.00 *Club Disney*

Inclou: ¿Quétecontas?
 Patoaventuras
 Chip y Chop, aventureros del aire

Diumenge

07.05 *Babilon 5*

De dilluns a divendres

08.30 *Estamos de vacaciones*

Inclou: Los trotamúsicos
 Los cuentos de papá castor
 Yogui y la búsqueda del tesoro

La 2

De dilluns a divendres

13.10 *Con mucha marcha*

Inclou: Erase una vez las américas
 El inspector Gadget

17.45 *Para nosotros*

Inclou: El rey Arturo
 Barri Sesam

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 *Club Megatrix*

Inclou: Cuentos de Navidad
 Peter Pan, Heidi, Marco

Programació infantil

17.30 *Las nuevas aventuras de Flipper*

Dissabte i diumenge

07.20 *Club Megatrix*

Tele 5

Dissabte i diumenge

07.55 *El show de Alvin*

08.35 *Las aventuras del joven d'Artagnan*

09.05 *Cazafantasmas*

De dilluns a diumenge

09.55 *Ven con nosotros*

Inclou: Batman

De dilluns a divendres

07.40 *El lobo Hokey*

TV3

Dissabte i diumenge

08.00 *Club Super 3*

Inclou: Magilletes
 Daniel, el trapella
 La llegenda del vent del nord
 Els Picapedra

C33

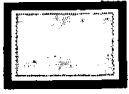
De dilluns a divendres

08.20 *Club Super 3*

Inclou: Les aventures d'en Massagran
 Els caçafantasmes

17.30 *Club Super 3*

Inclou: Els óssos que van salvar
 el Nadal
 En Harry, el monstret
 Les tres bessones

Crònica televisiva

Medi ambient i economia

Miquel Àngel Codina

El medi ambient ha esdevingut en els darrers temps una qüestió de primera magnitud en l'àmbit cívic, educatiu, social i polític. ¿Qui no ha sentit mai parlar de l'efecte hivernacle, de la deforestació, del canvi climàtic, de la destrucció de la capa d'ozó, de la desertització del planeta, de la contaminació de l'aigua i de l'aire, de l'extinció d'espècies animals i/o vegetals, del problema dels residus, de l'exhauriment dels recursos naturals...? Es tracta, sens dubte, d'un problema que exigeix solidaritat, respecte y sensibilització per part de tots i cadascun de nosaltres.

Avui dia a la televisió s'emeten reportatges —sovint, de gran qualitat— sobre temes d'ecologia, naturalesa i medi ambient. El documental, que ha abandonat la sala de cinema per convertir-se gairebé exclusivament en gènere televisiu, ha estat en els últims anys el vehicle adient per conscienciar i alertar la població sobre el perill de degradació que pateix el nostre planeta. *National Geographic*, al Canal 33 i TV3; *Perfils de la natura*, *Descobrint el món*, *Thalassa* i *Un món que desapareix*, al Canal 33; *La España Salvaje*, a TVE-1; o *La vida privada de las plantas* i *Jardines del mundo*, a La 2, són alguns dels programes que ofereix actualment l'anomenada «caixa tonta» pel que fa a la temàtica mediambiental. Tot i que comptats i aïllats, com tresors mig ocults dins de la programació televisiva, els espais d'interès cultural, pedagògic i divulgatiu acostumen a tenir una acollida força positiva per part dels televidents.

El desenvolupament industrial i postindustrial, el creixement demogràfic, els avenços tecnològics i el boom de la societat de masses amb el seu consum desorbitat han trencat el necessari equilibri entre l'individu i el seu entorn natural, del qual depenen no només el món actual sinó també les generacions futures. Caldria canviar la situació internacional on molt pocs països industrialitzats consumeixen la major part dels recursos mundials i, alhora, generen gairebé tota la contaminació que altera l'equilibri de la Terra mentre una gran majoria d'éssers humans viuen —o millor dit, malviuen— en unes condicions de vida precàries. Les diferències entre el Nord, ric i desenvolupat, i el Sud, pobre i subdesenvolupat, són cada cop més grans i escandaloses. El medi ambient és també, per tant, un problema fonamentalment econòmic. Ecologia i economia no es poden separar.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA**Podeu trobar-la, setmanalment, a:**

Editorial Claret, S.A.	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfrent n. 31)	08023	Barcelona
Kiosco Baldiri Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosco Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
Maria Cabayol Magrinyà	Nou, 3 (La Riera de Gaià)	43762	Tarragona
Punt Press	Pl. Corsini, 5	43001	Tarragona
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona
Sant Pau Llibreria	Via Laietana, 38	08003	Barcelona

Reserveu el vostre exemplar, ara!**Veus d'Església****TELEVISIÓ****La 2**

- Diumenge** 07.15 *Concierto: Nadales iberoamericanes*
 08.45 *Tiempo de creer*
 09.30 *Pueblo de Dios*
 10.00 *Últimas preguntas*
 10.25 *Testimonio*
 10.30 *La Missa: amb la participació del Cor Audite de Valls (Alt Camp, Arquebisbat de Tarragona), sota la direcció de Teresa Reverté (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).*
 11.20 *Santuaris de Catalunya*
- Dilluns** 10.30 *La Missa: l'Epifania del Senyor. Amb la participació de la Coral l'Esclat del Regitzell (Barcelona, la Sagrera, Arquebisbat de Barcelona), sota la direcció d'Albert Roldan (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).*
 17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

- Ds. 04/1** 09.05 *Signes dels Temps: estarà dedicat a «Fer festa i no malgastar». Normalment associem els àpats d'aquests dies de festa amb una gran despesa econòmica, però no per força ha de ser així. Un diàleg amb Carmina Solà i els alumnes de l'Escola Superior d'Hostaleria Sant Ignasi.*
 El Premi de poesia Amadeu Oller. Organitzat per la parròquia de Sant Medir.
 En el programa també oferirem espais d'agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.
 (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
- Ds. 11/1** 09.05 *Signes dels Temps: proposa «Les novel·les, a la televisió, són immorals?», un diàleg obert entre Josep M. Benet i Jornet, dramaturg i Gaspar Mora, moralista.*
 En el programa també oferirem espais de música, comentari cinematogràfic, actualitat, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín.
 (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

TV de Mataró (Canal 64)

- Dv. 03/1** 20.30 *Creure avui. Tema d'avui: La festa dels Reis, té sentit avui? Informatiu i Agenda.* (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)
- Dv. 10/1** 20.30 *Creure avui. Taula rodona.* (Dirigit per Ramon Safont-Tria.)

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

- Diumenge** 12.00-12.30 *Àngelus* (directe)
Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)
De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*
Dissabte 18.10-18.25 *Speciale-Lumen 2000*

Ràdio

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIA

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.

—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

De dilluns a divendres:

21.00 - 22.00 *Vet aquí que...* (conte)

En un dia com avui

Punt i Coma.

22.00 - 23.00 *Nit d'Estels* (magazine d'Església i solidaritat)

Dilluns

23.00 *Joc Net*

24.00 *Estima la vida*

01.00 *Fila 7*

Cova de Clàssics

24.00 *Amb llum pròpia*

01.00 *Cova de Jazz*

Dissabte

21.00 *Des de Nashville*

Contemporània

22.00 *Mar de Claror*

Quart món

A cor obert

23.00 *Panorama de*

cinema

24.00 *Des del campanar*

01.00 *Novetats a cau*

d'orella

Dimarts

23.00 *Tendències*

24.00 *Versió original*

Sons i ressons

01.00 *El perquè de tot*

plegat

Diumenge

09.00 *Tot sardana*

18.45 *Eucaristia des de la*

Catedral

21.00 *Dos quarts de nit*

So de cine

22.00 *Nòmades*

Raons per viure

23.00 *Temps de paraula*

24.00 *El tren de la música*

01.00 *A cel obert*

Dijous

23.00 *En família*

24.00 *Calaix de Sastre*

01.00 *Estel de colors*

Divendres

23.00 *Panorama cultural*

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

09.00 *Músiques místiques: «Liebster Jesu, mein Verlangen» (Jesús estimat, el meu anhel), cantata BWV 32, de Bach; La nit de reis, obertura op. 36, de Wagenaar; L'Epifania del Signore, oratori en dues parts per a solistes, cor i orquestra, de Menichetti; La lluita dels Mags, de Gurdjieff - de Hartmann.*

11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

07.30 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe* (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

21.00 *El espejo de la Iglesia.*

Diumenge

09.00 *Santa Missa.*

09.45 *Informatiu diocesà.*

10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.*

22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Divendres

17.38 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 *Santa Missa.*

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home:*

No hi ha programa amb motiu de la campanya de recollida de joguines per als nens pobres «Cap nen sense joguina».

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta:* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a

17004 Girona;

Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *Costumari cristià* (costums i tradicions de l'Església, a càrrec de Mn. Joan Baburés), *La veu dels joves* (a càrrec de Mn. Jaume Reixach), *Entrevistes:* i una vegada al mes *Crítica de Cinema* (a càrrec de Toni Bardera). Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Costa Brava (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h*. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio la Vall** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.1 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 8.00h. **Ràdio Sant Joan Les Fonts** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Santa Coloma de Farners** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès-Cassà de La Selva** (92.8 FM) dissabte 19.30h. * (Inclòs dins el programa parroquial local).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases; missatges humans i paraules de reflexió, i també música de ball de qualitat. Presenta: Àngel Rodríguez.

LA COVA DEL COUNTRY: selecció de música country cristiana y country en general, amb la col·laboració de l'Associació Europea del Country. Presenta: Rafael Corbi.

LA PAROLA DEL BISBE: microespai setmanal de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal de 55 minuts de durada, que compta amb temes d'actualitat cristiana, humana i social. Presenten: Carles Sánchez i Àngel Rodríguez.

TARDA DE TOTS: magazine d'Onda Rambla Girona (89.9 FM) que inclou cada dijous a les 17.30 una secció d'actualitat

Dissabte

09.00 *Obrim camins:* programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia:* entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari:* meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc.

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema maria, etc.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6)

Dimecres

De 22.15 a 23.00h. *Maranatha:* un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari:* en llatí des del Vaticà.

22.10 *Noticiero.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva:* amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

cristiana i de notícies de l'església de Girona.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual de 30 minuts de durada. Es tracta d'un espai de debat sobre temes d'interès, moderat pels periodistes Anna Estartús i Josep Casellas.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emeten:

Catalunya Música (96.7 FM) Girona-(101.5 FM) Maresme: diumenge 11.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) dissabte 20.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.05h. **Ràdio Shalom de Palau Sacosta** (106.6 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 de Ràdio Nacional** (738 AM-93.3 FM) diumenge 8.15h. **Top Gironès de Cassà de la Selva** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»). L'emeten: **Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars,** i també: **Ràdio Súrria** (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»). L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Uldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

Ràdio Principat (FM 105.0).

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

Des del carrer**«El cos de bombers voluntaris és una gran família»**

Josep M. Baijet Mateu dirigeix amb tenacitat, tot i les limitacions, el parc de bombers de Collbató, la primera formació de bombers voluntaris que va sorgir a Catalunya. Encara avui, recorda amb impotència l'estiu de 1994 quan 60 focs cremaven simultàniament a Catalunya, mentre ell, els seus homes i els veïns de Collbató eren testimonis d'unes flames que estaven devastant Montserrat i algunes cases del poble sense poder fer res.

El cos de bombers voluntaris de Catalunya es va articular a Collbató arran de l'incendi que va afectar Montserrat l'any 1986. Des de l'aleshores, diverses poblacions catalanes disposen d'un parc de bombers voluntaris, una iniciativa única a l'Estat espanyol, juntament amb les Illes Canàries, però amb una forta tradició a Alemanya i França.

—**Quin és el perfil del bomber voluntari i quina preparació requereix?**

—Bona part dels voluntaris són membres de la brigada municipal d'obres o bé provenen del gremi de la construcció, fet important de cara als incendis en edificis, ja que coneixen les estructures i els materials. N'hi ha que coneixen la muntanya i els seus riscos. La majoria és gent que treballa i combina la seva feina amb la tasca de bomber i està localitzable les 24 hores. Ara és obligatori fer un curs a l'Escola de Bombers de la Generalitat.

—**Què mou tota aquesta gent a fer-se bomber voluntari?**

—La feina de bomber la fas per entusiasme. És voluntat, és perquè sents que has d'actuar així, si no val més no fer-se'n. Sabem que formem part d'una gran família d'uns 1.500 membres i que compartim les mateixes inquietuds i la il·lusió d'equip.

—**Quina és la finalitat dels bombers juvenils?**

—Alemanya és pionera en la creació d'un grup de bombers juvenils. A Catalunya, va ser Joan Pascual i Valls qui va introduir la idea de formar els joves entre 14 i 18 anys en el coneixement de la feina de bomber. A través dels bombers juvenils els nois i noies que hi participen fan altres activitats, com intercanvis amb les formacions juvenils d'Alemanya i França, fan visites als malalts de Sant Joan de Déu, a museus... La filosofia és treure el jovent del carrer i formar-los en la solidaritat.

—**Són beneficioses les campanyes i les informacions sobre incendis?**

—Crec que una sobreinformació en aquest àmbit és negativa perquè incita la gent a actuar amb malícia. Considero que val més no fer tan ressò d'aquesta temàtica, encara que tampoc no es tracta d'ignorar-la.

—**Quan un incendi està cremant i ja no s'hi**

pot fer res, ¿quina sensació es té?

—L'any 1994 un incendi provocat va tornar a arrasar Montserrat. Quan vam veure que no podíem amb el foc, la ràbia i la impotència estaven en els ànims de tots els que erem allà. Vam demanar ajut aeri, i ens van dir que era impossible. Aquell mateix dia, el 4 de juliol, sempre més en la meva memòria, cremaven 60 focs a Catalunya.

Raquel Planas i Silva

Josep M. Baijet, a dalt a la dreta

Respir

Miquel Estradé

Qui no se la compliqui...

He sentit que algú deia: «Amb el Concili Provincial Tarraconense ens hem complicat innecessàriament la vida!» Recordo un sermó de fa anys en què el predicador volia fer comprendre als fidels que l'escoltaven que la vida és simple i senzilla i que no ens l'hem d'embolicar nosaltres mateixos d'una manera absurda. Al final, com a síntesi temàtica, va deixar anar aquest exemple: «No us compliqueu la vida com se la va complicar Joan XXIII!» Davant de l'estranyesa que l'assemblea va expressar ostensiblement, el mossèn va afegir: «El qual era un bon home, és clar!» Més que un bon home! L'exemple que va posar el mossèn era en realitat una canonització del papa bo, que *es va complicar la vida*, per dir-ho amb les mateixes paraules del predicador, perquè era lliure, perquè estimava, perquè va voler ser fidel a Jesucrist i a la llei de l'evangeli. Jesús, mestre que era a complicar-se la vida, hauria pogut dir: «Aquell que es complica la vida d'aquesta manera, se la va tornant simple i transparent i exemplar.»

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Quelcom de nou està naixent... no ho noteu? (i II)

La resolució conciliar número 29 és clara. Serem capaços, tanmateix, de dur-la a la pràctica? Parla de «potenciar els moviments d'acció catòlica d'infants, de joves i d'adults, en la seva doble modalitat general i especialitzada...».

Ja vaig referir-me, en l'article anterior, a algunes dificultats dels moviments especialitzats. Concretament a dues que van lligades; la manca de consiliaris i la d'una presència més franca i visible dels moviments en tots els àmbits eclesials. Malgrat el greu problema de l'escassetat de preveres que patim, bé caldrà fer alguna cosa. Replantejar-se, per exemple, la necessitat d'alguns consiliaris amb dedicació plena o molt preferent a aquest treball. I caldrà també preveure que l'acció catòlica estigui més present en els plans de formació dels nous sacerdots. Sense mesures en aquest sentit, els militants difícilment creuran que l'esmentada resolució conciliar va de debò. Continuarem trobant-nos, a més, amb el típic peix que es mossega la cua: crítiques sobre la plena eclesialitat dels moviments i privació d'un instrument bàsic d'integració eclesial, el consiliari.

L'acció catòlica general probablement patirà, amb el temps, el mateix problema que acabo d'assenyalar respecte de l'especialitzada. Però ara té dues qüestions prèvies a resoldre en les quals convé que ens fixem: la seva identitat d'acció catòlica i el seu encaix en el conjunt dels moviments.

L'esmentada resolució conciliar 29 repeteix, resumint-les, les quatre notes essencials de l'acció catòlica, que ja sancionà el Vaticà II (*Apostolicam actuositatem*, 20).

Tant l'assumpció de la finalitat apostòlica de l'Església, en la seva globalitat i no només a través d'un determinat carisma, com la direcció del moviment pels seglars, el relleu del factor organitzatiu i la comunió orgànica amb el ministeri pastoral del bisbe, marquen amb precisió els contorns de l'acció. No n'hi ha prou, naturalment, amb aquestes notes per a la constitució del moviment general. Dins del seu marc, ha de brotar-hi la vida. Però cal tenir-les molt presents i aplicar-les amb exigència, a fi d'evitar el perill que l'acció catòlica general esdevingués una etiqueta sota la qual tothom pensés que hi pot posar qualsevol cosa.

És justament la guarda atenta d'aquesta identitat la que facilitarà el seu encaix entre els altres moviments. Cal adonar-se que la diferència més important no es dona entre acció catòlica especialitzada i acció catòlica general, sinó entre el conjunt de la família de l'acció catòlica i les altres associacions. (Diferència, val a dir, en el sentit d'especificitat, no pas de contraposició.) Es tractarà, això sí, de diferenciar les respectives vocacions. Preferència per l'encarnació missionera en els diversos àmbits de la societat civil, amb tot el que això comporta de compromís i de projecció enfora, per part de l'acció catòlica especialitzada. Preferència per l'evangelització dels àmbits en què està immersa la paròquia, per part de l'acció catòlica general. Hi ha en tot això molts matisos que només aconseguirem d'integrar si partim menys de les nostres idees i gustos personals i més de la situació i de la manera de ser de les persones. És inevitable que surtin, aquí i allà, algunes tensions. Fa molts anys que no tenim acció catòlica general i la que volem no és la del passat. Ens caldrà generositat, lucidesa i sentit de la responsabilitat, en un moment d'increença creixent a la nostra societat.

En record del cardenal Narcís Jubany

La notícia ha arribat a les 19.45 hores del 26 de desembre, dia de Sant Esteve. Feia mesos que es preveia aquest desenllaç. El cardenal Narcís Jubany ha mort. Aquesta pèrdua ha estat molt sentida per l'Església i la societat catalana. S'escriu l'epíleg d'un home profundament humà que va dedicar la vida a servir el poble al qual pertanyia, d'un sacerdot entregat a la seva vocació, d'un bisbe audaç i reformista —engrescat com

pocs pel Concili Vaticà II i per dur-lo a la pràctica— i d'un cardenal que va agafar perspectiva del govern de l'Església. Va viure uns moments eclesials i socials intensos, va comprometre's amb la seva gent i es va arriscar. Va explorar nous camins, va fer i va deixar fer. En acabar el seu servei ministerial, davant dels problemes oberts per la secularització i la postmodernitat, va confiar i no va perdre la fe en una Església que volia catalana, oberta i plural.

El cardenal Narcís Jubany va ser audaç i reformista en una Catalunya somoguda pels canvis socials i polítics

El cardenal Narcís Jubany va morir al seu domicili del Guinardó. L'any 1988, concretament el 12 d'agost, havia presentat la renúncia com a arquebisbe de Barcelona, tenia setanta-cinc anys. Després de la presa de possessió de Ricard M. Carles com a arquebisbe de la diòcesi el 27 de maig d'aquell any, començava per al Dr. Jubany un període fecund, apartat de les responsabilitats de govern, sempre en contacte amb el poble i seguint de prop el pols de l'Església barcelonina i catalana. El seu estat de salut li va permetre durant molt de temps assistir a nombrosos actes, però ja en els darrers dos anys, ressentit el seu estat de salut, havia reduït molt la seva participació en actuacions diverses.

En aquests darrers mesos va rebre moltes vegades la visita del cardenal Carles, que s'ha interessat personalment pel seu estat de salut i que ha pregat repetidament per ell en la missa de la catedral, i que es va personar el mateix dia 26 de desembre al domicili del cardenal Jubany tant bon punt es va assabentar de la notícia de la seva mort.

UN HOME AMB ELS PEUS BEN ARRELATS A LA TERRA

En tota la trajectòria eclesial del cardenal Jubany surt a rel·luir el seu origen de comarques, que marcarà en ell l'amor a la terra, a la simplicitat i a tenir els peus ben arrelats, actuant amb el seny català. La convivència amb els veïns de Santa Coloma de Farners, d'on és fill —hi va néixer el 12

d'agost de 1913— farà que sempre busqui estar a prop de la gent, sigui en una diòcesi petita, com la de Girona, o en una «macrodiòcesi», com la de Barcelona. La relació amb els seus pares i germans conformarà un caràcter senzill i obert. El pare era taper i la mare, planxadora, aquella llar respirava un fort esperit cristià, artístic i cultural. Del pare, que tocava el flabiol en una cobla i el violí, va heretar la sensibilitat i l'afició per la música. De la mare, «sempre serena, sempre amable, sempre contenta», com ell la recordaria el dia que va complir cent anys, el seu capteniment per les coses de cada dia amb una gran fortalesa.

Narcís Jubany quan només té dotze anys sent la crida al sacerdoci i ingressa al seminari diocesà de Barcelona, on cursa els estudis eclesiàstics. Quan es desencadena la guerra del 1936, el seminarista Jubany va fugir de la persecució que es feia a molts cristians solament pel fet de ser-ho, i va anar al seminari de Logroño, on estigué sis mesos. El gener de 1938 va ingressar a la Universitat Pontifícia de Comillas i hi va residir fins al dia de la seva ordenació, el 30 de juliol de 1939.

«El nostre camí, el del seguiment de la vocació, —va escriure el Dr. Jubany amb motiu de les noces d'or sacerdotals— havia estat llarg i difícil. Cada un de nosaltres era protagonista de la pròpia història, sobretot la de les hores tenebroses del temps de la guerra civil... Aquell matí de juliol una pau immensa emplenà la nostra ànima. Vam entendre que valia la pena ser sacerdots. Feia pocs mesos que s'havia

acabat la guerra civil espanyola, aquella rauxa tan plena d'odis i xopa de sang. El nostre poble volia la pau i desitjava retrobar la seva identitat cristiana. Sabíem que, d'alguna manera, Déu comptava amb nosaltres, que els seus plans estaven sotmesos a la nostra lliure col·laboració i a l'ofertament de les nostres vides.»

L'any 1940, Narcís Jubany va ser nomenat vicari de Piera, on va fer una breu estada, ja que tot seguit va anar

a ampliar estudis a la Universitat Pontifícia de Comillas, allí es va doctorar en Dret Canònic amb la tesi «El voto de castidad en la ordenación sagrada». L'any següent va obtenir la llicenciatura en Teologia a la Universitat Gregoriana de Roma. Retorna a Barcelona aquell mateix any, és nomenat professor de Dret Canònic al Seminari Conciliar. A partir d'aquest moment alter-

L'adolescent Narcís Jubany el dia de la seva Comunió Solemne.

Abans de vestir la sotana, els pares van portar els seus fills Narcís, Josep M. i Conxita a Girona a fer-se la fotografia de família.

En una visita com a bisbe auxiliar a la parròquia de Sta. Agnès. El noi de la dreta és l'actual director de Catalunya Cristiana.

1940. Des de Roma on estudia teologia a la Gregoriana, Mn. Jubany envia aquesta foto a casa seva.

narà la docència amb el ministeri sacerdotal i amb la vida intel·lectual, exercint alhora diverses responsabilitats en la cúria diocesana: des d'oficial del Tribunal eclesiàstic, passant per

secretari de la Junta Diocesana de les Conferències Eclesiàstiques, a viceconsiliari de les Joves d'Acció Catòlica de la diòcesi, delegat del bisbe Modrego

1972. El Dr. Jubany, arquebisbe de Barcelona, presidint la concelebració del dia de l'entrada a la diòcesi.

Una vida a l'entorn del Concili Vaticà II

La vida del cardenal Jubany ha estat molt intensa. Sense intentar fer-ne una semblança biogràfica ni abastar tots els camps de la seva àmplia activitat, podríem dir que —com a servidor de l'Església— la seva vida fa tot un arc que va des dels dies dramàtics de la Guerra Civil espanyola, quan ell era un seminarista proper al sacerdoti, fins a les vigílies del Tercer Mil·lenni, quan ens ha deixat per marxar cap a la casa de Déu Pare.

Però, en el centre de la seva trajectòria, hi ha un fet fonamental: el Concili Vaticà II, reunit a Roma entre els anys 1962 i 1965. Podríem dir que el Vaticà II arribà quan el que tots a Barcelona anomenem «el Dr. Jubany» estava en el moment just de maduresa personal i apostòlica per treballar-hi com hi va treballar i per assumir-lo com el va assumir.

El 24 de novembre de 1955, el Sant Pare nomenà el Dr. Jubany bisbe auxiliar de Mons. Gregori Modrego i Casaus. En aquell moment havia viscut una intensa experiència com a professor al Seminari, com a consiliari a l'Acció Catòlica, com a consiliari i orientador de diverses obres diocesanes. Iniciava aleshores uns anys intensos de treball pastoral com a bisbe auxiliar.

Quan el 25 de gener de 1959, el Sant Pare Joan XXIII anuncià el seu projecte de convocar un concili ecumènic, el Dr. Jubany feia ja tres anys que era bisbe auxiliar de Barcelona. Des de bon començament, ell tingué una part ben activa en aquell esdeveniment, —sens dubte el més important viscut per l'Església catòlica als darrers temps—: l'any 1960 fou nomenat consultor de la comissió preparatòria, per tal d'elaborar l'esquema sobre els bisbes i el govern de les diòcesis.

Més tard va passar a ser membre de la comissió conciliar que redactà el tercer-decret *Christus Dominus*, sobre l'ofici pastoral dels bisbes a l'Església. Obert el Concili, l'any 1962, pel papa Joan XXIII, el Dr. Jubany des del primer moment sintonitzà amb els objectius que el Sant Pare s'havia proposat per a aquella assemblea ecumènica. Per la seva competència i especialització, ell tingué unes intervencions molt remarcables en temes relatius a la col·legialitat episcopal, al dret canònic, al dret matrimonial, a la litúrgia i al diaconat permanent entre d'altres.

Abans d'acabar el Concili Vaticà II, el Dr. Jubany fou nomenat bisbe de Girona. Allí és on va realitzar l'aplicació de la doctrina conciliar en tots els camps, però sobretot en el ministeri del bisbe a la seva diòcesi.

A la darrerria del 1971, era nomenat arquebisbe de Barcelona i va fer l'entrada a l'arxidiòcesi el 29 de gener. Començava així la darrera i més intensa etapa del seu llarg servei a l'Església. A la nostra diòcesi, ell portà a terme una intensa activitat inspirada, com a Girona, en les orientacions del Vaticà II. Cal recordar la seva presència constant a les parròquies, amb la seva capacitat reconeguda de fer-se proper a tothom, i la creació de nous serveis i d'institucions docents inspirades en el Vaticà II, com ara l'Institut de Teologia de Barcelona, per posar un sol exemple.

Creat cardenal pel Sant Pare Pau VI l'any 1973, el Dr. Jubany iniciava una nova etapa de servei a l'Església universal com a cardenal. També aquí esmentaré només dues realitats, entre moltes més que es podrien citar. La primera és la seva col·laboració —intensa i molt valuosa— a la redacció del nou Codi de Dret Canònic —el Codi del Vaticà II—, promulgat l'any 1983. La segona fou la seva col·laboració, des de l'any 1981, en la comissió restringida de cardenals per assessorar en les qüestions organitzatives i econòmiques de la Santa Seu, a la qual aportà la seva rica experiència en el camp de l'administració dels recursos monetaris i també de la comunicació pastoral, ja que fou ell qui inicià al nostre bisbat el costum de publicar uns breus articles setmanals —les *Glosses dominicals*— com a vehicle de comunicació del prelat amb els seus diocesans i fins i tot amb tota la societat.

Malgrat ser incomplet i deixar-me aspectes que hauria hagut d'esmentar, he preferit recordar alguns fets i realitats de l'extens servei pastoral del cardenal Jubany, perquè ells parlen ben clarament del seu llarg ministeri i del seu intens treball. Que Déu li vulgui premiar tot el bé que ha fet a la nostra Església i a la nostra societat, en els moments delicats de la Transició, a la qual ell col·laborà també —amb l'estimat cardenal Tarancón— amb la seva prudència i discreció proverbials.

Ricard M. Carles
Cardenal-arquebisbe de Barcelona

Pau VI saluda la mare i els germans del nou cardenal.

La joiosa felicitació del cardenal Jubany al papa Joan Pau I.

a la Junta del Patronat i del Consell d'Administració de les «Vivendes del Congrés Eucarístic» i canonge de la catedral de Barcelona, entre d'altres.

El 24 de novembre de 1955 va ser nomenat bisbe auxiliar de Barcelona. Era el col·laborador més immediat del bisbe Gregorio Modrego, durant vuit anys va col·laborar amb ell, es va cuidar de manera especial de l'atenció als sacerdots i de les visites pastorals a les parròquies i comunitats.

OBRIR EL HORIZONS ECLESIALS

Feia tres anys que el Dr. Jubany era bisbe auxiliar de Barcelona quan el papa Joan XXIII anunciava a tot el món la convocatòria d'un nou concili ecumènic. Des del primer moment, el bisbe Jubany va ser cridat a treballar en la preparació del Concili. Després hi participà unes tretze vegades en diverses sessions al llarg de la celebració conciliar. Als ulls dels jove bisbe —a partir de l'11 de febrer de 1964, ja residencial de Girona— el Concili va obrir amplíssims horitzons eclesials que marcarien un renovat i decisiu rumb en la seva acció pastoral. Aquest treball portarà Jubany a establir contacte amb els cardenals Veuillot i Suenens, el pastoralista Boulaud i el canonista Capello, que es convertiran en els seus col·laboradors en el futur. També va ser membre de la comissió conciliar que es va encarregar del decret sobre l'ofici pastoral dels bisbes a l'Església.

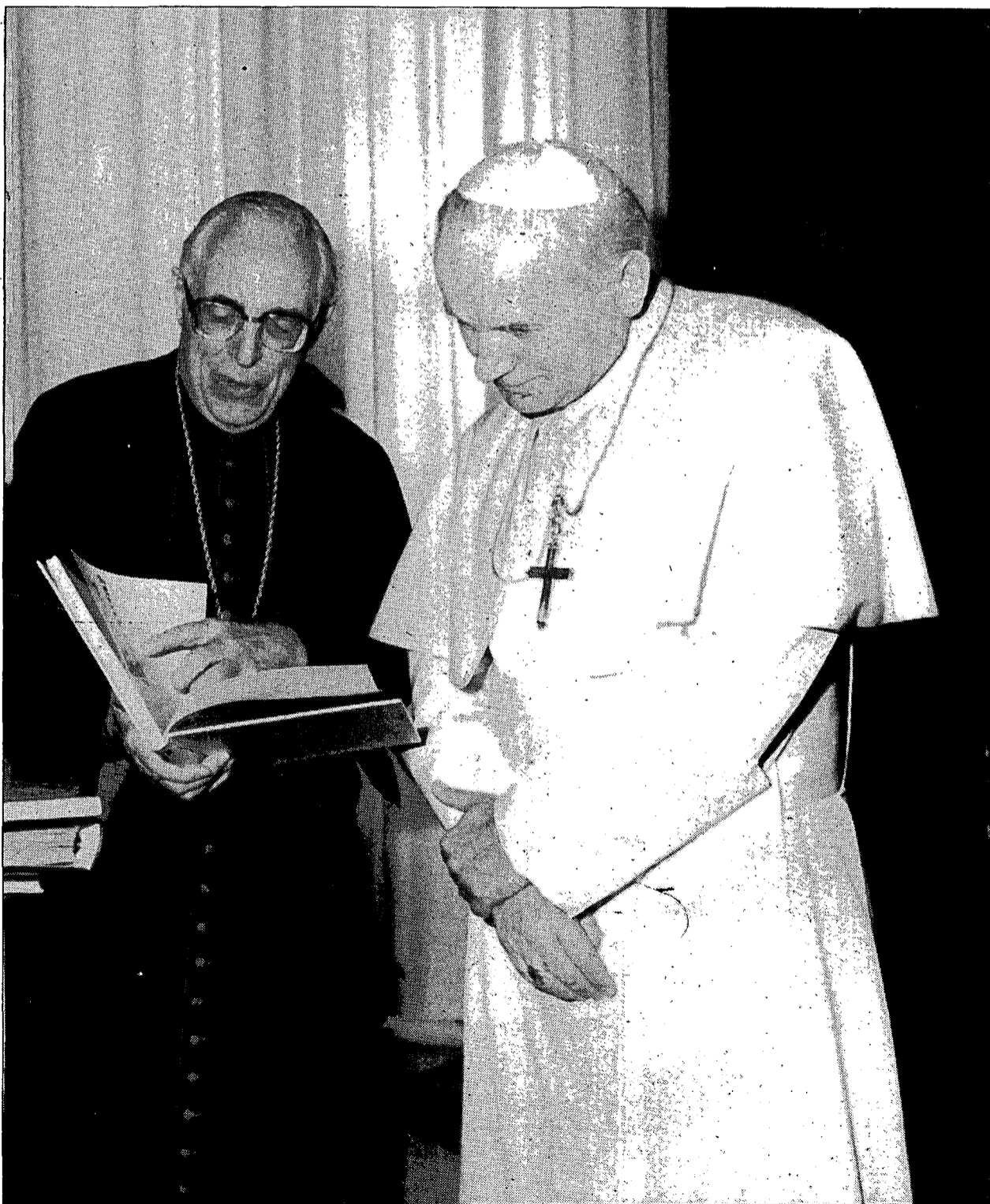
«En el temps que durà el Concili, es portà una gran activitat eclesial i s'esdevingueren fets molt importants. Els pares conciliaris vàrem haver d'aprendre a treballar en Concili. La cosa no fou fàcil —va explicar el cardenal Jubany. Des de bon començament es va imposar un clima de veritable llibertat en la caritat. No hi faltaren pas tensions ni dificultats, però en l'interior d'aquella assemblea sempre es podia respirar l'alè de l'Esperit Sant i el desig de deixar-s'hi menar...»

»De mica en mica, l'esperit d'una

autèntica conversió a la voluntat de Déu, viscuda en la comunió de la seva Església, s'anà apoderant dels pares conciliaris. Des de l'aula es veia l'Església —l'Església universal i l'Església particular encomanada a cada bisbe— amb tota la urgència d'evangelització, refermament en la fe, celebració en la

salvació i animació de la vida cristiana dels homes i dones concrets del nostre temps, sota una nova llum: una llum, que trencava rutines, feia abandonar esquemes desuets i urgia tothom a respondre amb sinceritat i amb compromís des de la fe als grans desafiaments de la societat actual. Els bisbes

teníem ben presents els nostres diocessans que demanaven que estiguéssim ben imbuïts de la nostra responsabilitat de pastors del poble de Déu i que retornéssim a les nostres seus amb un aire nou i amb una nova llum.»

Durant una audiència amb Joan Pau II

El Concili va ser per a Narcís Jubany l'experiència fonamental. Va ser un dels primers bisbes espanyols que va sintonitzar amb els corrents teològics i eclesials centreeuropeus, sobretot en el tema de la col·legialitat episcopal. A partir d'aquí va establir unes relacions freqüents amb els bisbes francesos i els sud-americans.

Marcat definitivament per l'esperit del Vaticà II, el Dr. Jubany va anar a Girona, on es va dedicar amb afany a la tasca de renovació conciliar de la diòcesi, ajudat per Mons. Boulard. D'aquesta època destaquen les seves cartes pastorals, en especial les dedicades a l'espiritualitat del matrimoni cristià segons el Concili (1966) i la dedicada al sentit de la fe (1967). Fa una profunda renovació litúrgica i catequètica i emprèn la realització d'una pastoral per als turistes que arriben cada any a la diòcesi en un nombre cada vegada més elevat.

Aquestes activitats, dutes amb empenya, l'obligaren a suportar no poques tensions en l'àmbit eclesial, en el mateix si de l'Església diocesana, i també en l'àmbit civil, per tal d'assolir una distinció i superar la confusió entre l'àmbit eclesial i l'àmbit

Clausura de la Asamblea Diocesana de Barcelona el 1981.

L'hora dels adéus en una trobada amb l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes.

El seu no a la secularització de les consciències

El cardenal Jubany ha mort. Llegeixo els primers comentaris i impressions sobre la seva personalitat i la seva obra. Pacíficador, liberal, català, etc. ¿No és la seva ànima profundament religiosa i el seu amor a l'Evangelí, el primer que hauríem de subratllar? A mi sempre em va impressionar l'austeritat de vida. En ell no hi cabia l'ostentació ni cap mena de parafernàlia. Era senzill, amable, cordial, encara que també força irònic. Des que es va jubilar l'any a visitar un parell de vegades a l'any. Em rebia afectuosament. La conversa durava una hora llarga. S'interessava per les meves responsabilitats, em donava bons consells i alguna vegada em demanava el meu parer sobre qüestions que el preocupaven.

El meu darrerencontre amb el Dr. Jubany fou un parell de dies abans de Sant Joan, al mes de juny. Vaig haver d'esperar-me una estona. Estava parlant amb una noietajove—gairebé una adolescent— que havia marxat de casa seva. Filla d'una família amiga, la primera porta on havia trucat era la de la casa del Dr. Jubany. Em va semblar que aquella noia sortia amb una perspectiva ja canvia-

da de la situació, gràcies a ell. Es notava en el seu rostre. El Dr. Jubany havia sabut arribar al fons del seu cor d'adolescent.

El cardenal era un home profundament religiós. En les diverses vegades que el vaig trobar no deixava de preguntar-me sobre la meua vida sacerdotal i apostòlica. Es volia assegurar de que n'estava content i que n'afrontava amb serenitat els reptes.

També voldria recordar aquí que el seu ensenyament estigué sempre molt centrat en Jesucrist, sense cap reduccionisme dogmàtic. Permeti'm el lector reproduir aquestes frases d'una seva llarga conversa amb la periodista Maria Mèrida l'any 1982:

«Avui existeixen problemes morals molt greus que presenten a l'Església nous plantejaments: la família, el divorci, la sexualitat, el control de la natalitat, la justícia social, els drets de la persona humana... però no es pot arribar a una secularització de les consciències partint únicament del que podríem anomenar mètode inductiu. Aquest mètode significa partir de la vida per arribar al coneix-

xement de la veritat de Jesucrist. Aquest mètode inductiu és vàlid des del punt de vista d'aquesta realitat del món, que l'Església no pot ignorar, però en si mateix és un mètode insuficient.

»Ha de ser completat amb el mètode deductiu, consistent en una segona mirada, o mirada simultània, del cristià cap al món en què viu i cap a Crist. És a dir, ha de considerar els problemes plantejats a la llum de la fe; i així, en la trobada dels dos mètodes o de les dues dialèctiques és on pot trobar el punt exacte de la manera d'afrontar i resoldre els problemes del món. És en aquest sentit en què les consciències dels cristians han de ser profundament religioses. Perquè, si no són religioses, són secularitzades i això succeeix quan manca Déu, quan Crist no hi és present. I en aquest cas, el que tenim és simplement una acceptació indiscriminada dels valors que el món està assumint en el seu caminar lluny de Déu.»

Aquest era l'enfocament del cardenal Jubany, al qual ha estat fidel fins a la mort.

Manuel Valls i Serra

polític.

Al cap de set anys —el 3 de desembre de 1971—, Pau VI trasllada el bisbe de Girona a la seu arquebisbal de Barcelona, on es vivien moments difícils. Aquí, de nou, va mostrar els seus dots pacificadors per superar les tensions i fomentar la comunió eclesial. Ell va substituir Mons. Marcelo González Martín, que va ser nomenat arquebisbe de Toledo. Va prendre possessió de la diòcesi el 19 de gener de 1972 i va fer la seva entrada solemne el dia 29 del mateix mes i any.

PROFUNDA RENOVACIÓ ECLESIAL

Treballa en l'aplicació de les línies del Concili, divideix la diòcesi en diverses zones pastorals, donada la seva extensió, i hi realitza una profunda reforma. És el primer bisbe de l'Estat espanyol que nomena com a responsable de l'administració econòmica del bisbat un seglar: l'advocat Antoni Bascompte. Al mateix temps, obre nous camins en la comunicació amb els seus diocesans amb la publicació de les *Glosses dominicals*, un article breu en què presenta el pensament de l'Església de forma adaptada als mitjans de difusió moderns i que són publicades per la premsa i difoses per la ràdio. Es van publicar dues seleccions d'aquests breus articles, una en castellà (1980) i una altra en català (1981).

Predicant a la Gruta de Lourdes el setembre de 1991.

El 2 de febrer de 1973, Pau VI li concedeix el cardenalat amb el títol de Sant Llorenç «in Damaso». Un desprendiment de retina el va obligar a ajornar la cerimònia d'entrega de les insígnies cardenalícies, que va tenir lloc, en una cerimònia que va fer el Papa només per ell, el 7 de juny de 1973, a Roma.

Com a cardenal participa en les

activitats i diverses congregacions de la cúria romana: ha format part de les congregacions dels Sacraments, del Culte Diví i de Religiosos i Instituts Seculars i del Secretariat per als No Cristians. El cardenal Jubany va desenvolupar a Roma una tasca molt important, i va contribuir a la redacció del Codi del Dret Canònic promulgat el 1983.

Dins de la Conferència Episcopal

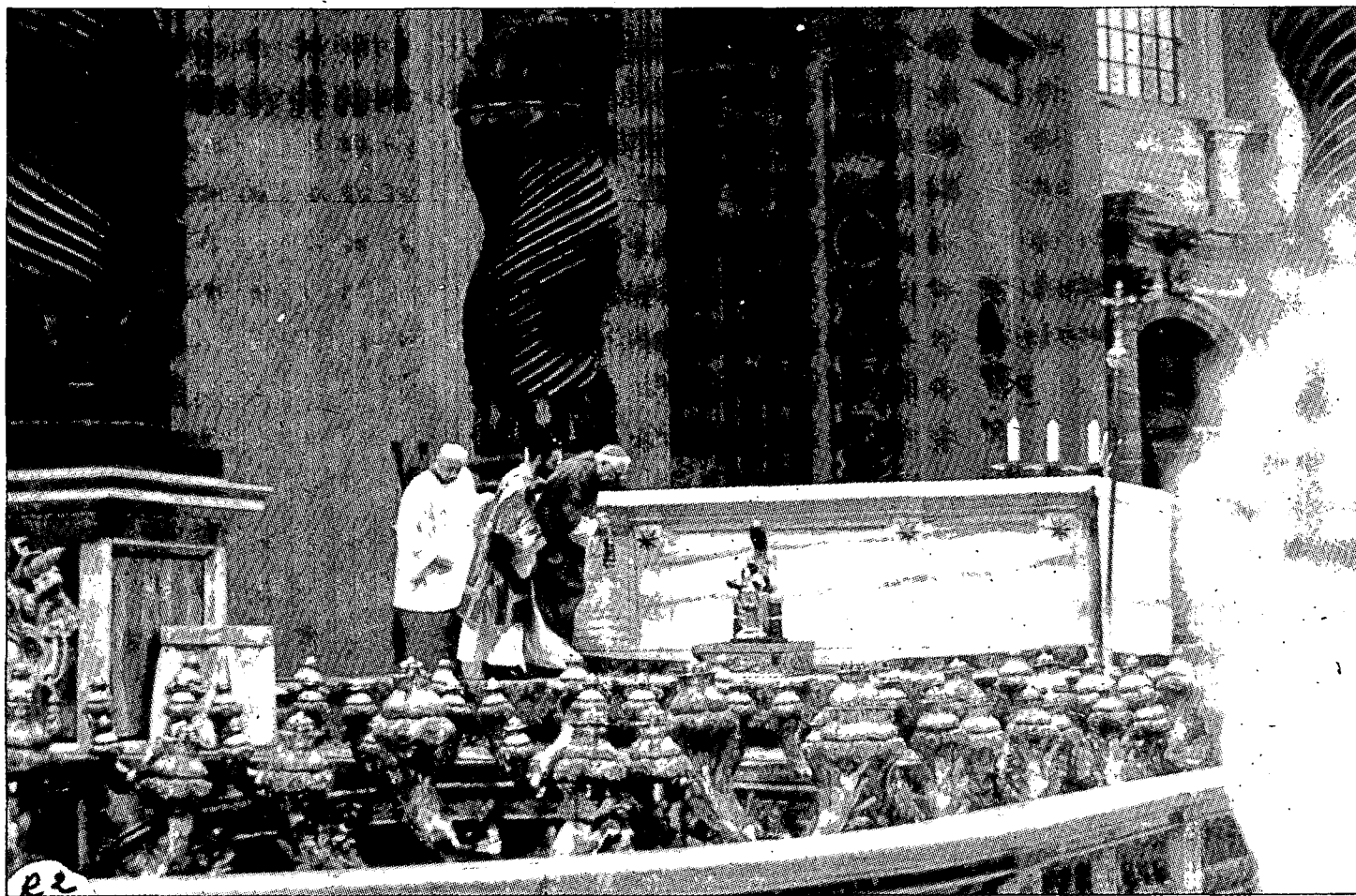
espanyola, de la qual va formar part des de la seva creació després del Concili, ha presidit la Comisió Episcopal de Litúrgia i la del Clergat, així com la de la Comisió per a la Restauració del Diaconat Permanent —de la qual va ser l'artífex principal tant a Barcelona com a la resta de l'Estat espanyol.

SERVIDOR DE CATALUNYA

El cardenal Jubany va tenir molt clar des del principi del seu ministeri sacerdotal que estava al servei de l'Església catalana i dels ciutadans de Catalunya. El seu amor a la pàtria el va fer palès en nombroses ocasions i sempre va intentar fer una síntesi entre el sentit de l'Església universal amb l'Església local.

Durant els anys de la transició política cap a la democràcia, va acomplir una funció moderadora col·laborant en la recuperació de l'autonomia catalana. El cardenal Jubany, amb el seu sentit de la moderació i de la funció de l'Església en la nova situació i en el que calia fer per arribar-hi en pau i concòrdia civil, va jugar un paper destacat a tot l'Estat, però d'una manera especial a Catalunya.

«Aquesta perspectiva de la Paraula —dirà Mons. Jubany en el pregó

Celebrant a l'altar de St. Pere, al Vaticà, durant el pelegrinatge del Mil·lennari de Catalunya.

El Concili va ser per a Narcís Jubany l'experiència fonamental. Va ser un dels primers bisbes espanyols que va sintonitzar amb els corrents teològics i eclesials centre-europeus, sobretot en el tema de la col·legialitat episcopal.

dels Jocs Florals del 5 de maig de 1974— ens porta com de la mà a donar una ullada vers el sentit d'utilització del propi idioma en l'adoració dirigida a Déu i sobretot en la sagrada litúrgia. Aleshores la llengua esdevé instrument d'expressió del que hi ha de més pregon en l'ànima, del món interior de l'home, de la força de la seva sensibilitat que sent la necessitat de comunicar-se.

»L'Església, amb una intuïció admirable que li ve de l'Esperit ha defensat sempre el dret i la dignitat de la llengua del poble per parlar amb Déu. Però ha estat el Concili Vaticà II qui els ha captat directament en donar instruccions avinents per introduir l'ús de les llengües vernacles en la litúrgia.

»Calia, urgentment, l'edificació i arrelament de l'Església en totes les classes socials. I un dels mitjans per aconseguir-ho —no l'únic, és clar— era l'adopció de les llengües vernacles en la litúrgia. Per tant, si la pregària assenyala el camí de la fe i n'és alhora una expressió privilegiada, és indis-

El president Pujol fa lliurament al cardenal Jubany de la Medalla d'Or de la Generalitat.

pensable que es realitzi públicament en la llengua pròpia de cada comunitat. Solament llavors, quan el Poble de Déu es congrega per pregar, esdevé una realitat viva i operant.»

Aquesta trajectòria de servei i de fe li va valer el 1991 la Medalla d'Or de la Generalitat. El president de la Generalitat, Jordi Pujol, va referir-se a ell com una persona amb «el do de pacificador i de negociador senyorívol, dins i fora de l'Església, que l'han acreditat com un punt de referència en un període constituent per al país en què ens mancaven sobretot figures».

Durant el pontificat del cardenal Jubany es va consolidar la Facultat de Teologia de Catalunya i es van crear la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya i l'Institut de Teologia. Es va transformar l'Escola Blanquerna, i l'Arxiparc Diocesà es va modernitzar i enriquir, i va treballar en la creació de la universitat privada Ramon Llull.

L'Església catalana va avançar en llibertat i creativitat, va haver de fer front a les tensions dels anys setanta i vuitanta que s'anaven produint mentre volia sorgir un nou model d'Església després del Concili. Ell va donar

suport a nombroses iniciatives que buscaven noves formes d'expressió de la comunitat eclesial i va tolerar algunes experiències que va considerar poc transcendents amb un esperit obert i flexible.

Tal com el cardenal Carles va recordar en l'acte d'homenatge que les facultats eclesiaístiques van fer al cardenal Jubany: «Qui dona ha d'oblidar. Qui rep ha de recordar», l'Església catalana sempre recordarà el seu pas.

Núria Oriol i Palarea

Homenatge pels vint-i-cinc anys d'ordenació episcopal

El 22 de gener de 1981 es complia el vint-i-cinquè aniversari de l'ordenació episcopal del cardenal Jubany. Malgrat la seva voluntat de passar aquest dia en la intimitat, els diocesans van voler homenatjar el seu arquebisbe i cardenal. Els aleshores bisbes auxiliars de Barcelona, Josep M. Guix i Ramon Daumal, li van fer arribar una carta de felicitació en la qual es llegia: «Per això, aquesta commemoració no pot passar desapercebuda i cal recordar-la. El seu ministeri docent i pastoral; el seu valuós lliurament al servei de la diòcesi; el relleu de la seva personalitat; el bé que, per ell, Déu ha fet a tants i tants barcelonins; i la gratitud que li devem, ens obliguen a compartir amb ell la seva acció de gràcies i demanar al Senyor que ens el conservi en el seu ministeri.»

Joan Pau II li va enviar una afectuosa carta, en què remarcava el seu treball infatigable per al bé de l'Església: «Tu, però, Venerable Germà Meu, no has colgat sota terra els talents rebuts, sinó que els has fet créixer infatigablement: en primer lloc, amb la virtut, després, amb l'esforç i la constància. Tant de

sacerdot com de bisbe, t'has distingit sempre per una pietat envers Déu i la seva mare Santíssima; has brillat per la prudència, "que es fa palesa en el discerniment del bé i del mal" (Ciceró, Fin. 5, 23, 67); has sobressortit en el desig ardent de promoure la glòria de Déu i la salvació dels homes; has estat el primer en la caritat especialment envers els sacerdots, els pobres, els malalts, has instruït també els joves en el Seminari de Barcelona amb la ciència, però més encara amb l'exemple; has pres part en els treballs del Concili Vaticà II; i això ho feres diligentment i amb gran fruit; i després del Concili has procurat amb el màxim interès que les seves conclusions es duguin a terme.

»Has dirigit les activitats dels teus sacerdots amb amor i constància, joïós en els fets venturosos de la teva Església i en les adversitats, confiat; has promogut la instrucció del clergat i dels laics, mantenint al fons del cor l'esperança de temps millors.

»Tot això redunda en lloança teva, Venerable Germà Meu i, bo i felicitant-te per tots aquests motius, en dono gràcies amb totes les meves forces.»

Homenatge al Palau de la Música Catalana el 1992.

Cronologia del cardenal Narcís Jubany i Arnau

- 1913 Neix a Santa Coloma de Farners, fill de Francesc Jubany i Planes i de Dolors Arnau i Ametller.
- 1934 Acomplerts els estudis eclesiàstics, admissió als ordes al Seminari de Barcelona.
- 1936 Fugint de la persecució va a raure al seminari de Logroño.
- 1939 És ordenat prevere a la capella del seminari de Comillas de mans del bisbe de Calahorra, Dr. Garcia Martínez. Nomenat vicari de Santa Maria de Piera.
- 1941 Llicenciat en teologia per la Universitat Gregoriana de Roma. Professor de Dret Canònic al Seminari Conciliar de Barcelona.
- 1955 Nomenat bisbe auxiliar de l'arquebisbe Gregorio Modrego.
- 1956 És consagrat bisbe a la catedral de Barcelona pel nunci Mons. Antoniutti.
- 1962-1966 Concili Vaticà II: participa en les tres sessions.
- 1964 Bisbe de Girona. Àmplia aplicació de la reforma conciliar.
- 1971 És nomenat arquebisbe de Barcelona i administrador apostòlic de Girona.
- 1973 Pau VI el promou a la dignitat de cardenal, amb el títol de Sant Llorenç «in Damaso».
- 1974 Elegit per la Conferència Episcopal espanyola per participar en el Sínode de Bisbes. Mantenedor dels Jocs Florals de Barcelona.
- 1975 Membre del Secretariat per als No Cristians. Trasllat a Sarrià de les despulles del Dr. Tarrés. Concelebra a la missa amb motiu de la coronació del rei d'Espanya.
- 1976 Visita *ad limina* juntament amb els bisbes de la Tarraconense.
- 1977 Commemoració dels 25 anys del Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona.
- 1978 Participa en els còncives on són elegits Joan Pau I i Joan Pau II. Membre de la Sagrada Congregació per als Religiosos i els Instituts Seculars.
- 1979 Decret de Constitució del Diaconat permanent. Decret de constitució del Fons Comú Diocesà. Viatge a Polònia.
- 1980 Ordenació del primer diaca permanent.
- 1981 Noces d'argent episcopals. Presideix els actes plenaris de l'Assemblea Diocesana.
- 1982 Rep Joan Pau II a Barcelona i a Montserrat.
- 1985 Membre de les Congregacions per al Culte Diví i per als Sagraments. Intervenció quirúrgica.
- 1986 Carta pastoral sobre la maduresa humana i cristiana. Presideix a la catedral una pregària interreligiosa per la pau.
- 1987 La seva mare, centenària. Missa per les víctimes de l'atemptat terrorista d'Hipercor.
- 1988 Compleix 75 anys i presenta la renúncia al Sant Pare. Ordenació episcopal del seu bisbe auxiliar, Lluís Martínez i Sistach. Pelegrinatge dels bisbes de Catalunya a Montserrat amb motiu del Mil·lennari. Pelegrinatge a Roma amb aquest motiu. Exhortacions pastorals: *La Mare de Déu en la vida quotidiana* i *Una nova corona per a la Mare de Déu de la Mercè* (en el centenari de la coronació canònica).
- 1989 Exhortació pastoral amb motiu de les seves noces d'or sacerdotals: la joia de ser capellà. Benedicció del nou abat de Montserrat.
- 1990 Entrada del nou arquebisbe, Mons. Carles. Homenatge de les facultats eclesiàstiques.
- 1991 Rep la Medalla d'Or de la Generalitat.
- 1992 Homenatge al Palau de la Música Catalana.
- 1995 Visita i entrevista a l'emissora Ràdio Estel, que ell havia promogut.